

Η ΕΕ το 2015

Στο εξώφυλλο

1		10	11	17	18	
		12	13	19		
2	3	14		20	21	
4	5			22	23	
	15					
6	7	16		24		
8	9					

1. Η Ύπατη Εκπρόσωπος / αντιπρόεδρος της Επιτροπής και ο ιρανός υπουργός Εξωτερικών συζητούν για το πυρηνικό πρόγραμμα του Ιράν. (© Ευρωπαϊκή Ένωση)
2. Η αρμόδια επίτροπος για τον ανταγωνισμό ανακοινώνει αντιμονοπωλιακές έρευνες σχετικά με την Google. (© Ευρωπαϊκή Ένωση)
3. Ούγγροι στρατιώτες κατασκευάζουν φράκτη κατά μήκος των συνόρων με την Κροατία. (© Associated Press)
4. Ο πρόεδρος της Επιτροπής κατά την έναρξη της διάσκεψης του Παρισιού για την κλιματική αλλαγή. (© Ευρωπαϊκή Ένωση)
5. Ο αρμόδιος επίτροπος για τις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες προεδρεύει στην εναρκτήρια συνεδρίαση του Χρηματιστηρίου του Λονδίνου. (© Ευρωπαϊκή Ένωση)
6. Διαδηλωτές έξω από τη Βουλή των Ελλήνων το βράδυ του δημοψηφίσματος. (© Associated Press)
7. Οι ηγέτες της ΕΕ, της Γερμανίας, της Ελλάδας και της Γαλλίας συνομιλούν για τα δημόσια οικονομικά της Ελλάδας. (© Ευρωπαϊκή Ένωση)
8. Ο πρόεδρος της Επιτροπής και οι ηγέτες της Ισπανίας, της Γαλλίας και της Πορτογαλίας ανακοινώνουν τις βελτιωμένες συνδέσεις μεταξύ της αγοράς ενέργειας της Ιβηρικής χερσονήσου και της αντίστοιχης αγοράς της υπόλοιπης ΕΕ. (© Ευρωπαϊκή Ένωση)
9. Οι ηγέτες της ΕΕ, της Εσθονίας, της Λιθουανίας, της Λετονίας και της Πολωνίας ανακοινώνουν το έργο διασύνδεσης αγωγών φυσικού αερίου μεταξύ Πολωνίας και Λιθουανίας. (© Ευρωπαϊκή Ένωση)
10. Επιχείρηση ανεύρεσης και διάσωσης «Τρίτων» στη Μεσόγειο. (© Frontex)
11. Ο πρωθυπουργός του Ηνωμένου Βασιλείου συζητά τις προτάσεις του για επαναδιαπραγμάτευση της σχέσης του Ηνωμένου Βασιλείου με την ΕΕ. (© Associated Press)
12. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συνέρχεται στις Βρυξέλλες. (© Ευρωπαϊκή Ένωση)
13. Ευρωπαίοι γαλακτοπαραγωγοί διαμαρτύρονται στις Βρυξέλλες. (© Associated Press)
14. Οι ηγέτες της ΕΕ, της Ελλάδας, της Γαλλίας και του Βελγίου συνομιλούν κατά τη σύνοδο κορυφής για το ευρώ. (© Ευρωπαϊκή Ένωση)
15. Ο πρόεδρος του Κοινοβουλίου και ο πρόεδρος της Επιτροπής στη συνάντηση ηγετών για τη διαδρομή των Δυτικών Βαλκανίων. (© Ευρωπαϊκή Ένωση)
16. Πρόσφυγες φτάνουν στην Ελλάδα. (© Ευρωπαϊκή Ένωση)
17. Παγκόσμιοι ηγέτες στη σύνοδο κορυφής της ομάδας G7. (© Ευρωπαϊκή Ένωση)
18. Ο πρόεδρος του Eurogroup σε συνέντευξη τύπου. (© Ευρωπαϊκή Ένωση)
19. Οι υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης απομακρύνουν τους τραυματίες μετά τους πυροβολισμούς στην αίθουσα συναυλιών Bataclan στο Παρίσι. (© Associated Press)
20. Ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου σε συνέντευξη τύπου. (© Ευρωπαϊκή Ένωση)
21. Η υπογραφή της συμφωνίας για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων. (© Ευρωπαϊκή Ένωση)
22. Ενός λεπτού σιγή στην Place de la République του Παρισιού μετά τις τρομοκρατικές επιθέσεις του Νοεμβρίου. (© AFP)
23. Διαδηλωτές ενάντια στη διατλαντική εταιρική σχέση εμπορίου και επενδύσεων. (© Associated Press)
24. Οι ηγέτες της ΕΕ και της Ουκρανίας κατά τη 17η σύνοδο κορυφής ΕΕ–Ουκρανίας. (© Ευρωπαϊκή Ένωση)

Η ΕΕ το 2015

ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Διαδραστική έκδοση της παρούσας δημοσίευσης, η οποία περιέχει συνδέσμους προς το διαδικτυακό περιεχόμενο, είναι διαθέσιμη σε μορφότυπο PDF, ePUB και HTML:
europa.eu/general-report/el

Η ΕΕ το 2015 – Γενική Έκθεση για τη Δραστηριότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ευρωπαϊκή Επιτροπή
Γενική Διεύθυνση Επικοινωνίας
Ενημέρωση Πολιτών
1049 Βρυξέλλες
ΒΕΛΓΙΟ

Η ΕΕ το 2015 – Γενική Έκθεση για τη Δραστηριότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης εκδόθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή την 1η Φεβρουαρίου 2016 με στοιχεία εγγράφου COM(2016) 38.

Print	ISBN 978-92-79-49850-3	ISSN 1608-7267	doi:10.2775/098495
PDF	ISBN 978-92-79-49784-1	ISSN 1977-3439	doi:10.2775/071557
EPUB	ISBN 978-92-79-49840-4	ISSN 1977-3439	doi:10.2775/53298
HTML	ISBN 978-92-79-54809-3	ISSN 1977-3439	doi:10.2775/546234

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2016

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2016

Επιτρέπεται η αναπαραγωγή με την προϋπόθεση ότι θα αναφέρεται η πηγή.

Για κάθε χρήση ή αναπαραγωγή μεμονωμένων φωτογραφιών απαιτείται απευθείας άδεια από τους κατόχους των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ

Όλες οι εικόνες © Ευρωπαϊκή Ένωση, εκτός από:

εξώφυλλο: τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας

αναφέρονται στη δεύτερη σελίδα του εξωφύλλου

σελίδες 10, 23, 31, 40: © Fotolia

σελίδα 49 (Mario Draghi): © Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα

σελίδα 61: © AFP

σελίδα 72 (κοινή επιχείρηση «Τρίτων»): © Frontex

σελίδα 89 (Raif Badawi): © Ullstein Buchverlage

Περιεχόμενα

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

6

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΝΕΑ ΩΘΗΣΗ ΣΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ, ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΤΙΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

10

Το επενδυτικό σχέδιο για την Ευρώπη	11
Οικονομική και δημοσιονομική πολιτική	14
Υποστήριξη των κρατών μελών	15
Η περιφερειακή πολιτική ως μοχλός απασχόλησης, ανάπτυξης και επενδύσεων	17
Έρευνα και καινοτομία	19
Απελευθέρωση του αναπτυξιακού δυναμικού της γεωργίας και των ωκεανών	21
Εστίαση του προϋπολογισμού της ΕΕ στα αποτελέσματα	22

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΗ ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΝΙΑΙΑ ΑΓΟΡΑ

23

Στρατηγική για την ψηφιακή ενιαία αγορά	24
Καλύτερη πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες	24
Δημιουργώντας τις κατάλληλες συνθήκες	27
Μεγιστοποιώντας το αναπτυξιακό δυναμικό	29

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΜΙΑ ΑΝΘΕΚΤΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΕΝΩΣΗ ΜΕ ΜΑΚΡΟΠΝΟΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ 31

Ενεργειακή ένωση: ασφαλής, βιώσιμη, ανταγωνιστική, οικονομικά προσιτή ενέργεια για όλους τους κατοίκους της ΕΕ	32
Μετασχηματίζοντας το ενεργειακό σύστημα της ΕΕ	34
Μια διασυνδεδεμένη αγορά ενέργειας	35

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΒΑΘΥΤΕΡΗ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΤΕΡΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΜΕ ΕΝΙΣΧΥΜΕΝΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΒΑΣΗ 40

Η στρατηγική για την ενιαία αγορά	41
Ολοκλήρωση της ενιαίας αγοράς	41
Ένωση κεφαλαιαγορών	41
Για περισσότερη διαφάνεια και ανταγωνιστικότητα στη σύναψη δημόσιων συμβάσεων	42
Διευκόλυνση της κινητικότητας των εργαζομένων	43
Προστασία της διανοητικής ιδιοκτησίας	43
Ανταγωνισμός με δικαιότερους όρους	44
Η στρατηγική για τις αερομεταφορές	44
Φορολογία	45

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΒΑΘΥΤΕΡΗ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΤΕΡΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ 47

Η ανάπτυξη της οικονομικής και νομισματικής ένωσης	48
Η έκθεση των πέντε προέδρων	49
Τραπεζική ένωση	51
Η κοινωνική διάσταση της οικονομικής και νομισματικής ένωσης	54

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΕΥΛΟΓΗ ΚΑΙ ΙΣΟΡΡΟΠΗΜΕΝΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΜΕ ΤΙΣ ΗΠΑ 55

Η διατλαντική εταιρική σχέση εμπορίου και επενδύσεων ως κινητήρια δύναμη για την απασχόληση και την ανάπτυξη	56
Τι διαπραγματεύτηκε η ΕΕ	57
Πώς διεξήχθησαν οι διαπραγματεύσεις	58
Το παγκόσμιο εμπόριο εν γένει	60

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

ΕΝΑΣ ΧΩΡΟΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΚΑΙ ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΒΑΣΙΣΜΕΝΟΣ ΣΤΗΝ ΑΜΟΙΒΑΙΑ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗ 61

Ευρωπαϊκό θεματολόγιο για την ασφάλεια	62
Ποινική δικαιοσύνη	62
Θεμελιώδη δικαιώματα και δικαστικά συστήματα	64
Ο μηχανισμός συνεργασίας και ελέγχου για τη Ρουμανία και τη Βουλγαρία	65
Δικαιοσύνη για την ανάπτυξη	65
Η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων	66
Προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και των δικαιωμάτων των καταναλωτών	66
Ισότητα των φύλων	68

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

ΠΡΟΣ ΜΙΑ ΝΕΑ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ 69

Το ευρωπαϊκό θεματολόγιο για τη μετανάστευση	70
--	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

ΕΝΑΣ ΙΣΧΥΡΟΤΕΡΟΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ 78

Ευρωπαϊκή πολιτική γειτονίας	79
Στρατηγικές συμπράξεις	82
Μέση Ανατολή	83
Η εταιρική σχέση ΕΕ–Αφρικής	83
Τα ανθρώπινα δικαιώματα στον κόσμο	84
Το Ευρωπαϊκό Έτος Ανάπτυξης	85
Αντιμετώπιση ανθρωπιστικών κρίσεων και καταστάσεων έκτακτης ανάγκης	85
Ασφάλεια και άμυνα	87

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10

ΜΙΑ ΕΝΩΣΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ 88

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στο κέντρο της πολιτικής ζωής της ΕΕ	89
Νέοι πρόεδροι για τα δύο συμβουλευτικά όργανα της ΕΕ	90
Βελτίωση της νομοθεσίας	90
Έλεγχος της εφαρμογής του ενωσιακού δικαίου	91
Διαφάνεια και υποχρέωση λογοδοσίας	92
Επανεξέταση της διαδικασίας λήψης αποφάσεων για την έγκριση γενετικά τροποποιημένων οργανισμών στα κράτη μέλη	94
Η ευρωπαϊκή πρωτοβουλία πολιτών	94
Διάλογοι με τους πολίτες	94

Πρόλογος

Ο κ. Jean-Claude Juncker, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εκφωνεί την ομιλία του για την Κατάσταση της Ένωσης το 2015 στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Στρασβούργο, 9 Σεπτεμβρίου 2015.

Κατά την έναρξη της θητείας μου, τον Νοέμβριο του 2014, υποσχέθηκα ένα νέο ξεκίνημα για την Ευρώπη και δεσμεύτηκα ότι αυτή η Επιτροπή θα επικεντρωθεί σε δέκα πολιτικές προτεραιότητες —τις βασικές προκλήσεις με τις οποίες αναμετρώνται η οικονομία και η κοινωνία μας. Όπως εξελίχθηκαν τα πράγματα, το πρώτο έτος της θητείας μας, το 2015, ήταν μια χρονιά κατά την οποία η ΕΕ κλήθηκε να αντιμετωπίσει μια σειρά κρίσεων, με τα βλέμματα όλου του κόσμου στραμμένα πάνω της.

Το Παρίσι έγινε στόχος φρικτών τρομοκρατικών επιθέσεων τον Ιανουάριο και τον Νοέμβριο. Μαζί με τα κράτη μέλη έπρεπε να περιορίσουμε τον κίνδυνο να γίνουν τέτοιες αποτρόπαιες επιθέσεις συνηθισμένο φαινόμενο. Το ευρωπαϊκό θεματολόγιο για την ασφάλεια, που εγκρίθηκε τον Απρίλιο, προσδιόρισε τον τρόπο με τον οποίο η ΕΕ θα συνέβαλλε στην αποτελεσματικότερη και πιο συντονισμένη προσέγγιση όσον αφορά την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, του οργανωμένου εγκλήματος και του ηλεκτρονικού εγκλήματος. Στο πλαίσιο του θεματολογίου, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότεινε, τον Δεκέμβριο, μια σειρά μέτρων με στόχο να ενταθεί η μάχη κατά της τρομοκρατίας και της παράνομης διακίνησης πυροβόλων όπλων και εκρηκτικών. Τα κράτη μέλη κατέληξαν επίσης σε συμφωνία όσον αφορά την πρόταση της Επιτροπής σχετικά με τη δημιουργία ενωσικού συστήματος για τις καταστάσεις με τα ονόματα των επιβατών. Αυτό θα εξασφαλίσει ότι οι αεροπορικές εταιρείες θα παρέχουν στα κράτη μέλη της ΕΕ δεδομένα σχετικά με τους επιβάτες που ταξιδεύουν από ή προς την ΕΕ —στοιχείο που συνιστά σημαντική πτυχή της ενωσιακής πολιτικής για την ασφάλεια.

Παράλληλα, το 2015 η ήπειρός μας γνώρισε τη μεγαλύτερη μετακίνηση πληθυσμών από τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, καθώς εκατοντάδες χιλιάδες πρόσφυγες από περιοχές συγκρούσεων άρχισαν να καταφθάνουν στην Ευρώπη. Περισσότεροι από ένα εκατομμύριο άνθρωποι επιχείρησαν το

μακρύ και επικίνδυνο ταξίδι στην προσπάθειά τους, οι περισσότεροι, να γλιτώσουν από τον πόλεμο και τον τρόμο στο Αφγανιστάν, την Ερυθραία, τη Λιβύη και τη Συρία.

Στις αρχές του τρέχοντος έτους, η Επιτροπή πρότεινε μια σφαιρική μεταναστευτική πολιτική και έλαβε αμέσως μέτρα για τη διαχείριση της κρίσης. Τριπλασιάσαμε την παρουσία μας στη Μεσόγειο, συμβάλλοντας στη διάσωση ανθρώπινων ζωών. Δώσαμε μάχη ενάντια στα εγκληματικά δίκτυα λαθρεμπόρων και διακινητών. Υπό την καθοδήγηση της Επιτροπής, τα κράτη μέλη καθόρισαν από κοινού κανόνες για τη μετεγκατάσταση και την επανεγκατάσταση εκατοντάδων χιλιάδων ανθρώπων που έχουν σαφή ανάγκη διεθνούς προστασίας. Οι οργανισμοί της ΕΕ εξακολουθούν να βοηθούν τις συχνά υπεραπασχολημένες εθνικές αρχές των κρατών μελών που επηρεάζονται περισσότερο από την προσφυγική κρίση στην ταυτοποίηση, τον έλεγχο και τη δακτυλосκόπηση των εισερχόμενων μεταναστών, στην επιτάχυνση της διεκπεραίωσης των αιτήσεων ασύλου και στον συντονισμό της επιστροφής όσων δεν πληρούν τα κριτήρια για την παροχή προστασίας. Η ΕΕ κινητοποίησε επίσης δισεκατομμύρια ευρώ για να βοηθήσει τους πρόσφυγες που είχαν ήδη φτάσει στις ακτές μας καθώς και εκείνους που βρίσκονταν σε γειτονικές χώρες, ενώ εντάθηκαν οι προσπάθειες για την πάταξη των διακινητών και την εξάρθρωση των δικτύων εμπορίας ανθρώπων. Τον Οκτώβριο στις Βρυξέλλες έντεκα χώρες συμφώνησαν σε ένα σχέδιο 17 σημείων για την επίτευξη της σταδιακής, ελεγχόμενης και συντονισμένης μετακίνησης ανθρώπων διαμέσου των Δυτικών Βαλκανίων, και τον Νοέμβριο στη Βαλέτα δημιουργήθηκε το Καταπιστευματικό Ταμείο Έκτακτης Ανάγκης της ΕΕ για την Αφρική, με σκοπό να αντιμετωπιστούν οι γενεσιουργές αιτίες της παράτυπης μετανάστευσης, που αναγκάζουν τους ανθρώπους να διαφεύγουν και να μεταναστεύουν: η φτώχεια, οι πόλεμοι, οι διωγμοί, οι παραβιάσεις των ανθρώπινων δικαιωμάτων και οι φυσικές καταστροφές.

Είναι σαφές ότι η προσφυγική κρίση δεν πρόκειται να επιλυθεί από μόνη της. Μπορεί η κρίση να έφερε στο προσκήνιο επιτακτικές ανάγκες, αλλά, παράλληλα, αποκάλυψε πολλά για τους περιορισμούς της μεταναστευτικής πολιτικής της ΕΕ και των μέσων που έχει στη διάθεσή της. Παρ' όλα αυτά, πρέπει να συνεχίσουμε —και θα συνεχίσουμε— τις προσπάθειές μας για την αντιμετώπιση της κρίσης. Εμείς οι Ευρωπαίοι θα πρέπει να θυμόμαστε καλά ότι η Ευρώπη είναι μια ήπειρος όπου σχεδόν ο καθένας έχει υπάρξει κάποτε πρόσφυγας. Η κοινή ιστορία μας έχει σημαδευτεί από εκατομμύρια Ευρωπαίους που εγκατέλειψαν την εστία τους στην προσπάθειά τους να γλιτώσουν από θρησκευτικές ή πολιτικές διώξεις, από πολέμους, από δικτατορίες ή να ξεφύγουν από την καταπίεση.

Στις αρχές του έτους περάσαμε μια δύσκολη περίοδο, κατά την οποία η παραμονή της Ελλάδας στη ζώνη του ευρώ τέθηκε υπό αμφισβήτηση. Έπειτα από μήνες συνομιλιών και πολλές δύσκολες στιγμές, ένα νέο πρόγραμμα στήριξης σταθερότητας για την Ελλάδα συμφωνήθηκε τελικά τον Αύγουστο. Δεν αμφέβαλα ποτέ ότι θα βρίσκαμε μια λύση· η συμμετοχή στο ευρώ είναι αμετάκλητη απόφαση και όλα τα μέλη συστρατεύονται για την επιτυχή υλοποίησή της. Ωστόσο, δεδομένου ότι ο αντίκτυπος της ελληνικής κρίσης εξακολουθεί να είναι αισθητός στη ζώνη του ευρώ και σε όλο το φάσμα της ευρωπαϊκής οικονομίας και κοινωνίας, θα ήθελα να δω το πρόγραμμα στο οποίο συμφωνήσαμε να γίνεται σεβαστό από κάθε ελληνική κυβέρνηση —παρελθούσα, παρούσα και μέλλουσα.

Η κρίση θα τελειώσει όταν επιστρέψει στην Ευρώπη η πλήρης απασχόληση. Σήμερα η Ευρωπαϊκή Ένωση μετρά περισσότερους από 23 εκατομμύρια ανέργους. Αυτός ο αριθμός είναι απαράδεκτα υψηλός. Είναι αδήριτη η ανάγκη να πραγματοποιήσουμε επενδύσεις στις ευρωπαϊκές πηγές απασχόλησης και ανάπτυξης, κυρίως στην ενιαία αγορά μας, και να ολοκληρώσουμε την οικονομική και νομισματική μας ένωση, ώστε να διαμορφώσουμε τις συνθήκες που θα εξασφαλίσουν μακροχρόνια ανάκαμψη. Ενεργήσαμε και στα δύο αυτά μέτωπα.

Για παράδειγμα, το επενδυτικό σχέδιο ύψους 315 δισ. ευρώ εφαρμόζεται ήδη και αναμένεται ότι θα δημιουργήσει περισσότερες από 2 εκατομμύρια θέσεις εργασίας. Τα πρώτα έργα έχουν ήδη δρομολογηθεί και θα ακολουθήσουν πολλά περισσότερα. Ταυτόχρονα, αναβαθμίζουμε την ενιαία αγορά μας, ώστε να δημιουργήσουμε περισσότερες ευκαιρίες για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις και στα 28 κράτη μέλη. Χάρη σε έργα όπως η ψηφιακή ενιαία αγορά, η ένωση κεφαλαιαγορών και η ενεργειακή ένωση, μειώνουμε τα εμπόδια στις διασυνοριακές δραστηριότητες και, παράλληλα, τονώνουμε την καινοτομία, αντιστοιχίζουμε τα προσόντα και παρέχουμε ευρύτερο φάσμα επιλογών όσον αφορά τα προϊόντα και τις υπηρεσίες.

Τον Ιούνιο, μαζί με τους προέδρους άλλων νευραλγικών θεσμικών οργάνων της ΕΕ, υπέβαλα έκθεση σχετικά με την ολοκλήρωση της οικονομικής και νομισματικής μας ένωσης. Οι πέντε εμπλεκόμενοι πρόεδροι κατάρτισαν από κοινού έναν οδικό χάρτη, ο οποίος αναμένεται ότι θα μας επιτρέψει να σταθεροποιήσουμε τη ζώνη του ευρώ έως τις αρχές του 2017 και, στη συνέχεια, με βάση την ανανεωμένη σύγκλιση των οικονομιών μας, να μεταβούμε από την ανθεκτικότητα στην κρίση σε νέες προοπτικές ανάπτυξης. Αυτή ήταν μια θαρραλέα πολιτική απόφαση, που μας επέτρεψε να κοιτάξουμε μπροστά εν μέσω της ελληνικής κρίσης.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη της συνέβαλαν καθοριστικά στη σύναψη της ιστορικής συμφωνίας τον Δεκέμβριο στο Παρίσι, όπου 195 χώρες ενέκριναν την πρώτη καθολική και νομικά δεσμευτική παγκόσμια συμφωνία που υπογράφηκε ποτέ για το κλίμα. Η συμφωνία καθορίζει ένα παγκόσμιο σχέδιο δράσης με στόχο να περιοριστεί η αύξηση της θερμοκρασίας του πλανήτη σε επίπεδα πολύ χαμηλότερα των 2 °C, ώστε να αποφευχθούν οι επικίνδυνες κλιματικές αλλαγές. Η συμφωνία θα καθοδηγήσει τη μετάβαση σε καθαρές πηγές ενέργειας παγκοσμίως, και συνιστά επιτυχία για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Ευρώπη πρωτοστατεί επί μακρόν στις δράσεις για το κλίμα που αναλαμβάνονται διεθνώς, και η συμφωνία του Παρισιού αντικατοπτρίζει πλέον τις φιλοδοξίες μας σε παγκόσμιο επίπεδο.

Πολλά ακόμα μπορούν να ειπωθούν, και στην έκθεση παρέχονται περισσότερες λεπτομέρειες. Αλλά, αναλογιζόμενος τις βασικές προκλήσεις με τις οποίες αναμετρηθήκαμε τους τελευταίους δώδεκα μήνες, εκείνο που με εντυπωσιάζει είναι το εξής αναπόφευκτο συμπέρασμα: όταν βρισκόμαστε αντιμέτωποι είτε με την προσφυγική ή την οικονομική κρίση είτε με προκλήσεις της εξωτερικής πολιτικής, ένας είναι ο δρόμος της επιτυχίας: η αλληλεγγύη. Μόνο ως Ένωση μπορούμε να πετύχουμε. Ενωμένοι, είμαστε πιο δυνατοί από τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουμε. Είναι πλέον καιρός να δείξουμε λίγο περισσότερη εμπιστοσύνη στην ικανότητα της Ευρώπης να δίνει συλλογικές λύσεις στα σοβαρά προβλήματα που πλήττουν κάθε κράτος μέλος χωριστά.

Στο τέλος μιας δύσκολης χρονιάς, κατά τη διάρκεια της οποίας τέθηκε υπό αμφισβήτηση ο ίδιος ο χαρακτήρας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είναι σημαντικό εμείς οι Ευρωπαίοι να θυμόμαστε ότι η Ευρώπη είναι εκείνη που αντιπροσωπεύει μια όαση σταθερότητας στα μάτια των ανθρώπων από τη Μέση Ανατολή, την Αφρική και άλλα μέρη του κόσμου. Και αυτό είναι κάτι για το οποίο πρέπει να είμαστε περήφανοι.

Jean-Claude Juncker

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

«Η πρώτη μου προτεραιότητα ως προέδρου της Επιτροπής θα είναι η ενδυνάμωση της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας και η τόνωση των επενδύσεων με στόχο τη δημιουργία θέσεων εργασίας».

*Jean-Claude Juncker,
Πολιτικές κατευθύνσεις,
15 Ιουλίου 2014*

Νέα ώθηση στην απασχόληση, την ανάπτυξη και τις επενδύσεις

10

Βασική προτεραιότητα το 2015 ήταν η επαναφορά της ΕΕ στον δρόμο της ανάπτυξης και η αύξηση του αριθμού των θέσεων εργασίας και του ύψους των επενδύσεων χωρίς τη δημιουργία νέου χρέους. Η Επιτροπή παρουσίασε προτάσεις για διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις και προώθησε την υπεύθυνη δημοσιονομική διαχείριση. Προκειμένου να αποκαταστήσει τα επίπεδα επενδύσεων στην οικονομία της ΕΕ, δρομολόγησε το επενδυτικό σχέδιο για την Ευρώπη, περιλαμβανομένων νέων χρηματοδοτικών μέσων, σε συνεργασία με την [Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων](#). Το σχέδιο εγκρίθηκε σε χρόνο ρεκόρ από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και δημιουργήθηκε ένα νέο [Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων](#). Το Ταμείο χρηματοδοτήθηκε με αρχικό ποσό 21 δισ. ευρώ από πόρους της ΕΕ και αναμένεται να οδηγήσει, χάρη στο πολλαπλασιαστικό του αποτέλεσμα, σε επενδύσεις 15 φορές υψηλότερες, δηλαδή να

κινητοποιήσει επενδύσεις άνω των 315 δισ. ευρώ.

Τα [Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία](#), με προϋπολογισμό 454 δισ. ευρώ για την περίοδο 2014-2020, επένδυσαν σε τομείς προτεραιότητας της ΕΕ καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Επιχειρησιακά προγράμματα στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, ύψους 86,4 δισ. ευρώ, εξακολούθησαν να επενδύουν στο ανθρώπινο κεφάλαιο, ενώ η ΕΕ χορήγησε επίσης 1 δισ. ευρώ εμπροσθοβαρούς χρηματοδότησης για την επίσπευση της πρωτοβουλίας για την απασχόληση των νέων, βοηθώντας νέους να βρουν εργασία.

Το 2015 διεξήχθησαν εντατικές διαπραγματεύσεις σε επίπεδο ΕΕ σχετικά με την τρέχουσα οικονομική και χρηματοπιστωτική κατάσταση στην Ελλάδα. Τον Ιούλιο η Επιτροπή ανακοίνωσε ένα [πρόγραμμα για την απασχόληση και την ανάπτυξη στην Ελλάδα](#),

με την κινητοποίηση έως 35 δισ. ευρώ για τη στήριξη της χώρας μέχρι το 2020. Οι διαπραγματεύσεις ολοκληρώθηκαν τον Αύγουστο με επιτυχία και ένα τρίτο πρόγραμμα οικονομικής προσαρμογής για την Ελλάδα υπογράφηκε από την Επιτροπή, η οποία ενεργούσε στο όνομα του [Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας](#). Η συμφωνία έβγαλε την Ελλάδα από το χείλος της χρεοκοπίας και διαφύλαξε το μέλλον της στη ζώνη του ευρώ, ενώ άνοιξε τον δρόμο για την κινητοποίηση έως 86 δισ. ευρώ χρηματοδοτικής συνδρομής μέχρι το 2018. Η εκταμίευση των εν λόγω πόρων συνδέθηκε με την υλοποίηση, από ελληνικής πλευράς, των μεταρρυθμίσεων που συμφωνήθηκαν.

Το επενδυτικό σχέδιο για την Ευρώπη

Η ολοκληρωμένη προσέγγιση στην οικονομική πολιτική βασίζεται σε τρεις κύριους πυλώνες: στην προώθηση των επενδύσεων, στην επιτάχυνση των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και στην επιδίωξη δημοσιονομικής ευθύνης. Για να επανέλθει η ΕΕ σε τροχιά ανάπτυξης, απαιτούνται θετικά αποτελέσματα και στους τρεις αυτούς πυλώνες. Το 2015 η ΕΕ σημείωσε πρόοδο και στα τρία μέτωπα.

ΤΟ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΣΥΜΠΛΗΡΩΝΕΙ ΤΟ «ΕΝΑΡΕΤΟ ΤΡΙΓΩΝΟ» ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Οι τομείς προτεραιότητας είναι, μεταξύ άλλων, οι εξής:

- τα ευρυζωνικά δίκτυα και τα δίκτυα ενέργειας και μεταφορών,
- η εκπαίδευση, η έρευνα και η καινοτομία,
- οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και η ενεργειακή απόδοση,
- το σχέδιο για τη στήριξη της απασχόλησης των νέων,
- οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις και οι εταιρείες μεσαίας κεφαλαιοποίησης.

Τα δημόσια κονδύλια ως καταλύτης για την προσέλκυση ιδιωτικών επενδύσεων

ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ

ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΕΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Το επενδυτικό σχέδιο αποτελείται από τρεις αλληλοενισχυόμενους άξονες, όπως εξηγείται αναλυτικά παρακάτω.

- ▶ Κινητοποίηση τουλάχιστον 315 δισ. ευρώ σε πρόσθετες επενδύσεις κατά τα επόμενα τρία χρόνια, μεγιστοποίηση του αντίκτυπου των δημόσιων πόρων και απελευθέρωση των ιδιωτικών επενδύσεων. Το κύριο μέσο για την επίτευξη του στόχου αυτού είναι το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων.
- ▶ Διασφάλιση ότι οι εν λόγω πρόσθετες επενδύσεις θα φθάσουν στην πραγματική οικονομία. Τα κύρια μέσα για την επίτευξη αυτού του στόχου είναι ο Ευρωπαϊκός Κόμβος Επενδυτικών Συμβουλών και η Ευρωπαϊκή Πύλη Επενδυτικών Έργων.
- ▶ Βελτίωση του επενδυτικού περιβάλλοντος τόσο σε επίπεδο ΕΕ όσο και σε επίπεδο κρατών μελών. Ήδη βρίσκονται σε εξέλιξη εργασίες για την αντιμετώπιση φραγμών που παρουσιάζονται σε

Ο επίτροπος κ. Carlos Moedas, η αντιπρόεδρος της Επιτροπής κ. Kristalina Georgieva και ο αντιπρόεδρος της Επιτροπής κ. Jyrki Katainen ανακοινώνουν την επιτυχή ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων για την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Στρατηγικών Επενδύσεων, Βρυξέλλες, 28 Μαΐου 2015.

κλίμακα ΕΕ και ενιαίας αγοράς, ενώ το ίδιο ισχύει και για την αντιμετώπιση κανονιστικών και μη κανονιστικών εμποδίων στις επενδύσεις σε εθνικό επίπεδο.

Τον Νοέμβριο του 2014 η Επιτροπή ανακοίνωσε τη σύσταση ενός νέου Ευρωπαϊκού Ταμείου Στρατηγικών Επενδύσεων. Το Κοινοβούλιο εργάστηκε εντατικά τους πρώτους μήνες του 2015 για να αναλύσει τις προτάσεις της Επιτροπής και να προτείνει βελτιώσεις. Σε τριμερή συνάντηση που πραγματοποιήθηκε στα τέλη Μαΐου, το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο κατέληξαν σε συμβιβαστική συμφωνία σχετικά με τον προτεινόμενο κανονισμό. Οι τριμερείς διαπραγματεύσεις ολοκληρώθηκαν σε χρόνο ρεκόρ, γεγονός που επέτρεψε στο Ταμείο να ξεκινήσει να δανείζει κεφάλαια για έργα ήδη από τον Ιούνιο.

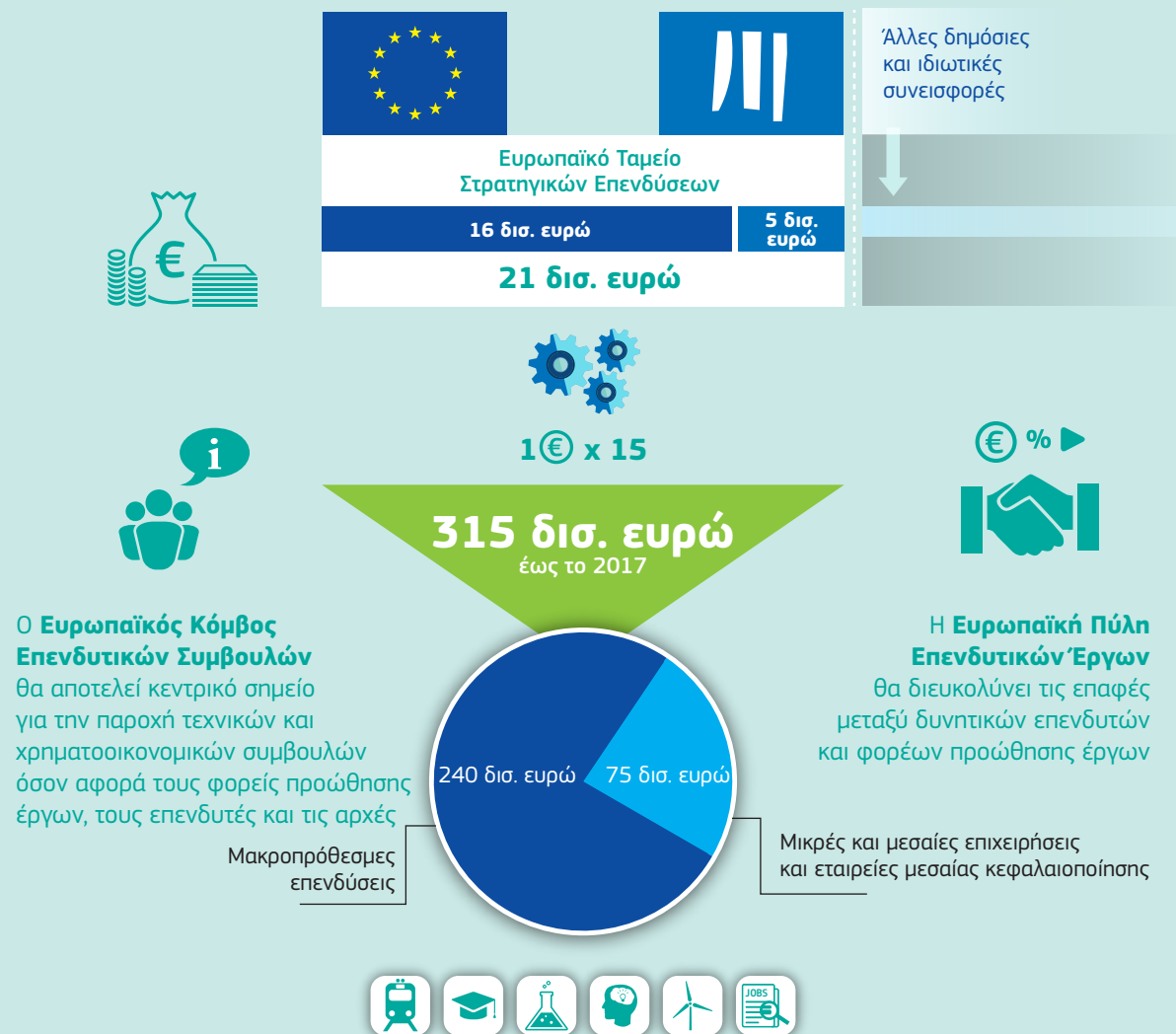
Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων παρέχει εγγυήσεις σε υποστήριξη έργων που χρηματοδοτούνται από τον όμιλο της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων. Επικεντρώνει τη δράση του σε δύο κύριους τομείς: αφενός, στις υποδομές και την καινοτομία (τομέα που διαχειρίζεται η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων) και, αφετέρου, στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (τομέα που διαχειρίζονται η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων). Δάνεια μπορούν επίσης να χορηγούνται σε περιφέρειες. Το Ταμείο συνοδεύεται από έναν [Ευρωπαϊκό Κόμβο Επενδυτικών Συμβουλών](#) και μια [Ευρωπαϊκή Πύλη Επενδυτικών Έργων](#). Ο Κόμβος υποστηρίζει την ανάπτυξη και τη χρηματοδότηση επενδυτικών έργων, προσφέροντας ένα κεντρικό σημείο εξυπηρέτησης για την παροχή καθοδήγησης και συμβουλευτικής στήριξης, καθώς και μια πλατφόρμα για την ανταλλαγή τεχνογνωσίας. Ο Κόμβος ξεκίνησε τις δραστηριότητές του για την υποστήριξη φορέων υλοποίησης έργων τον Σεπτέμβριο. Η Πύλη αποτελεί μια προσιτή στο κοινό, ασφαλή διαδικτυακή πύλη, μέσω της οποίας έργα στην ΕΕ μπορούν να διαφημίζονται σε δυνητικούς επενδυτές. Θα τεθεί σε λειτουργία εντός του 2016.

Κατά τη διάρκεια του έτους, ο αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κ. Jyrki Katainen ξεκίνησε περιοδεία σε ολόκληρη την ΕΕ για την προώθηση του επενδυτικού σχεδίου για την Ευρώπη, στο πλαίσιο της οποίας παρουσίασε σε όλους τους βασικούς ενδιαφερόμενους φορείς (κυβερνήσεις, επενδυτές, επιχειρήσεις, περιφερειακές αρχές, συνδικαλιστικές οργανώσεις και κοινότητες) τις νέες ευκαιρίες που προσφέρονται.

Ο κ. Werner Hoyer, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, ο κ. Jean-Claude Juncker, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, και ο αντιπρόεδρος της Επιτροπής κ. Jyrki Katainen κατά την υπογραφή της συμφωνίας για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων, Βρυξέλλες, 22 Ιουλίου 2015.

ΠΩΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ ΤΟ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ;

ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΘΕΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Και τα 28 κράτη μέλη ενέκριναν το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων. Το 2015 εννέα κράτη μέλη δεσμεύτηκαν να συνεισφέρουν περισσότερα από 40 δισ. ευρώ στο Ταμείο, ενώ η Κίνα επίσης εκδήλωσε την πρόθεσή της να συνεισφέρει.

Οι επενδύσεις που υποστηρίζονται από το Ταμείο έχουν τους ακόλουθους στόχους: την ανάπτυξη των υποδομών (ευρυζωνικά δίκτυα, δίκτυα ενέργειας και μεταφορών)· την εκπαίδευση, την έρευνα και την καινοτομία· τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και την ενεργειακή απόδοση· το περιβάλλον και την αποδοτικότητα των πόρων· τις κοινωνικές υποδομές και την υγεία· τη στήριξη των μικρών επιχειρήσεων.

Στο πλαίσιο του τρίτου πυλώνα του επενδυτικού σχεδίου, η Επιτροπή έχει ήδη αρχίσει να εργάζεται για την αντιμετώπιση σειράς επενδυτικών φραγμών που παρουσιάζονται σε κλίμακα ΕΕ και ενιαίας αγοράς. Το έργο αυτό υλοποιείται μέσω διαφόρων αξόνων εργασίας: των συνεχιζόμενων εργασιών για την ένωση κεφαλαιαγορών (για παράδειγμα, των αλλαγών στην οδηγία «Φερεγγυότητα II»)· της στρατηγικής για την ενιαία αγορά (για παράδειγμα, στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων)· της ψηφιακής ενιαίας αγοράς· της ενεργειακής ένωσης· του θεματολογίου για τη βελτίωση της νομοθεσίας· άλλων πρωτοβουλιών πολιτικής. Η αντιμετώπιση των κανονιστικών και μη κανονιστικών εμποδίων στις επενδύσεις σε εθνικό επίπεδο θα αποτελέσει επίσης προτεραιότητα του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου 2016. Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, η Επιτροπή ξεκίνησε διάλογο με τα κράτη μέλη για τον εντοπισμό σημείων συμφόρησης και την ανάληψη δράσεων προτεραιότητας για την αποδόμησή τους. Προκειμένου να επιτύχουν τους φιλόδοξους στόχους του τρίτου πυλώνα, να υποβάλουν στα κράτη μέλη προτάσεις για συγκεκριμένες μεταρρυθμίσεις και να υποστηρίξουν την εφαρμογή των εν λόγω μεταρρυθμίσεων, όλες οι υπηρεσίες της Επιτροπής (περιλαμβανομένης της Υπηρεσίας Στήριξης Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων) θα εργαστούν στενά με τα κράτη μέλη.

Έως τον Ιανουάριο του 2016 το Ταμείο είχε ήδη απελευθερώσει χρηματοδοτήσεις ύψους 2,8 δισ. ευρώ για ένα σύνολο 21 έργων της κατηγορίας των υποδομών και της καινοτομίας, γεγονός που αναμένεται να κινητοποιήσει περίπου 13,3 δισ. ευρώ συνολικών επενδύσεων. Στην κατηγορία των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, το Ταμείο έχει απελευθερώσει χρηματοδοτήσεις ύψους 1,5 δισ. ευρώ για ένα σύνολο 66 έργων, γεγονός που αναμένεται να κινητοποιήσει περίπου 21 δισ. ευρώ συνολικών επενδύσεων.

Ο αντιπρόεδρος της Επιτροπής κ. Jyrki Katainen εξηγεί το νέο σχέδιο στρατηγικών επενδύσεων της ΕΕ.

Οικονομική και δημοσιονομική πολιτική

Εκτός από επενδύσεις, οι οικονομίες της ΕΕ χρειάζονται επίσης χρηστή δημοσιονομική διαχείριση και διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις προκειμένου να επανέλθουν σε ομαλή τροχιά.

Ο συντονισμός της οικονομικής πολιτικής σε επίπεδο ΕΕ οργανώνεται ετησίως στο πλαίσιο ενός κύκλου συντονισμού που είναι γνωστός ως [Ευρωπαϊκό Εξάμηνο](#). Αρχής γενομένης με την [ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης](#) για το 2015, η οποία δημοσιεύθηκε στα τέλη του 2014, η Επιτροπή καθόρισε προτεραιότητες πολιτικής για την ΕΕ και τα κράτη μέλη της. Το Εξάμηνο ακολούθησε τρεις αλληλοενισχυόμενους άξονες: την προώθηση των επενδύσεων, την επιτάχυνση των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και την

επιδίωξη δημοσιονομικής ευθύνης. Το 2015 οι βελτιώσεις σε αυτόν τον κύκλο συντονισμού της οικονομικής πολιτικής οδήγησαν σε απλούστευση των εγγράφων που συντάσσει η Επιτροπή και περιόρισαν τις υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων για τα κράτη μέλη. Επιπλέον, οι εν λόγω βελτιώσεις κατέστησαν τη διαδικασία περισσότερο ανοικτή και ενίσχυσαν τον πολυμερή χαρακτήρα της. Εξάλλου, [διευκρινίστηκε](#) η έννοια της ευελιξίας που υπάρχει στους κανόνες του [Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης](#), προκειμένου να ενισχυθεί η θετική σύνδεση που υπάρχει μεταξύ των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, των επενδύσεων και της δημοσιονομικής υπευθυνότητας. Οι ειδικές ανά χώρα συστάσεις για κάθε κράτος μέλος, καθώς και για το σύνολο της ζώνης του ευρώ, [προτάθηκαν από την Επιτροπή τον Μάιο](#) και εγκρίθηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Ιουνίου. Τον Ιούλιο το Συμβούλιο [ενέκρινε την οριστική δέσμη των ειδικών ανά χώρα συστάσεων](#).

Τον Φεβρουάριο, στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, η Επιτροπή [εξέδωσε εμπεριστατωμένες επισκοπήσεις](#), που αξιολογούσαν [μακροοικονομικές ανισορροπίες](#) και υπερβολικές ανισορροπίες σε 16 κράτη μέλη. Σε ορισμένα κράτη μέλη εξακολουθούσαν να υφίστανται σοβαροί κίνδυνοι. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή επανέλαβε την έκκλησή της για αντιμετώπιση των φραγμών στην ανάπτυξη με την εντατικοποίηση των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων στον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη υποδομών. Οι παραπάνω δράσεις θα πρέπει να συνδυαστούν με ένα κατάλληλο μείγμα πολιτικών στη ζώνη του ευρώ προκειμένου να τονωθεί η εμπιστοσύνη, να προωθηθεί η επανεξισορρόπηση και να τεθεί η ανάκαμψη σε πιο σταθερή βάση.

Υποστήριξη των κρατών μελών

Το 2015 η Επιτροπή, από κοινού με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, εξακολούθησε να παρέχει στήριξη στα τρία κράτη μέλη που είχαν πρόσφατα ολοκληρώσει προγράμματα χρηματοδοτικής συνδρομής ([Ιρλανδία](#), [Ισπανία](#) και [Πορτογαλία](#)) και πραγματοποίησε επισκοπήσεις εποπτείας μετά το πρόγραμμα και για τις τρεις παραπάνω χώρες. Τα εν λόγω κράτη μέλη βρίσκονται πλέον σε πορεία ανάπτυξης και εξυγίανσης των οικονομιών τους. Περαιτέρω, η Επιτροπή συνέχισε το πρόγραμμα στήριξης για την [Κύπρο](#), προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι χρηματοπιστωτικές, δημοσιονομικές και διαρθρωτικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει η κυπριακή οικονομία. Με τον τρόπο αυτό, η Κύπρος θα επιτύχει την επιστροφή της σε πορεία βιώσιμης ανάπτυξης.

Η συνεχιζόμενη οικονομική και χρηματοπιστωτική κατάσταση στην Ελλάδα συγκέντρωσε την παγκόσμια προσοχή για πολλούς μήνες το 2015. Η ΕΕ διοργάνωσε σειρά έκτακτων συνεδριάσεων καθ' όλη τη διάρκεια του καλοκαιριού, περίοδος κατά την οποία η Ελλάδα βρισκόταν στα πρόθυρα τόσο της χρεοκοπίας όσο και αδυναμίας παραμονής της στη ζώνη του ευρώ.

(από αριστερά προς τα δεξιά) Ο κ. François Hollande, πρόεδρος της Γαλλίας, η κ. Angela Merkel, καγκελάριας της Γερμανίας, ο κ. Jeroen Dijsselbloem, πρόεδρος του Eurogroup, ο κ. Jean-Claude Juncker, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ο κ. Αλέξης Τσίπρας, πρωθυπουργός της Ελλάδας, ο κ. Donald Tusk, πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, ο κ. Uwe Corsepius, γενικός γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ο κ. Mario Draghi, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, συνομιλούν για τα δημόσια οικονομικά της Ελλάδας, Βρυξέλλες, 19 Μαρτίου 2015.

Εντέλει, επιτεύχθηκε συμφωνία τον Αύγουστο, γεγονός που επέτρεψε στην Επιτροπή, η οποία ενεργούσε στο όνομα του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας, να θέσει σε εφαρμογή ένα τρίτο πρόγραμμα οικονομικής προσαρμογής για την Ελλάδα. Με την έγκριση του Eurogroup και του συμβουλίου των διοικητών του [Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας](#), το πρόγραμμα συνέβαλε στη σταθεροποίηση της οικονομικής και χρηματοπιστωτικής κατάστασης στην Ελλάδα. Η [εκτίμηση κοινωνικού αντικτύπου](#)

της Επιτροπής κατέληγε στο συμπέρασμα ότι το πρόγραμμα, εάν εφαρμοστεί πλήρως και εγκαίρως, θα βοηθήσει το κράτος μέλος να επιστρέψει στη σταθερότητα και την ανάπτυξη με τρόπο οικονομικά και κοινωνικά βιώσιμο. Η συμφωνία άνοιξε τον δρόμο για την κινητοποίηση έως 86 δισ. ευρώ χρηματοδοτικής συνδρομής προς την Ελλάδα μέχρι το 2018. Τον Ιούλιο η Επιτροπή ανακοίνωσε ένα πρόγραμμα για την απασχόληση και την ανάπτυξη στην Ελλάδα, με την κινητοποίηση έως 35 δισ. ευρώ πρόσθετης στήριξης έως το 2020.

Ο κ. Αλέξης Τσίπρας, πρωθυπουργός της Ελλάδας, συζητά με τον κ. Mario Draghi, πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, στη σύνοδο κορυφής για το ευρώ, Βρυξέλλες, 7 Ιουλίου 2015.

Η Επιτροπή πρότεινε επίσης μέτρα για να εξασφαλιστεί ότι η χρηματοδότηση από την πολιτική συνοχής μπορεί να χρησιμοποιηθεί αποτελεσματικά για επενδύσεις και ότι θα φθάνει γρήγορα στους δικαιούχους. Το γεγονός αυτό οδήγησε σε άμεση πρόσθετη χρηματοδότηση για την Ελλάδα ύψους περίπου 500 εκατ. ευρώ και εξοικονόμηση περίπου 2 δισ. ευρώ για τον ελληνικό προϋπολογισμό. Επιπλέον, πρόσθετη προχρηματοδότηση ύψους 1 δισ. ευρώ για τα προγράμματα της περιόδου 2014-2020 μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την έναρξη νέων έργων, γεγονός που θα αμβλύνει την πίεση στον ελληνικό κρατικό προϋπολογισμό.

Ο κ. Αλέξης Τσίπρας, πρωθυπουργός της Ελλάδας, ο κ. Jean-Claude Juncker, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ο κ. François Hollande, πρόεδρος της Γαλλίας, και ο κ. Charles Michel, πρωθυπουργός του Βελγίου, στη σύνοδο κορυφής για το ευρώ, Βρυξέλλες, 12 Ιουλίου 2015.

Επενδύοντας στους ανθρώπους

Για να διατηρήσει την ανταγωνιστικότητά της σε μια παγκόσμια οικονομία, η ΕΕ χρειάζεται εργαζομένους με υψηλό επίπεδο επαγγελματικών προσόντων και ικανότητα προσαρμογής. Για την επίτευξη του στόχου αυτού, απαιτούνται συνεχείς επενδύσεις στην εκπαίδευση και την κατάρτιση, οι οποίες θα τονώσουν μακροπρόθεσμα την ανάπτυξη και την καινοτομία, θα ενισχύσουν την απασχόληση και θα συμβάλουν στην πρόληψη του κοινωνικού αποκλεισμού.

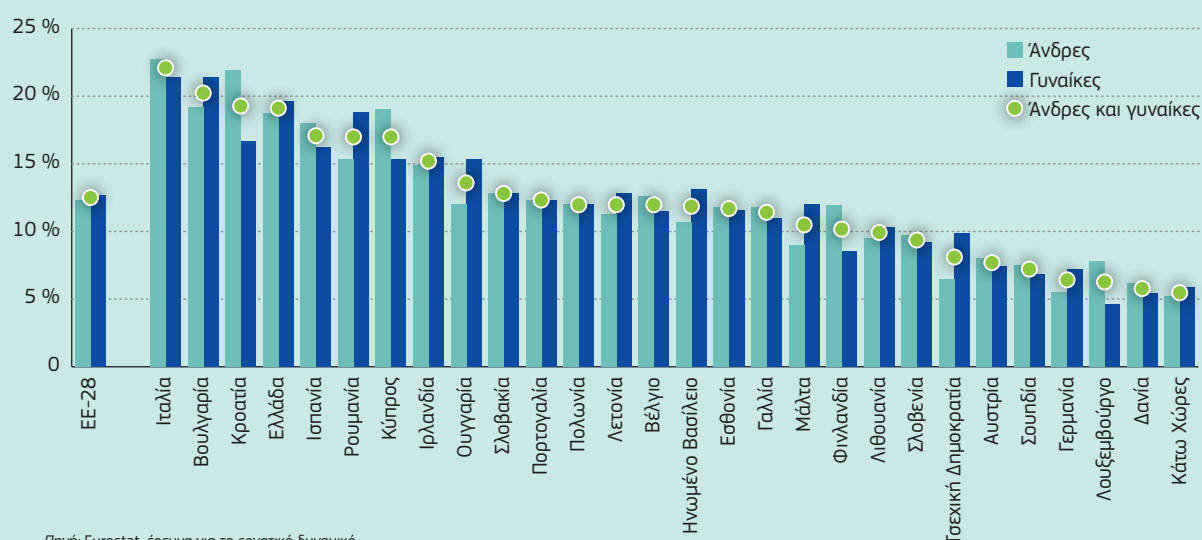
Οι μεταρρυθμίσεις για τη βελτίωση της εκπαίδευσης και της κατάρτισης κατέλαβαν εξέχουσα θέση στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου και χαρακτηρίστηκαν ως δράσεις υψηλής προτεραιότητας σε [13 κράτη μέλη](#).

Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο αποτελεί το κύριο μέσο της ΕΕ για την πραγματοποίηση επενδύσεων σε ανθρώπινο κεφάλαιο. Έως το τέλος του 2015 η Επιτροπή είχε εγκρίνει όλα τα επιχειρησιακά προγράμματα,

συνολικού ύψους 86,4 δισ. ευρώ. Η Επιτροπή αύξησε σημαντικά το ποσοστό προχρηματοδότησης για χρηματοδοτήσεις από την **πρωτοβουλία για την απασχόληση των νέων**, γεγονός που είχε ως αποτέλεσμα τη χορήγηση περίπου 1 δισ. ευρώ σε εθνικές και περιφερειακές αρχές. Με τον τρόπο αυτό θα σπριχθούν έως 650 000 νέοι που βρίσκονται εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης. Για την περίοδο 2014-2020 εκτιμάται ότι τουλάχιστον 10 εκατομμύρια άνεργοι θα αυξήσουν τις πιθανότητές τους να βρουν εργασία, ενώ υπολογίζεται ότι 395 000 μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις θα χρηματοδοτηθούν για να πραγματοποιήσουν επενδύσεις σε ανθρώπινο κεφάλαιο. Άνω του 25 % των διαθέσιμων πόρων θα διατεθεί για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης και την καταπολέμηση της φτώχειας και των διακρίσεων.

ΝΕΟΙ (ΗΛΙΚΙΑΣ 15-24 ΕΤΩΝ) ΠΟΥ ΒΡΙΣΚΟΝΤΑΝ ΕΚΤΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ Ή ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟ 2014

(ποσοστό επί του συνολικού πληθυσμού της ίδιας ηλικιακής ομάδας και φύλου)

Πηγή: Eurostat, έρευνα για το εργατικό δυναμικό.

Το Erasmus+ είναι το πρόγραμμα της ΕΕ για την εκπαίδευση, την κατάρτιση, τη νεολαία και τον αθλητισμό. Το 2015 έδωσε τη δυνατότητα σε περίπου 520 000 νέους να σπουδάσουν, να επιμορφωθούν και να συμμετάσχουν σε ανταλλαγές νέων στο εξωτερικό. Επιπλέον, έδωσε τη δυνατότητα σε περίπου 165 000 μέλη προσωπικού εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και οργανώσεων νεολαίας να βελτιώσουν τις δεξιότητές τους μέσω δράσεων διδασκαλίας και κατάρτισης στο εξωτερικό.

Α δεδομένων των υψηλών επιπέδων μακροχρόνιας ανεργίας, η οποία υπολογίζεται ότι πλήττει 12 εκατομμύρια πολίτες της ΕΕ σε ηλικία εργασίας, το 2015 η Επιτροπή **πρότεινε** κατευθύνσεις πολιτικές στα κράτη μέλη. Η υλοποίησή τους θα συμβάλει στην αύξηση του αριθμού όσων επανεντάσσονται στην εργασία και θα εξασφαλίσει ότι όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία θα λάβουν συμφωνία ένταξης στην εργασία πριν συμπληρώσουν 18 μήνες ανεργίας. Η σύσταση της Επιτροπής εγκρίθηκε από το Συμβούλιο τον Δεκέμβριο.

Η περιφερειακή πολιτική ως μοχλός απασχόλησης, ανάπτυξης και επενδύσεων

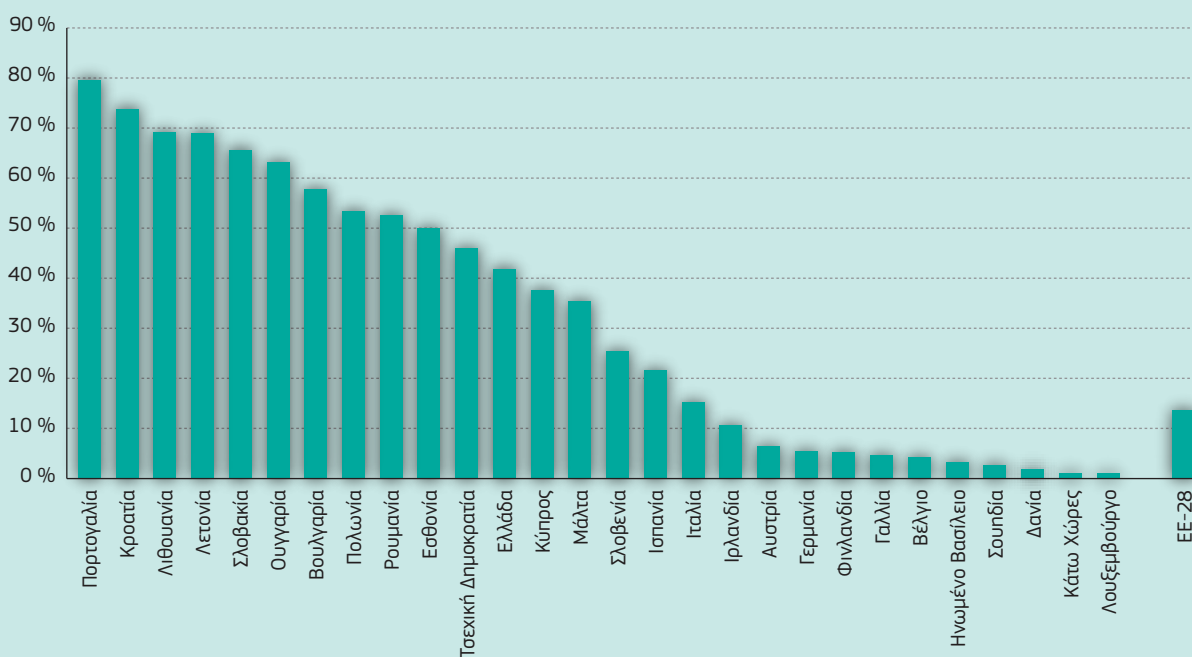
Η περιφερειακή πολιτική αφορά όλες τις περιφέρειες και πόλεις της ΕΕ. Υποστηρίζει τη δημιουργία θέσεων εργασίας, την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, την οικονομική μεγέθυνση, τη βιώσιμη ανάπτυξη και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών. Για την επίτευξη των στόχων αυτών και την αντιμετώπιση των διαφορετικών αναπτυξιακών αναγκών των περιφερειών της ΕΕ, προβλέφθηκε ποσό

351,8 δισ. ευρώ —σχεδόν το ένα τρίτο του συνολικού προϋπολογισμού της ΕΕ— για την πολιτική συνοχής κατά την περίοδο 2014-2020. Η περιφερειακή πολιτική παραμένει η μεγαλύτερη πηγή κονδυλίων της ΕΕ προς τις περιφέρειες, τους δήμους και τις επιχειρήσεις.

Η επίτροπος κ. Corina Crețu επισκέπτεται ένα εργοτάξιο στην Πράγα, Τσεχική Δημοκρατία, 31 Μαρτίου 2015.

ΠΟΣΟΣΤΟ ΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ ΓΙΑ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2014-2016

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Η περιφερειακή πολιτική και η στρατηγική «Ευρώπη 2020»

Η περιφερειακή πολιτική λειτουργεί συμπληρωματικά σε σειρά πολιτικών της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των πολιτικών για την εκπαίδευση, την απασχόληση, την ενέργεια, το περιβάλλον, την ενιαία αγορά, την έρευνα και την καινοτομία. Η περιφερειακή πολιτική παρέχει ιδίως το επενδυτικό πλαίσιο για την επίτευξη των στόχων της [στρατηγικής «Ευρώπη 2020»](#). Περισσότερα από 120 δισ. ευρώ προβλέπεται να διατεθούν για επενδύσεις σε δίκτυα μεταφορών καθώς και σε ενεργειακές και περιβαλλοντικές υποδομές. Οι επενδύσεις αυτές θα ωφελήσουν τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις με τη βελτίωση των μεταφορικών συνδέσεων και την προώθηση της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας στην ευρύτερη οικονομία.

Ως τμήμα του επενδυτικού σχεδίου για την Ευρώπη, τα κονδύλια που θα διατεθούν από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία για την περίοδο 2014-2020 θα είναι διπλάσια εκείνων της περιόδου 2007-2013. Με τη χρήση χρηματοδοτικών μέσων όπως η παροχή δανείων, ιδίων κεφαλαίων και εγγυήσεων —αντί των παραδοσιακών επιδοτήσεων—, τα εν λόγω κονδύλια θα ανέλθουν στο ποσό των 23 δισ. ευρώ. Με τον τρόπο αυτό, οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις θα αποκτήσουν καλύτερη πρόσβαση σε χρηματοδότηση. Τα χρήματα θα διατεθούν για έρευνα, ανάπτυξη και καινοτομία, καθώς και για επενδύσεις στην ενεργειακή απόδοση και τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Έπειτα από μια έντονη περίοδο διαπραγματεύσεων με τα κράτη μέλη, σχεδόν όλα τα προγράμματα για την περίοδο 2014-2020 εγκρίθηκαν το 2015. Επιπλέον, ξεκίνησε η υλοποίηση των περισσότερων από αυτά. Τα προγράμματα της περιόδου 2007-2013 συνέχισαν να εκτελούνται καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Συνολικά, τα κράτη μέλη έλαβαν, κατά τη διάρκεια του έτους, χρηματοδοτικές ενισχύσεις ύψους 50,7 δισ. ευρώ.

Έρευνα και καινοτομία

Η έρευνα και η καινοτομία συμβάλλουν στην αντιμετώπιση προκλήσεων όπως η κλιματική αλλαγή, η ενέργεια και η δημόσια υγεία. Για τον λόγο αυτό, το «[Ορίζοντας 2020](#)», το μεγαλύτερο έως σήμερα πρόγραμμα έρευνας και καινοτομίας της ΕΕ, επενδύει 77 δισ. ευρώ στην έρευνα και την καινοτομία. Χάρη στο πρόγραμμα, θα προσελκυσθούν, εξάλλου, επιπλέον ιδιωτικές και δημόσιες επενδύσεις. Τα πρώτα [αποτελέσματα](#), που δημοσιεύθηκαν τον Ιούλιο, δείχνουν ότι το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» βρίσκεται στον σωστό δρόμο.

Ο επίτροπος κ. Carlos Moedas στα εγκαίνια της περιοδεύουσας εκστρατείας «Science Roadshow» στο Πανεπιστήμιο της Coimbra, Πορτογαλία, 5 Νοεμβρίου 2015.

Τον Οκτώβριο [εγκρίθηκε ένα νέο πρόγραμμα εργασίας στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζοντας 2020](#)», το οποίο προβλέπει την επένδυση σχεδόν 16 δισ. ευρώ στην έρευνα και την καινοτομία τα επόμενα δύο χρόνια.

Με τη χρηματοδότηση της έρευνας και της καινοτομίας στην πρωτοφανή αυτή κλίμακα, το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» αντιμετωπίζει τρεις προκλήσεις: την προώθηση των καινοτομιών στην αγορά (ανοικτή καινοτομία), την ενίσχυση του συμμετοχικού χαρακτήρα της έρευνας (ανοικτή επιστήμη) και το άνοιγμα της επιστήμης στον κόσμο.

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων έχει ήδη αρχίσει [να ενισχύει τη δυναμική του προγράμματος «Ορίζοντας 2020](#)», ιδίως όσον αφορά τη στήριξη που παρέχει σε καινοτόμες μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις. Εξάλλου, το Ταμείο έχει επίσης συμβάλει στην ικανοποίηση της εντυπωσιακής ζήτησης για στήριξη από το [InnovFin](#) —Χρηματοδοτήσεις της ΕΕ για την Καινοτομία—, το οποίο αποτελεί μια κοινή πρωτοβουλία που δρομολογήθηκε από την Επιτροπή και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζοντας 2020».

Στον τομέα του διαστήματος, στόχος της ΕΕ είναι να ενισχύσει την εσωτερική αγορά για διαστημικές εφαρμογές και να στηρίξει την ανάπτυξη της ενωσιακής βιομηχανίας. Δορυφόροι του προγράμματος

Galileo εκτοξεύτηκαν με επιτυχία τον Μάρτιο, τον Σεπτέμβριο και τον Δεκέμβριο. Το Galileo είναι το πρόγραμμα της ΕΕ για την ανάπτυξη ενός παγκόσμιου δορυφορικού συστήματος πλοήγησης που θα μπορεί να χρησιμοποιείται για προϊόντα όπως οι ενσωματωμένες σε οχήματα συσκευές πλοήγησης και τα κινητά τηλέφωνα. Ένας **δεύτερος δορυφόρος του προγράμματος Copernicus** εκτοξεύτηκε τον Ιούνιο, γεγονός που θα συμβάλει στην αντιμετώπιση περιβαλλοντικών καταστροφών, στη βελτίωση των χρήσεων γης για τη γεωργία και τη δασοκομία, καθώς και στην αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης.

Η επίτροπος κ. Elżbieta Bieńkowska σε συνέντευξη τύπου μετά την επιτυχημένη εκτόξευση δύο δορυφόρων Galileo, Βρυξέλλες, 31 Μαρτίου 2015.

Συνδέοντας την Ευρώπη

Ο μηχανισμός «Συνδέοντας την Ευρώπη» είναι ένα πολυετές πρόγραμμα χρηματοδότησης που συστάθηκε για τη χρηματοδότηση έργων αναβάθμισης των μεταφορικών, ενεργειακών και ψηφιακών δικτύων της ΕΕ, διαθέτει δε για την κάλυψη των εν λόγω τριών τομέων κατά την περίοδο 2014-2020 συνολικό προϋπολογισμό άνω των 30 δισ. ευρώ.

Τον Ιούλιο η Επιτροπή ενέκρινε έναν κατάλογο 276 έργων, τα οποία θα λάβουν χρηματοδότηση από την ΕΕ ύψους 13,1 δισ. ευρώ, γεγονός που θα οδηγήσει σε πρόσθετες δημόσιες και ιδιωτικές συγχρηματοδοτήσεις ύψους 28,8 δισ. ευρώ. Η νέα πρόσκληση υποβολής προτάσεων για χρηματοδοτήσεις συνολικού ύψους 7,6 δισ. ευρώ προκηρύχθηκε τον Νοέμβριο, με προθεσμία για την υποβολή προτάσεων από τα κράτη μέλη τον Φεβρουάριο του 2016.

Επενδύοντας σε ένα πιο οικολογικό μέλλον

Η συγκεφαλαιωτική έκθεση **Το ευρωπαϊκό περιβάλλον: κατάσταση και προοπτικές 2015**, που δημοσιεύθηκε τον Μάρτιο από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Περιβάλλοντος, κατέδειξε ότι η προστασία του περιβάλλοντος αποτελεί αποδοτική οικονομική επένδυση. Κατά το διάστημα από το 2000 έως το 2011, οι πράσινες βιομηχανίες αναπτύχθηκαν κατά περισσότερο από 50 % στην ΕΕ, ενώ ο αριθμός των θέσεων εργασίας στους τομείς των περιβαλλοντικών αγαθών και υπηρεσιών αυξήθηκε από τα 2,9 στα 4,3 εκατομμύρια μεταξύ του 2000 και του 2012. Μάλιστα, οι παραπάνω τομείς εμφάνισαν μεγέθυνση ακόμη και κατά τα χρόνια της ύφεσης.

Τον Φεβρουάριο η Επιτροπή και η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων έθεσαν σε λειτουργία έναν νέο **μηχανισμό χρηματοδότησης φυσικού κεφαλαίου**, με στόχο την κινητοποίηση δημόσιων πόρων για την προσέλκυση νέων ιδιωτικών επενδύσεων στους τομείς του φυσικού περιβάλλοντος και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή.

Τον Δεκέμβριο η Επιτροπή πρότεινε μια ολοκληρωμένη **δέσμη μέτρων για την κυκλική οικονομία**. Με τα εν λόγω μέτρα, η Επιτροπή αποσκοπεί στο να ενθαρρύνει τις επιχειρήσεις και τους καταναλωτές της ΕΕ να στραφούν προς ένα πιο κυκλικό οικονομικό μοντέλο, στο οποίο οι πόροι θα χρησιμοποιούνται με έναν περισσότερο βιώσιμο τρόπο. Οι προτεινόμενες δράσεις θα εξασφαλίσουν στα προϊόντα έναν κύκλο ζωής «κλειστού βρόχου», δίνοντας έμφαση στον οικολογικό σχεδιασμό, στην καλύτερη ενημέρωση των καταναλωτών και στην ενίσχυση της ανακύκλωσης και της επαναχρησιμοποίησης. Η μετάβαση θα υποστηριχθεί οικονομικά με χρηματοδοτήσεις από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων, με τη διάθεση 650 εκατ. ευρώ από το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» και 5,5 δισ. ευρώ

από τα διαρθρωτικά ταμεία για τη διαχείριση των αποβλήτων καθώς και με επενδύσεις προς την κυκλική οικονομία σε εθνικό επίπεδο.

Ο κ. Werner Hoyer, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, και ο επίτροπος κ. Karmenu Vella στο συνέδριο της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων με θέμα «Χρηματοδότηση της κυκλικής οικονομίας», Λουξεμβούργο, 10 Δεκεμβρίου 2015.

Απελευθέρωση του αναπτυξιακού δυναμικού της γεωργίας και των ωκεανών

Η γεωργία, η δασοκομία, η αλιεία και η υδατοκαλλιέργεια, μαζί με τις βιομηχανίες βιοπροϊόντων, αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της ενωσιακής οικονομίας και κοινωνίας. Στο πλαίσιο αυτών των τομέων γίνεται παραγωγή και επεξεργασία βιολογικών πόρων προκειμένου να ικανοποιηθεί η ζήτηση των καταναλωτών και μιας σειράς επαγγελματικών κλάδων σε τρόφιμα, ζωοτροφές, βιοενέργεια και βιοπροϊόντα. Επιπλέον, ενισχύεται η αυτάρκεια της ΕΕ και παρέχονται θέσεις εργασίας και επιχειρηματικές ευκαιρίες που είναι απαραίτητες σε αγροτικές, παράκτιες και θαλάσσιες περιοχές.

Ο επίτροπος κ. Phil Hogan επισκέπτεται την έκθεση «Royal Highland Show», Εδιμβούργο, Ηνωμένο Βασίλειο, 18 Ιουνίου 2015.

Η κοινή γεωργική πολιτική της ΕΕ στηρίζει επενδύσεις, δράσεις ανάπτυξης και μεταφοράς γνώσης, καθώς και δράσεις βελτίωσης της πρόσβασης σε χρηματοδότηση στους τομείς των γεωργικών ειδών διατροφής, των αγροτεχνολογιών και των υποδομών. Κατά την περίοδο 2014-2020, τα 118 [προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης](#) θα συμβάλουν με περίπου 80 δισ. ευρώ στον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη του τομέα των τροφίμων και της γεωργίας. Από το ποσό αυτό, σχεδόν 43 δισ. ευρώ θα αποτελούν εισφορά ιδιωτικών κεφαλαίων. Επιπλέον, τα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης αναμένεται να στηρίξουν την επιχειρησιακή ανάπτυξη 66 000 μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων σε αγροτικές περιοχές που δραστηριοποιούνται σε τομείς εκτός της γεωργίας. Θα χρηματοδοτήσουν 3,7 εκατομμύρια θέσεις κατάρτισης για γεωργούς και άλλους επιχειρηματίες αγροτικών περιοχών και θα παράσχουν ενισχύσεις για την έναρξη δραστηριοτήτων σε περισσότερους από 160 000 νέους γεωργούς. Οι επενδύσεις στον τομέα των υποδομών θα βελτιώσουν την πρόσβαση στις τεχνολογίες των πληροφοριών και των επικοινωνιών, συμπεριλαμβανομένων των ευρυζωνικών δικτύων, για σχεδόν 18 εκατομμύρια ανθρώπους

σε αγροτικές περιοχές. Παράλληλα, οι άμεσες πληρωμές και τα μέσα της αγοράς θα προσφέρουν σταθερότητα στα γεωργικά εισοδήματα. Το στοιχείο αυτό είναι σημαντικό για τον τομέα των τροφίμων της ΕΕ, τον μεγαλύτερο εργοδότη στην Ένωση, ο οποίος παρέχει 47 εκατομμύρια θέσεις απασχόλησης και παράγει το 7 % του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος της ΕΕ.

Ο επίτροπος κ. Tibor Navracsics και η αντιπρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου κ. Mairead McGuinness επισκέπτονται τη Διεθνή Έκθεση, Μιλάνο, Ιταλία, 8 Μαΐου 2015.

Η παγκόσμια έκθεση Expo 2015, η οποία είχε ως θέμα «Τροφή για τον πλανήτη: η ενέργεια πηγή ζωής», πραγματοποιήθηκε στο Μιλάνο της Ιταλίας. Περισσότερα από 21 εκατομμύρια άτομα επισκέφθηκαν την έκθεση από την 1η Μαΐου έως τις 31 Οκτωβρίου. Το περίπτερο της ΕΕ αποδείχθηκε ιδιαίτερα δημοφιλές μεταξύ των επισκεπτών.

Εστίαση του προϋπολογισμού της ΕΕ στα αποτελέσματα

Σε μια εποχή αυξανόμενων οικονομικών πιέσεων, είναι σημαντικότερο από ποτέ να αξιοποιείται στο έπακρο κάθε ευρώ από τα χρήματα των φορολογουμένων. Τον Σεπτέμβριο η Επιτροπή δρομολόγησε την πρωτοβουλία «Εστίαση του προϋπολογισμού της ΕΕ στα αποτελέσματα», προκειμένου να διασφαλίσει ότι οι ενωσιακοί πόροι χρησιμοποιούνται αποδοτικά προς όφελος των πολιτών και ότι όλα τα έργα που χρηματοδοτεί η ΕΕ αποφέρουν σαφή οφέλη και δημιουργούν καλή σχέση κόστους-ωφέλειας.

Ο στόχος είναι να επενδύεται ο προϋπολογισμός της ΕΕ σύμφωνα με τις προτεραιότητες πολιτικής της Επιτροπής, όπως είναι η τόνωση της ανάπτυξης, της απασχόλησης και της ανταγωνιστικότητας και η άμεση και αποτελεσματική ανταπόκριση σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης. Στον δικτυακό τόπο της Επιτροπής δημοσιεύονται [μια βάση δεδομένων και ένας χάρτης](#) με επιτυχημένα έργα που χρηματοδοτήθηκαν από τον προϋπολογισμό της ΕΕ.

«Πρέπει να κάνουμε πολύ καλύτερη χρήση των μεγάλων ευκαιριών που μας προσφέρουν οι ψηφιακές τεχνολογίες, οι οποίες δεν γνωρίζουν σύνορα. Για τον σκοπό αυτό, θα πρέπει να έχουμε το θάρρος να γκρεμίσουμε τα εθνικά φρούρια όσον αφορά τη νομοθεσία για τις τηλεπικοινωνίες, τη νομοθεσία για τα πνευματικά δικαιώματα και την προστασία δεδομένων, τη διαχείριση των ραδιοκυμάτων και την εφαρμογή της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού».

*Jean-Claude Juncker,
Πολιτικές κατευθύνσεις,
15 Ιουλίου 2014*

Συνδεδεμένη ψηφιακή ενιαία αγορά

Το 2015 η Επιτροπή άρχισε να εφαρμόζει τη στρατηγική της για τη σύνδεση της ψηφιακής ενιαίας αγοράς. Η στρατηγική αυτή αποσκοπεί στην άρση των διαδικτυακών φραγμών που έχουν ως συνέπεια να χάνουν οι πολίτες της ΕΕ ευκαιρίες να αγοράζουν αγαθά και υπηρεσίες. Η ύπαρξη εμποδίων σημαίνει επίσης ότι οι διαδικτυακές εταιρείες και οι νεοφυείς επιχειρήσεις δεν επωφελούνται πλήρως από τις ευκαιρίες ανάπτυξης που προσφέρει το διαδίκτυο.

Τον Μάιο η Επιτροπή έκανε τα πρώτα της βήματα για την υλοποίηση της στρατηγικής, η οποία αποσκοπεί στο να μετατρέψει την ΕΕ από 28 εθνικές αγορές σε μία **ψηφιακή ενιαία αγορά**, να δημιουργήσει εκατοντάδες χιλιάδες νέες θέσεις εργασίας και να συνεισφέρει 415 δισ. ευρώ ετησίως στην οικονομία της ΕΕ.

Τα θεσμικά όργανα της ΕΕ κατέληξαν τον Δεκέμβριο σε μια συμφωνία ορόσημο για να τερματιστούν επιτέλους τα τέλη

παραγωγής τον Ιούνιο του 2017, υπό την προϋπόθεση ότι θα θεσπιστούν ορισμένες νομικές πράξεις. Από την ημερομηνία αυτή και μετά, οι πολίτες θα έχουν τη δυνατότητα να ταξιδεύουν σε ολόκληρη την ΕΕ χωρίς να καταβάλλουν επιπλέον τέλη όταν χρησιμοποιούν το κινητό τους τηλέφωνο, το έξυπνο τηλέφωνο ή την ταμπλέτα. Τα θεσμικά όργανα της ΕΕ συμφώνησαν επίσης να διασφαλίσουν τον **ανοικτό χαρακτήρα του διαδικτύου** για όλους. Οι πρώτες νομοθετικές προτάσεις της στρατηγικής για την ψηφιακή ενιαία αγορά παρουσιάστηκαν τον Δεκέμβριο. Οι προτάσεις περιείχαν **νέους κανόνες**, που παρέχουν στους κατοίκους της ΕΕ το δικαίωμα να απολαμβάνουν ταινίες, αθλητικές εκπομπές, μουσική, ηλεκτρονικά βιβλία και παιχνίδια τα οποία έχουν πληρώσει στο κράτος μέλος καταγωγής τους όταν ταξιδεύουν στην ΕΕ. Η Επιτροπή πρότεινε επίσης **νέους κανόνες διασυνοριακών συμβάσεων** ώστε να προστατεύονται καλύτερα οι καταναλωτές που πραγματοποιούν ηλεκτρονικές αγορές σε ολόκληρη

την ΕΕ και να βοηθηθούν οι επιχειρήσεις να επεκτείνουν τις ηλεκτρονικές πωλήσεις τους.

Επιτεύχθηκε πολιτική συμφωνία σχετικά με το νέο **καθεστώς της ΕΕ για την προστασία των δεδομένων**, καθώς και με νέους κανόνες για την εξασφάλιση ενός κοινού υψηλού επιπέδου **ασφάλειας δικτύων και πληροφοριών** σε ολόκληρη την ΕΕ.

Στρατηγική για την ψηφιακή ενιαία αγορά

Η στρατηγική για την ψηφιακή ενιαία αγορά βασίζεται σε τρεις πυλώνες:

- ▶ καλύτερη πρόσβαση των καταναλωτών και των επιχειρήσεων σε ψηφιακό περιεχόμενο και υπηρεσίες σε όλη την ΕΕ·
- ▶ δημιουργία κατάλληλων συνθηκών και ισότιμων όρων ανταγωνισμού για την ανάπτυξη ψηφιακών δικτύων και καινοτόμων υπηρεσιών·
- ▶ μεγιστοποίηση του δυναμικού ανάπτυξης της ψηφιακής οικονομίας.

Ο αντιπρόεδρος της Επιτροπής κ. Andrus Ansip συζητά για τη στρατηγική της ψηφιακής ενιαίας αγοράς στη διάρκεια διαλόγου με τους πολίτες στο Βερολίνο, Γερμανία, 10 Δεκεμβρίου 2015.

Καλύτερη πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες

Διευκόλυνση του ηλεκτρονικού εμπορίου

Η πλειονότητα των πολιτών που επιχειρήσαν να προβούν σε ηλεκτρονικές αγορές προϊόντων διασυνοριακά θα έχουν αντιμετωπίσει προβλήματα όσον αφορά τις διαφορετικές τιμές ή τη μη διαθεσιμότητα προϊόντων. Η Επιτροπή επιδιώκει την επικαιροποίηση των κανόνων της ΕΕ που διέπουν το διασυνοριακό ηλεκτρονικό εμπόριο. Στόχος της είναι να καταστούν ευκολότερες η αγορά και η πώληση σε διασυνοριακό επίπεδο,

ΠΙΟ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΑ ΔΙΚΤΥΑ, ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

παρέχοντας στους καταναλωτές ευρύτερο φάσμα δικαιωμάτων και προσφορών, και να βοηθήσει τις επιχειρήσεις να πραγματοποιούν ευκολότερα πωλήσεις σε άλλα κράτη μέλη. Το 2015 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ξεκίνησε την εκπόνηση κανονιστικών ρυθμίσεων με σκοπό την καλύτερη προστασία των καταναλωτών που πραγματοποιούν ηλεκτρονικές αγορές σε διασυνοριακό επίπεδο. Θα αντιμετωπίσει επίσης πιθανούς φραγμούς που έχουν δημιουργηθεί από εταιρείες στο διασυνοριακό ηλεκτρονικό εμπόριο αγαθών και υπηρεσιών. Θα δώσει ιδιαίτερη προσοχή σε τομείς όπου το ηλεκτρονικό εμπόριο είναι πιο διαδεδομένο, όπως στις ηλεκτρονικές συσκευές, την ένδυση, την υπόδηση και το ψηφιακό περιεχόμενο. Η διαδικασία άρχισε με την έναρξη της [αντιμονοπωλιακής έρευνας για τον ανταγωνισμό στον τομέα του ηλεκτρονικού εμπορίου](#) τον Μάιο.

Κατά τη διάρκεια του έτους, η Επιτροπή εξακολούθησε να παρέχει στήριξη στα δικαιώματα των καταναλωτών στην ψηφιακή αγορά. Τον Δεκέμβριο υπέβαλε [εναρμονισμένους κανόνες σχετικά με ορισμένες πτυχές των συμβάσεων για την προμήθεια ψηφιακού περιεχομένου \(π.χ. διαδικτυακή μετάδοση μουσικής\) και με ορισμένες πτυχές των συμβάσεων για διαδικτυακές και άλλες πωλήσεις αγαθών εξ αποστάσεως \(π.χ. αγορά ενδυμάτων μέσω διαδικτύου\)](#). Οι δύο προτάσεις θα συμβάλουν στην άρση της αποσπασματικής νομοθεσίας στον τομέα του δικαίου των καταναλωτικών συμβάσεων και του συνακόλουθου υψηλού κόστους για τις επιχειρήσεις, ιδιαίτερα τις μικρές και τις μεσαίες. Θα συμβάλει επίσης στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης των καταναλωτών όταν αγοράζουν από άλλο κράτος μέλος. Οι καταναλωτές θα επωφεληθούν από ένα υψηλότερο επίπεδο προστασίας τους και ένα ευρύτερο φάσμα επιλογών προϊόντων σε πιο ανταγωνιστικές τιμές. Οι επιχειρήσεις θα είναι σε θέση να προμηθεύουν ψηφιακό περιεχόμενο και να πωλούν εμπορεύματα σε καταναλωτές σε ολόκληρη την ΕΕ με βάση το ίδιο σύνολο κανόνων συμβάσεων.

Απλούστευση των κανόνων ΦΠΑ για το διασυνοριακό ηλεκτρονικό εμπόριο

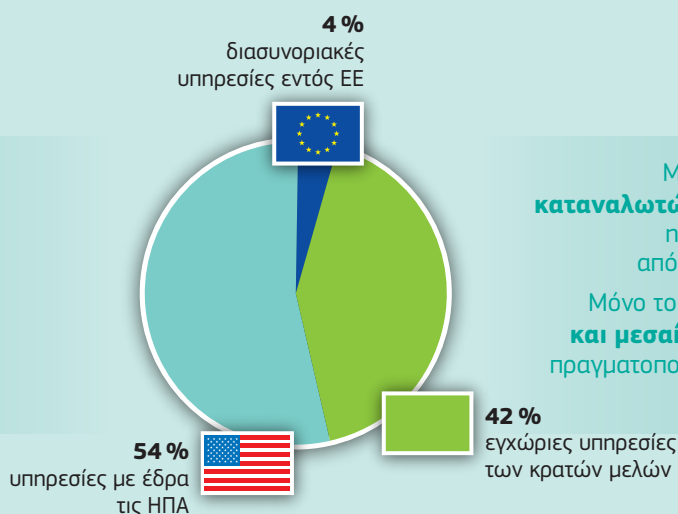
Όπως έχουν τα πράγματα σήμερα, οι διασυνοριακές πωλήσεις στην ΕΕ μπορεί να επιφέρουν, για κάθε εταιρεία, κόστος για φόρο προστιθέμενης αξίας πάνω από 5 000 ευρώ ανά κράτος μέλος και ανά έτος. Η Επιτροπή επιθυμεί να παρέχει ισότιμους όρους ανταγωνισμού για τις επιχειρήσεις της ΕΕ και να εξασφαλίσει ότι τα έσοδα από τον φόρο προστιθέμενης αξίας διαβιβάζονται στο κράτος μέλος όπου έχει την έδρα του ο καταναλωτής. Τον Σεπτέμβριο η Επιτροπή ξεκίνησε [δημόσια διαβούλευση](#) με σκοπό να εντοπίσει τρόπους για την απλούστευση των πληρωμών όσον αφορά τις διασυνοριακές συναλλαγές ηλεκτρονικού εμπορίου εντός της ΕΕ.

Βελτίωση της διασυνοριακής παράδοσης δεμάτων

Τα έξοδα παράδοσης δεμάτων δεν απασχολούν μόνο τους καταναλωτές που ψωνίζουν ηλεκτρονικά. Οι εταιρείες που πωλούν τα προϊόντα τους διαδικτυακά διαμαρτύρονται επίσης για το κόστος παράδοσης.

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ: ΤΕΡΑΣΤΙΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ, ΑΛΛΑ ΣΕ ΜΕΓΑΛΟ ΒΑΘΜΟ ΑΝΑΞΙΟΠΟΙΗΤΟ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΕ

315 εκατομμύρια άνθρωποι που ζουν στην ΕΕ χρησιμοποιούν το διαδίκτυο καθημερινά

Μόνο το **15 %** των καταναλωτών πραγματοποιούν ηλεκτρονικές αγορές από άλλο κράτος μέλος
Μόνο το **7 %** των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων πραγματοποιούν διασυνοριακές πωλήσεις

Η Επιτροπή, μέσω της στρατηγικής για την ψηφιακή ενιαία αγορά, προωθεί [οικονομικά προσιτές, υψηλής ποιότητας υπηρεσίες διασυνοριακής παράδοσης δεμάτων](#), έτσι ώστε οι επιχειρήσεις να μπορούν να προσφέρουν τα προϊόντα τους στους καταναλωτές με τρόπο επωφελή για όλους τους συμμετέχοντες στη συναλλαγή. Για να διαπιστώσει ποιες ακριβώς είναι οι ανάγκες και οι επιθυμίες των πολιτών και των επιχειρήσεων, η Επιτροπή ξεκίνησε [διαβούλευση](#) για το θέμα αυτό τον Μάιο.

Αντιμετώπιση του γεωγραφικού αποκλεισμού

Πολλοί πολίτες που πραγματοποιούν διαδικτυακές αγορές έχουν αντιμετωπίσει γεωγραφικό αποκλεισμό, την εμπορική πρακτική σύμφωνα με την οποία οι διαδικτυακοί πωλητές αρνούνται στους καταναλωτές την πρόσβαση σε έναν δικτυακό τόπο λόγω του τόπου εγκατάστασής τους ή τους αναδρομολογούν σε τοπικά καταστήματα με διαφορετικές τιμές. Για παράδειγμα, ο ενοικιαστής αυτοκινήτου σε ένα κράτος μέλος μπορεί τελικά να πληρώσει περισσότερα για την ενοικίαση πανομοιότυπου αυτοκινήτου από ενοικιαστή από άλλο κράτος μέλος. Τον Σεπτέμβριο η Επιτροπή δρομολόγησε [δημόσια διαβούλευση](#) για να διαπιστώσει τις ανάγκες των καταναλωτών, με σκοπό την κατάρτιση σχεδίων νομοθετικών προτάσεων ώστε να τερματιστεί η εν λόγω πρακτική όταν δεν είναι δικαιολογημένη.

Εκσυγχρονισμός της νομοθεσίας για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας

Στις μέρες μας, οι Ευρωπαίοι που ταξιδεύουν εντός της ΕΕ μπορεί να μην έχουν πρόσβαση σε διαδικτυακές υπηρεσίες που παρέχουν ταινίες, αθλητικές εκπομπές, μουσική, ηλεκτρονικά βιβλία ή παιχνίδια για τις οποίες έχουν πληρώσει στο κράτος μέλος καταγωγής τους. Για παράδειγμα, όταν ένας ολλανδός συνδρομητής σε δημοφιλή διαδικτυακό πάροχο ταινιών και τηλεοπτικών σειρών ταξιδεύει στη Γερμανία, μπορεί να παρακολουθήσει μόνο τις ταινίες που η εν λόγω εταιρεία παρέχει στους γερμανούς καταναλωτές. Αν επισκεφθεί την Πολωνία, δεν μπορεί να δει καμία ταινία από τον εν λόγω πάροχο, αφού ο τελευταίος δεν δραστηριοποιείται εκείνο το χρονικό διάστημα στην Πολωνία. Τον Δεκέμβριο η Επιτροπή πρότεινε νέους κανόνες για να επιτραπεί στους κατοίκους της ΕΕ να ταξιδεύουν με το ψηφιακό περιεχόμενο που αγόρασαν ή στο οποίο είναι συνδρομητές στην πατρίδα τους. Η διασυνοριακή φορητότητα, ένα νέο δικαίωμα για τους καταναλωτές της ΕΕ, αναμένεται να αποτελέσει πραγματικότητα το 2017. Αυτό είναι το πρώτο μέρος του σχεδίου της Επιτροπής για τον εκσυγχρονισμό των κανόνων της ΕΕ σχετικά με τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, ώστε να ανταποκρίνονται στις νέες τεχνολογίες, τις καταναλωτικές συμπεριφορές και τις συνθήκες της αγοράς. Επίσης, η Επιτροπή υπέβαλε [σχέδιο δράσης](#) που περιγράφει τις νομοθετικές προτάσεις και τις πολιτικές πρωτοβουλίες που θα ακολουθήσει κατά το πρώτο εξάμηνο του 2016. Η Επιτροπή επιθυμεί να εγγυηθεί ότι οι Ευρωπαίοι θα έχουν πρόσβαση σε ένα ευρύ φάσμα νόμιμης προσφοράς περιεχομένου, διασφαλίζοντας παράλληλα την καλύτερη προστασία και τη δίκαιη αποζημίωση των δημιουργών και των άλλων κατόχων δικαιωμάτων.

Αναθεώρηση της οδηγίας για τη δορυφορική και καλωδιακή μετάδοση

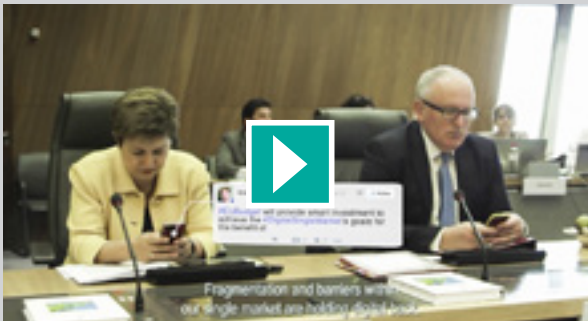
Εδώ και πολύ καιρό, οι επίγειοι ραδιοτηλεοπτικοί φορείς έχουν αντικατασταθεί από παρόχους δορυφορικής και καλωδιακής μετάδοσης, πολλοί από τους οποίους έχουν μεγαλύτερο περιεχόμενο να προσφέρουν στους καταναλωτές. Αξιοποιούν όμως οι πολίτες πλήρως αυτούς τους παρόχους; Μήπως οι φραγμοί που οφείλονται σε μια παρωχημένη νομοθεσία περί πνευματικής ιδιοκτησίας εξακολουθούν να εμποδίζουν την πρόσβαση των πολιτών σε ένα νέο και δημιουργικό ψηφιακό περιεχόμενο; Σε μια προσπάθεια να προσδιορίσει πού και πώς οι πάροχοι δορυφορικής και καλωδιακής μετάδοσης θα πρέπει να προβαίνουν σε εκκαθάριση των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και, έτσι, να παρέχουν ένα ευρύτερο φάσμα περιεχομένου σε όλη την ΕΕ, η Επιτροπή ξεκίνησε μια επίσημη επανεξέταση των κανόνων της ΕΕ. Στη [διαβούλευση](#) για την [οδηγία για τη δορυφορική και καλωδιακή μετάδοση](#), που δρομολογήθηκε τον Αύγουστο, εξετάστηκε αν οι κανόνες είναι επικαιροποιημένοι και ποιες θα ήταν οι επιπτώσεις της επέκτασης του πεδίου εφαρμογής τους στη ραδιοτηλεόραση που παρέχεται μέσω διαδικτύου. Ο στόχος είναι να ενισχυθεί η διασυνοριακή πρόσβαση σε εκπομπές και συναφείς ηλεκτρονικές υπηρεσίες σε ολόκληρη την ΕΕ. Η εξάλειψη των εμποδίων στην ψηφιακή ενιαία αγορά θα επιβραβεύσει τους δημιουργούς και τη δημιουργικότητα και θα ενισχύσει την πρόσβαση στον ραδιοτηλεοπτικό τομέα της ΕΕ, ενώ θα προσφέρει, παράλληλα, στους καταναλωτές πρόσβαση σε μεγαλύτερη ποικιλία περιεχομένου σε διασυνοριακό επίπεδο.

Δημιουργώντας τις κατάλληλες συνθήκες

Ενίσχυση της εμπιστοσύνης στις διαδικτυακές υπηρεσίες

Ενώ οι καταναλωτές διαμορφώνουν όλο και περισσότερο τη ζωή τους σε ένα ψηφιακό περιβάλλον, δεν έχουν ακόμη εμπιστοσύνη στον τρόπο με τον οποίο οι εταιρείες χρησιμοποιούν τα προσωπικά τους δεδομένα. [Πρόκειται για ανησυχία του 72 % των χρηστών του διαδικτύου στην ΕΕ](#). Ανταποκρινόμενα στις ανησυχίες των πολιτών της ΕΕ και στην προσπάθεια παροχής μεγαλύτερης ασφάλειας και εμπιστοσύνης στο διαδίκτυο, το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενέκριναν νέους [κανόνες προστασίας δεδομένων της ΕΕ](#), που είχαν [αρχικά προταθεί από την Επιτροπή το 2012](#). Οι κανόνες, οι οποίοι συμφωνήθηκαν στα τέλη του 2015, περιλαμβάνουν:

- ▶ ενιαίο σύνολο κανόνων για την προστασία των δεδομένων, οι οποίοι θα ισχύουν σε όλη την ΕΕ, εξοικονομώντας για τις επιχειρήσεις περίπου 2,3 δισ. ευρώ ετησίως
- ▶ ενισχυμένα και πρόσθετα δικαιώματα, όπως το δικαίωμα στη λήθη
- ▶ κανόνες της ΕΕ για το έδαφος της ΕΕ —εταιρείες με έδρα εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα πρέπει να εφαρμόζουν τους κανόνες της ΕΕ όταν προσφέρουν υπηρεσίες εντός της ΕΕ
- ▶ αύξηση των εξουσιών των ανεξάρτητων εθνικών αρχών προστασίας των δεδομένων, οι οποίες θα είναι σε θέση να επιβάλλουν πρόστιμα σε επιχειρήσεις που παραβιάζουν τους κανόνες της ΕΕ για την προστασία των δεδομένων
- ▶ «υπηρεσία μίας στάσης» για τις επιχειρήσεις και τους πολίτες —οι εταιρείες θα συναλλάσσονται με μία μόνο ενιαία εποπτική αρχή, και όχι με 28.

Η ανακοίνωση της ψηφιακής ενιαίας αγοράς της ΕΕ.

Το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο συμφώνησαν επίσης σε [νέους κανόνες](#) για την εξασφάλιση κοινού υψηλού επιπέδου ασφάλειας δικτύων και πληροφοριών σε ολόκληρη την ΕΕ. Αυτό αποτελεί σημαντικό στοιχείο της [στρατηγικής της ΕΕ για την ασφάλεια στον κυβερνοχώρο](#) —όλα τα κράτη μέλη θα πρέπει να υιοθετήσουν μια εθνική στρατηγική για την ασφάλεια στον κυβερνοχώρο. Ειδικές υποχρεώσεις θα ισχύουν για παρόχους βασικών υπηρεσιών σε τομείς όπως η ενέργεια, οι μεταφορές, οι τραπεζικές συναλλαγές και η υγειονομική περίθαλψη, και για εταιρείες παροχής ψηφιακών υπηρεσιών, όπως οι μηχανές αναζήτησης, το υπολογιστικό νέφος και οι διαδικτυακές αγορές. Θα υποχρεωθούν να λάβουν κατάλληλα μέτρα ασφαλείας και να αναφέρουν περιστατικά που σημειώνονται στον κυβερνοχώρο και έχουν σημαντικό αντίκτυπο στις εθνικές αρχές.

Στο πλαίσιο της στρατηγικής για την ψηφιακή ενιαία αγορά, η Επιτροπή συνεργάζεται επίσης με τη βιομηχανία πάνω σε τεχνολογίες και λύσεις για την ασφάλεια των ηλεκτρονικών δικτύων.

Ο επίτροπος κ. Günther Oettinger στην εκδήλωση «Startup Europe Comes to Silicon Valley», που φέρνει τις κορυφαίες νεοφυείς και επεκτεινόμενες εταιρείες τεχνολογίας της ΕΕ σε επαφή με ενδιαφερομένους από τη Silicon Valley, Σαν Φρανσίσκο, Ηνωμένες Πολιτείες, 23 Σεπτεμβρίου 2015.

Λήξη της περιαγωγής το 2017

Τον Οκτώβριο το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο [συμφώνησαν να καταργήσουν τα τέλη περιαγωγής στην ΕΕ](#) και ενέκριναν κανόνες που προστατεύουν το δικαίωμα κάθε πολίτη της ΕΕ να έχει πρόσβαση σε διαδικτυακό περιεχόμενο χωρίς διακρίσεις.

Προβλέπεται ότι τα τέλη περιαγωγής θα λήξουν του Ιουνίου του 2017, υπό την προϋπόθεση ότι θα θεσπιστούν [ορισμένες νομικές πράξεις](#) που θα επιτρέπουν στους χρήστες κινητών τηλεφώνων, έξυπνων τηλεφώνων και ταμπλετών, όταν ταξιδεύουν στην ΕΕ, να χρεώνονται με την ίδια τιμή όπως και στη χώρα τους, χωρίς επιπλέον επιβάρυνση. Στο μεταξύ, από τις 30 Απριλίου 2016, η μέγιστη προσαύξηση που θα καταβάλλουν οι χρήστες θα ανέρχεται σε 0,05 ευρώ ανά λεπτό για εξερχόμενες κλήσεις, 0,02 ευρώ ανά SMS που αποστέλλεται και 0,05 ευρώ ανά megabyte δεδομένων. Από το 2007 και μετά, η ΕΕ έχει ήδη επιτύχει μείωση των τιμών περιαγωγής σε κλήσεις, SMS και δεδομένα κατά τουλάχιστον 80 %.

ΠΕΡΙΑΓΩΓΗ ΟΤΑΝ ΤΑΞΙΔΕΥΕΤΕ ΣΤΗΝ ΕΕ

Από τις 15 Ιουνίου 2017* καταργούνται οι επιπλέον χρεώσεις

Από τις 30 Απριλίου 2016 θα πληρώνετε τις εγχώριες τιμές + μέγιστο ποσό:

(τιμές σε ευρώ, χωρίς ΦΠΑ)

0,05 ευρώ Φωνητικές κλήσεις που πραγματοποιήθηκαν (ανά λεπτό)

0,02 ευρώ SMS που αποστάλθηκαν

0,05 ευρώ Δεδομένα (ανά MB)

#roaming

* Με την προϋπόθεση ότι θα εκδοθούν ορισμένες νομικές πράξεις.

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Οι κανόνες που συμφωνήθηκαν τον Οκτώβριο θα εδραιώσουν την αρχή της [δικτυακής ουδετερότητας](#) στο δίκαιο της ΕΕ. Οι χρήστες θα μπορούν να έχουν πρόσβαση στο περιεχόμενο της επιλογής τους και δεν θα αποκλείονται ούτε θα επιβραδύνονται πλέον αδίκως, ούτε και θα επιτρέπεται η λήψη προτεραιότητας κατόπιν πληρωμής. Αυτοί οι νέοι κανόνες θα τεθούν σε ισχύ σε όλα τα κράτη μέλη στις 30 Απριλίου 2016.

Ένα πλαίσιο για τα μέσα και τις τηλεπικοινωνίες του 21ου αιώνα

Ο οπτικοακουστικός τομέας αλλάζει με τη χρήση νέων τεχνολογιών, νέων επιχειρηματικών μοντέλων, κατά παραγγελία υπηρεσιών και νέων τρόπων θέασης, όπως στα έξυπνα τηλέφωνα. Τον Ιούλιο η Επιτροπή ξεκίνησε [δημόσια διαβούλευση](#) για τον τρόπο με τον οποίο τα οπτικοακουστικά μέσα της ΕΕ θα ανταποκριθούν στις ανάγκες της ψηφιακής εποχής. Με βάση τα αποτελέσματα της διαβούλευσης, η Επιτροπή θα εξετάσει το 2016 αν η [οδηγία για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων](#) θα πρέπει να προσαρμοστεί και να επικαιροποιηθεί.

Η πληροφόρηση από δύο άλλες [δημόσιες διαβουλεύσεις το 2015](#) θα βοηθήσει επίσης την Επιτροπή να επικαιροποιήσει το εγχειρίδιο της ΕΕ για τις τηλεπικοινωνίες και να εντοπίσει τις ταχύτητες και την ποιότητα του διαδικτύου που οι ερωτηθέντες θεωρούν ότι θα χρειάζονται μετά το 2020. Η στρατηγική της Επιτροπής για την ψηφιακή ενιαία αγορά αποσκοπεί στη βελτίωση της ψηφιακής συνδετικότητας στην ΕΕ, ιδίως σε αγροτικές περιοχές. Μόνο το 18 % των αγροτικών περιοχών καλύπτονται από υψηλής ταχύτητας ευρυζωνικά δίκτυα οπτικών ινών, σε σύγκριση με το 62 % των αστικών περιοχών. Κατά την περίοδο 2014-2020 η Επιτροπή θα επενδύσει 2 δισ. ευρώ από τα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης για τη βελτίωση των υπηρεσιών των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών για περίπου 18 εκατομμύρια κατοίκους. Υπό αυτή την ευρεία θεματική, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης θα επενδύσει 13,3 δισ. ευρώ για τη βελτίωση της πρόσβασης σε ψηφιακές τεχνολογίες και δίκτυα σε όλη την ΕΕ. Επιπλέον, ο χρηματοδοτικός μηχανισμός «Συνδέοντας την Ευρώπη» διέθεσε 150 εκατ. ευρώ για ευρυζωνικές υποδομές, μέσω των οποίων η Επιτροπή και η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων μπορούν να χρηματοδοτήσουν δάνεια, ομολογιακά δάνεια για τη χρηματοδότηση των έργων, επιχορηγήσεις και πόρους από κρατικά επενδυτικά ταμεία στον τομέα των τηλεπικοινωνιών. Συνολικά, το ευρυζωνικό στοιχείο του χρηματοδοτικού μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη» αναμένεται να κινητοποιήσει περίπου 1 δισ. ευρώ σε επενδύσεις.

Διαδικτυακές πλατφόρμες

Οι [διαδικτυακές πλατφόρμες](#) —μηχανές αναζήτησης, μέσα κοινωνικής δικτύωσης, δικτυακοί τόποι ανταλλαγής γνώσεων και βίντεο, καταστήματα εφαρμογών (app stores) κ.λπ.— αποτελούν σημαντικό μέρος μιας δυναμικής ψηφιακής οικονομίας. Παρέχουν οφέλη τόσο στους καταναλωτές όσο και στους προμηθευτές, επιτρέποντας στους συμμετέχοντες να αξιοποιήσουν τα πλεονεκτήματα της ψηφιοποίησης και του ηλεκτρονικού εμπορίου. Επίσης, έχουν αλλάξει τον τρόπο με τον οποίο διανέμεται το πολιτιστικό περιεχόμενο. Τα αποτελέσματα της [διαβούλευσης](#) που δρομολογήθηκε τον Σεπτέμβριο θα τροφοδοτήσουν την αξιολόγηση του ρόλου των πλατφορμών και των διαμεσολαβητών, συμπεριλαμβανομένων των τρόπων για την αντιμετώπιση του παράνομου περιεχομένου στο διαδίκτυο.

Μεγιστοποιώντας το αναπτυξιακό δυναμικό

Άντληση οφελών από τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες και προώθηση των ψηφιακών δεξιοτήτων

Η στρατηγική της Επιτροπής για την ψηφιακή ενιαία αγορά υποστηρίζει μια ψηφιακή κοινωνία χωρίς αποκλεισμούς, στην οποία οι πολίτες θα έχουν τις κατάλληλες δεξιότητες ώστε να επωφελούνται από τις ευκαιρίες που παρέχονται από το διαδίκτυο και να ενισχύουν τις δυνατότητές τους για εύρεση εργασίας. Το 2015 δρομολογήθηκαν στο Βέλγιο, την Κύπρο, τις Κάτω Χώρες και το Ηνωμένο Βασίλειο [τέσσερις νέες εθνικές συμμαχίες με στόχο τις ψηφιακές δεξιότητες και την απασχόληση](#). Σήμερα υπάρχουν [13 εθνικές εταιρικές σχέσεις](#) που εμπνέονται από τον [μεγάλο συνασπισμό της ΕΕ για την ψηφιακή απασχόληση](#), ο οποίος δρομολογήθηκε το 2013 με σκοπό να ξεπεραστεί το έλλειμμα ψηφιακών δεξιοτήτων στην ΕΕ.

Η ηλεκτρονική διακυβέρνηση αξιοποιεί ψηφιακά εργαλεία και συστήματα για την παροχή καλύτερων δημόσιων υπηρεσιών σε πολίτες και επιχειρήσεις. Επιτρέπει στους πολίτες, στις επιχειρήσεις και στους οργανισμούς να διεκπεραιώνουν τις συναλλαγές τους με τον δημόσιο τομέα ευκολότερα, ταχύτερα και με χαμηλότερο κόστος. Εάν καθιερωθεί σε ολόκληρη την ΕΕ, η ετήσια εξοικονόμηση θα μπορούσε να υπερβαίνει τα 50 δισ. ευρώ. Τον Δεκέμβριο το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενέκριναν τα [σχέδια της](#)

Επιτροπής για το πρόγραμμα ISA². Το ISA² θα παράσχει 131 εκατ. ευρώ για την ανάπτυξη διαλειτουργικών ψηφιακών λύσεων, ώστε να εξασφαλιστεί η απρόσκοπτη ηλεκτρονική διασυννοιακή ή διατομεακή αλληλεπίδραση μεταξύ των ενωσιακών δημόσιων διοικήσεων.

Οι ψηφιακές τεχνολογίες καλύπτουν όλους τους τομείς της καθημερινής μας ζωής. Από τον Απρίλιο του 2018 όλα τα καινούρια αυτοκίνητα θα είναι εξοπλισμένα με την τεχνολογία eCall, χάρη στη **νομοθεσία που θεσπίστηκε από το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο τον Απρίλιο**. Σε περίπτωση σοβαρού ατυχήματος, το σύστημα eCall καλεί αυτομάτως τον ευρωπαϊκό ενιαίο αριθμό έκτακτης ανάγκης 112. Κοινοποιεί στις υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης την ακριβή θέση του οχήματος, την ώρα του συμβάντος και την κατεύθυνση της κίνησης (ιδιαίτερα σημαντικό στους αυτοκινητόδρομους), ακόμη και αν ο οδηγός είναι αναισθητός ή δεν μπορεί να τηλεφωνήσει. Η Επιτροπή εκτιμά ότι, από τη στιγμή που το σύστημα εφαρμόζεται πλήρως, το eCall θα μπορεί να σώζει εκατοντάδες ζωές κάθε χρόνο και να παρέχει πιο άμεση βοήθεια σε τραυματίες.

Ανάπτυξη προτύπων

Τα πρότυπα είναι σημαντικά εργαλεία για τη συνεργασία μεταξύ διαφορετικών συστημάτων. Μπορούν να προωθήσουν την καινοτομία και να ενισχύσουν την ανταγωνιστικότητα της βιομηχανίας της ΕΕ. Τον Σεπτέμβριο η Επιτροπή **ζήτησε να υποβληθούν απόψεις σχετικά με τις προτεραιότητες για τα πρότυπα** σε τομείς όπως το υπολογιστικό νέφος, η ασφάλεια στον κυβερνοχώρο, η ηλεκτρονική υγεία, τα ευφυή συστήματα μεταφορών, οι έξυπνες πόλεις και οι επικοινωνίες 5G. Η τεχνολογία 5G είναι η επόμενη γενιά δικτύων επικοινωνίας. Όχι μόνο θα είναι ταχύτερη, αλλά θα αποτελέσει και τη ραχοκοκαλιά του ψηφιακού μέλλοντός μας καθώς και το θεμέλιο μιας ενωσιακής αγοράς τρισεκατομμυρίων ευρώ **στο διαδίκτυο των πραγμάτων**. Το διαδίκτυο των πραγμάτων είναι ένας όρος που χρησιμοποιείται για να περιγράψει νέες λειτουργίες και εφαρμογές που εκτείνονται από τα συνδεδεμένα αυτοκίνητα έως τα έξυπνα σπίτια. Έως το 2020 η κίνηση στο κινητό διαδίκτυο θα είναι 30 φορές μεγαλύτερη σε σχέση με το 2010. Η τεχνολογία 5G θα είναι καλύτερα εξοπλισμένη για να αντιμετωπίσει αυτή τη νέα πραγματικότητα. Το 2015 η ΕΕ υπέγραψε σημαντικές συμφωνίες συνεργασίας για την ανάπτυξη δικτύων για υπηρεσίες 5G με την **Κίνα** και την **Ιαπωνία**.

Πλήρης αξιοποίηση της οικονομίας δεδομένων και του υπολογιστικού νέφους

Τεράστιες ποσότητες δεδομένων δημιουργούνται από ανθρώπους ή παράγονται με μηχανικά μέσα. Τα **«μαζικά δεδομένα»** μπορούν να λειτουργήσουν ως καταλύτης για την ανάπτυξη, την καινοτομία και την ψηφιοποίηση. Πριν από τη λήψη μέτρων στον τομέα αυτό, η Επιτροπή ξεκίνησε τον Σεπτέμβριο **δημόσια διαβούλευση** για να ζητήσει την πρόταση πρωτοβουλιών για την προώθηση της ελεύθερης κυκλοφορίας των δεδομένων στην ΕΕ και για την αντιμετώπιση των περιορισμών σχετικά με την πρόσβαση σε δεδομένα και το πού αυτά βρίσκονται. Η διαβούλευση εξετάζει επίσης ποιος είναι ο καλύτερος τρόπος για να διευκολυνθούν η πιστοποίηση των υπηρεσιών υπολογιστικού νέφους, η αλλαγή παρόχου υπηρεσιών νέφους και η δημιουργία ενός «υπολογιστικού νέφους έρευνας». Οι τεχνολογίες αυτές θα βρίσκονται στο επίκεντρο της ευρωπαϊκής βιομηχανίας του μέλλοντος. Τα ίδια τα θεσμικά όργανα της ΕΕ έχουν επίσης δεσμευθεί για τη χρήση του υπολογιστικού νέφους. Τον Δεκέμβριο **η Επιτροπή επέλεξε έναν αριθμό εταιρειών** που θα προσφέρουν μια σειρά υπηρεσιών πληροφορικής υπολογιστικού νέφους για όλα τα θεσμικά όργανα της ΕΕ το 2016.

«Τα σημερινά γεωπολιτικά συμβάντα αποτέλεσαν σοβαρή υπενθύμιση ότι η Ευρώπη εξαρτάται σε υπερβολικό βαθμό από τις εισαγωγές πετρελαίου και φυσικού αερίου. Θέλω επομένως να μεταρρυθμίσω και να αναδιοργανώσω την ενεργειακή πολιτική της Ευρώπης σε μια νέα ευρωπαϊκή ενεργειακή ένωση».

*Jean-Claude Juncker,
Πολιτικές κατευθύνσεις,
15 Ιουλίου 2014*

Μια ανθεκτική ενεργειακή ένωση με μακρόπνοη πολιτική όσον αφορά την κλιματική αλλαγή

Στις αρχές του 2015 η ΕΕ ανέλαβε τη δέσμευση να παρέχει ασφαλή και οικονομικά προσιτή ενέργεια στους πολίτες και στις επιχειρήσεις της, καταπολεμώντας παράλληλα τα αίτια της κλιματικής αλλαγής. Τον Φεβρουάριο εγκαινίασε την ενεργειακή ένωση για να βοηθήσει τους καταναλωτές να εξοικονομήσουν χρήματα και ενέργεια, να συμβάλει στην προστασία του περιβάλλοντος και να κατοχυρώσει την ασφάλεια του εφοδιασμού. Τον Ιούλιο υποβλήθηκαν ορισμένες συναφείς προτάσεις, που αφορούσαν την αναθεώρηση του συστήματος εμπορίας εκπομπών της ΕΕ, τη σαφέστερη επισήμανση της ενεργειακής απόδοσης και την παροχή καλύτερων όρων για τους καταναλωτές. Η Επιτροπή ξεκίνησε επίσης δημόσια διαβούλευση σχετικά με τον νέο σχεδιασμό της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας.

Τον Φεβρουάριο η Επιτροπή παρουσίασε ανακοίνωση σχετικά με τον τρόπο επίτευξης του στόχου του 10 % της διασύνδεσης ηλεκτρικής ενέργειας σε όλα

τα κράτη μέλη έως το 2020. Από τα τέλη του 2015 είχαν ήδη ανακοινωθεί αρκετά έργα διασύνδεσης, που ενώνουν τις χώρες της Βαλτικής στα βόρεια, της Ιβηρικής χερσονήσου στα νότια, και τη Μάλτα με την υπόλοιπη ΕΕ.

Τον Σεπτέμβριο η Επιτροπή ενέκρινε το νέο στρατηγικό σχέδιο ενεργειακών τεχνολογιών. Στόχος του σχεδίου είναι να επιταχύνει την ανάπτυξη και την εγκατάσταση τεχνολογιών χαμηλών εκπομπών άνθρακα.

Τον Νοέμβριο η Επιτροπή εξέδωσε την έκθεση για την κατάσταση της ενεργειακής ένωσης, από την οποία προκύπτει η πρόοδος που πραγματοποιήθηκε μετά την έγκριση της στρατηγικής πλαισίου για την ενεργειακή ένωση. Για την εφαρμογή της θα χρειαστούν ωστόσο περαιτέρω προσπάθειες, ενώ το 2016 θα είναι κρίσιμο έτος για την υλοποίηση της ενεργειακής ένωσης.

Επιπλέον, η ΕΕ διαδραμάτισε κεντρικό ρόλο στη διαμεσολάβηση

για την πρώτη παγκόσμια νομικά δεσμευτική συμφωνία για το κλίμα, η οποία εγκρίθηκε από 195 χώρες τον Δεκέμβριο στο Παρίσι. Η συμφωνία καθόρισε ένα παγκόσμιο σχέδιο δράσης, που θα επιτρέψει να αποφευχθεί η επικίνδυνη αλλαγή του κλίματος παγκοσμίως, με τον περιορισμό της αύξησης της θερμοκρασίας του πλανήτη σε λιγότερο από 2 °C. Επίσης, έστειλε ένα σαφές μήνυμα στους επενδυτές, στις επιχειρήσεις και στους υπευθύνους χάραξης πολιτικής ότι η παγκόσμια μετάβαση προς την καθαρή ενέργεια είναι οριστική και ότι η χρήση ρυπογόνων ορυκτών καυσίμων ως ενεργειακών πόρων θα πρέπει να εγκαταλειφθεί.

Ενεργειακή ένωση: ασφαλής, βιώσιμη, ανταγωνιστική, οικονομικά προσιτή ενέργεια για όλους τους κατοίκους της ΕΕ

Τον Φεβρουάριο η Επιτροπή ενέκρινε τη [στρατηγική της για την ενεργειακή ένωση](#). Η στρατηγική αυτή βασίζεται στην [ευρωπαϊκή στρατηγική για την ενεργειακή ασφάλεια](#) και στο [πλαίσιο της ΕΕ για το κλίμα και την ενέργεια για το 2030](#). Τον Οκτώβριο του 2014 οι αρχηγοί κρατών ή κυβερνήσεων της ΕΕ είχαν εγκρίνει στόχους για τη μείωση των εγχώριων εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά τουλάχιστον 40 % έως το 2030 σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990. Πρόκειται για έναν στόχο που δεσμεύει όλη την ΕΕ για χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σε ποσοστό τουλάχιστον 27 %. Είναι επίσης ένας στόχος ενεργειακής απόδοσης με βελτίωση τουλάχιστον 27 % σε σύγκριση με τις προβλέψεις. Ο στόχος της απόδοσης θα επανεξεταστεί έως το 2020, έχοντας κατά νου ένα επίπεδο για την ΕΕ της τάξης του 30 %. Λαμβανομένης υπόψη της θεμελιώδους σημασίας που έχει μια πλήρως λειτουργική και συνδεδεμένη εσωτερική αγορά ενέργειας, οι ηγέτες της ΕΕ συμφώνησαν επίσης σε έναν ελάχιστο στόχο 10 % για τις διασυνδεδεμένες ηλεκτρικές ενέργειας μεταξύ των κρατών μελών έως το 2020. Στη συνέχεια, σκοπός θα είναι να αυξηθεί ο στόχος αυτός σε 15 % έως το 2030.

Ο θεμελιώδης στόχος της ενεργειακής ένωσης είναι να παρέχει στους καταναλωτές και στις επιχειρήσεις της ΕΕ ασφαλή, βιώσιμη και ανταγωνιστική ενέργεια. Πρέπει να προσφέρονται στους καταναλωτές προσιτές τιμές, καθώς και μεγαλύτερος ανταγωνισμός και περισσότερες επιλογές, προκειμένου να εξοικονομούνται χρήματα και ενέργεια.

Η ενεργειακή ένωση αποσκοπεί επίσης στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής μέσω της μετάβασης σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα, φιλική προς το κλίμα. Το Φεβρουάριο η Επιτροπή δημοσίευσε [ανακοίνωση που περιέγραφε το όραμα για μια παγκόσμια συμφωνία για το κλίμα στο Παρίσι τον Δεκέμβριο](#).

Η ΕΕ εισάγει το 53 % της ενέργειας που καταναλώνει, και ορισμένα από τα κράτη μέλη της εξαρτώνται από έναν και μόνο προμηθευτή για τις εισαγωγές φυσικού αερίου. Η διαφοροποίηση των πηγών και των προμηθευτών ενέργειας αποτελεί βασικό μέσο τόσο για τη βελτίωση της ενεργειακής ασφάλειας της ΕΕ όσο και για τη διατήρηση της ανταγωνιστικότητάς της. Προκειμένου να επιτευχθεί η αναγκαία διαφοροποίηση, η ΕΕ διερευνά την προμήθεια καυσίμων από άλλα μέρη του κόσμου, τη χρήση νέων τεχνολογιών, την περαιτέρω ανάπτυξη των εγχώριων πόρων (συμπεριλαμβανομένης της βιομάζας, όπως ορίζεται στη [δασική στρατηγική της ΕΕ](#)) και τη βελτίωση των υποδομών για πρόσβαση σε νέες πηγές εφοδιασμού.

Τα εμπόδια που εξακολουθούν να υφίστανται για την πραγματική ολοκλήρωση της αγοράς, οι ασυντόνιστες εθνικές πολιτικές και η απουσία κοινής στάσης έναντι των χωρών μη μελών της ΕΕ έχουν ανασχέσει την επίτευξη προόδου στην υλοποίηση της ενεργειακής ένωσης.

Η στρατηγική για την ενεργειακή ένωση βασίζεται, συνεπώς, σε πέντε διαστάσεις:

- ▶ στην ενεργειακή ασφάλεια, αλληλεγγύη και εμπιστοσύνη·
- ▶ στην πλήρως ενοποιημένη ευρωπαϊκή αγορά ενέργειας·
- ▶ στην ενεργειακή απόδοση που συμβάλλει στη συγκράτηση της ζήτησης·
- ▶ στην απεξάρτηση της οικονομίας από τον άνθρακα·
- ▶ στην έρευνα, την καινοτομία και την ανταγωνιστικότητα.

Προκειμένου να επιτευχθεί η ενεργειακή ένωση σε όλα τα κράτη μέλη, θα απαιτηθεί μια σειρά πρωτοβουλιών τόσο σε επίπεδο ΕΕ όσο και σε εθνικό επίπεδο τα επόμενα χρόνια.

Η πολιτική συνοχής της ΕΕ συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων της ενεργειακής ένωσης στην πράξη. Πάνω από 110 δισ. ευρώ έχουν διατεθεί μέσω των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων. Μέρος αυτής της χρηματοδότησης έχει διατεθεί για την οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα

σε όλη την ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων επενδύσεων στους τομείς της βιώσιμης ενέργειας και των πολυτροπικών μεταφορών στις αστικές περιοχές. Επιπλέον, είναι διαθέσιμη σημαντική υποστήριξη για επενδύσεις που συνδέονται με τις ενεργειακά αποδοτικές μεταφορές χωρίς εκπομπές άνθρακα, καθώς και κάποια υποστήριξη για ευρύτερης κλίμακας ευφυείς υποδομές ενέργειας.

Μετά την έγκριση της στρατηγικής για την ενεργειακή ένωση, ο αντιπρόεδρος της Επιτροπής κ. Maroš Šefčovič ξεκίνησε το 2015 επισκέψεις σε ολόκληρη την ΕΕ για να μεταφέρει τις ιδέες της ενεργειακής ένωσης στα κράτη μέλη και τα ενδιαφερόμενα μέρη. Αυτή η «περιοδεία για την ενεργειακή ένωση» έδωσε ευκαιρία για συζητήσεις με εκπροσώπους κυβερνήσεων, με τα εθνικά κοινοβούλια, τον τομέα της ενέργειας και άλλες βιομηχανίες, καθώς και με τους κοινωνικούς εταίρους, τους καταναλωτές και τους φοιτητές.

ΙΣΧΥΣ ΣΤΟΥΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΕΣ

Η μελλοντική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας θα ωφελήσει τους καταναλωτές

Αγοράστε ενεργειακά αποδοτικά προϊόντα και εξοικονομήστε έως και **465 ευρώ** ετησίως

Μειώστε τους λογαριασμούς σας παράγοντας τη δική σας ενέργεια. Πλεόνασμα; Πουλήστε το στο δίκτυο και **κερδίστε**

Σαφής και συχνή πληροφόρηση για την τιμολόγηση — προσαρμόστε την κατανάλωσή σας και εξοικονομήστε έως και **10 %** ετησίως

Συγκρίνετε καταναπότες προσφορές από διαφορετικούς προμηθευτές. Αλλάξτε προμηθευτές και **εξοικονομήστε εκατοντάδες ευρώ** ετησίως

#EnergyUnion

Μάθετε τα δικαιώματά σας
Διεκδικήστε αυτό που δικαιούστε
ec.europa.eu/energy-consumers

Αξιοποιήστε τον έξυπνο μετρητή — καταναλώστε όταν το κόστος είναι χαμηλότερο και εξοικονομήστε έως και **30 %** ετησίως

Η πρώτη έκθεση για την κατάσταση της ενεργειακής ένωσης, η οποία εκδόθηκε από την Επιτροπή τον Νοέμβριο, εξέτασε την πρόοδο που σημειώθηκε κατά τους τελευταίους εννέα μήνες, προσδιόρισε βασικούς τομείς δράσης για το 2016 και εξήγαγε συμπεράσματα για τη χάραξη πολιτικής σε επίπεδο ΕΕ, κρατών μελών και περιφερειών. Η έκθεση έδειξε ότι, εκτός από την απεξάρτηση από τον άνθρακα (μεταξύ άλλων, μέσω ανανεώσιμων πηγών ενέργειας) και την ενεργειακή ασφάλεια, η στρατηγική της ενεργειακής ένωσης απέφερε αποτελέσματα όσον αφορά την ενεργειακή απόδοση, την εσωτερική αγορά ενέργειας καθώς και την έρευνα, την καινοτομία και την ανταγωνιστικότητα. Αναγνώρισε επίσης ότι πολλά υπολείπονται ακόμη να γίνουν για την πλήρη επίτευξη των στόχων της ενεργειακής ένωσης.

Βασικό μέσο για την υλοποίηση της ενεργειακής ένωσης είναι ένας αξιόπιστος και διαφανής μηχανισμός διακυβέρνησης. Η έκθεση περιλάμβανε κατευθυντήριες γραμμές για τα κράτη μέλη όσον αφορά την ανάπτυξη ολοκληρωμένων εθνικών προγραμμάτων για την ενέργεια και το κλίμα κατά την περίοδο από το 2021 έως το 2030.

Μετασχηματίζοντας το ενεργειακό σύστημα της ΕΕ

Τον Ιούλιο η Επιτροπή παρουσίασε πρωτοβουλίες με σκοπό την επίτευξη μιας νέας συμφωνίας για τους καταναλωτές ενέργειας, τον επανασχεδιασμό της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας της ΕΕ, την αναθεώρηση του συστήματος εμπορίας εκπομπών της ΕΕ και την επικαιροποίηση της επισήμανσης της ενεργειακής απόδοσης.

Στήριξη των καταναλωτών ενέργειας

Οι προτάσεις της Επιτροπής βασίζονται σε μια στρατηγική τριών πυλώνων:

- ▶ βοήθεια στους καταναλωτές ώστε να εξοικονομούν χρήματα και να διαδραματίζουν ενεργό ρόλο στην αγορά μέσω μιας καλύτερης ενημέρωσης και ενός ευρέος φάσματος επιλογής δράσεων·
- ▶ αύξηση της εμπιστοσύνης και της προστασίας των καταναλωτών, από πλευράς ενεργειακών δικαιωμάτων καθώς και διαχείρισης δεδομένων, προστασίας, σεβασμού της ιδιωτικής ζωής και ασφάλειας·
- ▶ διευκόλυνση του ενεργού ρόλου των καταναλωτών με πλήρη χρήση διαλειτουργικών έξυπνων τεχνολογιών.

Νέος σχεδιασμός της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας

Μια θεμελιώδης μεταμόρφωση του ενωσιακού συστήματος ηλεκτρισμού είναι απαραίτητη για την επίτευξη των στόχων της στρατηγικής της ενεργειακής ένωσης. Η ανακοίνωση της Επιτροπής για τον επανασχεδιασμό της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας της ΕΕ έδωσε το έναυσμα για μια δημόσια διαβούλευση σχετικά με το πώς θα έπρεπε να μοιάζει ο νέος σχεδιασμός της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας. Τα αποτελέσματα της διαβούλευσης θα χρησιμοποιηθούν για να ενισχύσουν την ενεργειακή ασφάλεια, να ανταποκριθούν στις προσδοκίες των καταναλωτών και να διασφαλίσουν ουσιαστικά οφέλη από τη νέα τεχνολογία. Θα βοηθήσουν επίσης στον εντοπισμό τρόπων για τη διευκόλυνση των επενδύσεων, κυρίως στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

Ένα σύστημα εμπορίας εκπομπών της ΕΕ κατάλληλο για το μέλλον

Τον Ιούλιο η Επιτροπή πρότεινε την αναθεώρηση του συστήματος εμπορίας εκπομπών της ΕΕ για την περίοδο μετά το 2020, ώστε να διασφαλιστεί ότι το σύστημα θα μπορούσε να διαδραματίσει πλήρως τον ρόλο του για την επίτευξη μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά την προσεχή δεκαετία. Η πρόταση ήταν το πρώτο νομοθετικό βήμα προς την υλοποίηση της **δέσμευσης της ΕΕ να μειώσει τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου στο εσωτερικό της κατά τουλάχιστον 40 % έως το 2030**. Η πρόταση έστειλε ένα ισχυρό μήνυμα προς τη διεθνή κοινότητα στο πλαίσιο των προπαρασκευαστικών εργασιών της διάσκεψης του Παρισιού για την κλιματική αλλαγή.

ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΕΚΠΟΜΠΩΝ ΤΗΣ ΕΕ

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Η πρόταση περιλαμβάνει τρία βασικά στοιχεία: επιτάχυνση του ρυθμού μειώσεων των εκπομπών μετά το 2020· περισσότεροι στοχευμένοι κανόνες για τη δωρεάν κατανομή δικαιωμάτων εκπομπής στη βιομηχανία με σκοπό τη διασφάλιση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας· ενισχυμένη χρηματοδότηση για την καινοτομία όσον αφορά τις χαμηλές εκπομπές άνθρακα και για τον εκσυγχρονισμό του ενεργειακού τομέα.

Αναθεώρηση της επισήμανσης ενεργειακής απόδοσης για μεγαλύτερη σαφήνεια

Ήδη από τη θέσπιση της 20 χρόνια πριν, η επισήμανση ενέργειας της ΕΕ έχει ενθαρρύνει την ανάπτυξη ολοένα και πιο αποδοτικών, από ενεργειακή άποψη, προϊόντων. Αυτό έχει οδηγήσει στη σημερινή υπερβολικά περίπλοκη επισήμανση της ενεργειακής απόδοσης. Το 2015 η [Επιτροπή πρότεινε επιστροφή στην αρχική κλίμακα ενεργειακής απόδοσης από το A έως το G](#), η οποία είναι απλούστερη και κατανοητή από τους καταναλωτές.

Το στρατηγικό σχέδιο ενεργειακών τεχνολογιών

Τον Σεπτέμβριο η Επιτροπή ενέκρινε το νέο [στρατηγικό σχέδιο ενεργειακών τεχνολογιών](#), με προβλεπόμενο προϋπολογισμό ύψους έως 71,5 δισ. ευρώ. Το σχέδιο επιδιώκει να βελτιώσει τις χαμηλές εκπομπές άνθρακα και τις νέες τεχνολογίες καθώς και να μειώσει το κόστος μέσω του συντονισμού της έρευνας και της παροχής βοήθειας για τη χρηματοδότηση έργων.

Ως τεχνολογική διάσταση της ενωσιακής πολιτικής για την ενέργεια και το κλίμα, το αναβαθμισμένο σχέδιο προτείνει δέκα εστιασμένες δράσεις έρευνας και καινοτομίας, οι οποίες θα συμβάλουν στην επίτευξη του μετασχηματισμού του ενεργειακού συστήματος δημιουργώντας παράλληλα νέες θέσεις εργασίας και ανάπτυξη. Θα τεθεί σε εφαρμογή μια αποτελεσματικότερη και απλούστερη δομή διακυβέρνησης προκειμένου να ενισχυθεί ο συντονισμός μεταξύ των εθνικών κυβερνήσεων, της βιομηχανίας και των ερευνητικών ιδρυμάτων. Θα διευκολυνθεί επίσης η καλύτερη πρόσβαση σε κεφάλαια επιχειρηματικού κινδύνου ώστε να υποστηρίξονται οι καινοτομίες και να φτάνουν στην αγορά οι νέες τεχνολογίες.

Μια διασυνδεδεμένη αγορά ενέργειας

Τον Φεβρουάριο η Επιτροπή, στο πλαίσιο της στρατηγικής της για την ενεργειακή ένωση, παρουσίασε ανακοίνωση σχετικά με τους τρόπους επίτευξης ενός [στόχου του 10 % για τη διασύνδεση ηλεκτρικής ενέργειας](#) σε όλα τα κράτη μέλη έως το 2020. Αυτό σημαίνει ότι κάθε κράτος μέλος θα πρέπει να εγκαταστήσει καλώδια ηλεκτρικής ενέργειας τα οποία να επιτρέπουν τη διασυνοριακή μεταφορά σε γειτονικά κράτη μέλη τουλάχιστον του 10 % της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από τις μονάδες παραγωγής ενέργειας του εν λόγω κράτους μέλους. Συνολικά 22 κράτη μέλη βρίσκονται ήδη σε πορεία επίτευξης αυτού του στόχου, αλλά απαιτούνται ακόμη περισσότερες διασυνδέσεις σε συγκεκριμένες περιοχές.

Τον Μάρτιο ο πρόεδρος της Επιτροπής συναντήθηκε με τους πρωθυπουργούς της Ισπανίας και της Πορτογαλίας καθώς και με τον πρόεδρο της Γαλλίας προκειμένου να υπογράψουν τη δήλωση της Μαδρίτης. Η δήλωση αυτή ανοίγει τον δρόμο για καλύτερη σύνδεση της Ιβηρικής χερσονήσου με την υπόλοιπη αγορά ενέργειας της ΕΕ. Μια νέα περιφερειακή ομάδα υψηλού επιπέδου για τη νοτιοδυτική Ευρώπη θα εξασφαλίσει την τακτική παρακολούθηση της προόδου των βασικών έργων υποδομής που προσδιορίζονται στη δήλωση της Μαδρίτης και θα παρέχει επαρκή υποστήριξη για τη διευκόλυνση της κατασκευής.

Τον Απρίλιο οι πρωθυπουργοί της Μάλτας και της Ιταλίας εγκαινίασαν επίσημα τη γραμμή διασύνδεσης ηλεκτρικής ενέργειας μεταξύ των δύο κρατών μελών. Κατά συνέπεια, η Μάλτα είναι πλέον συνδεδεμένη με το ευρωπαϊκό ενεργειακό δίκτυο.

(από αριστερά προς τα δεξιά) Ο κ. Jean-Claude Juncker, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ο κ. Francois Hollande, πρόεδρος της Γαλλίας, ο κ. Mariano Rajoy, πρωθυπουργός της Ισπανίας, και ο κ. Pedro Passos Coelho, πρωθυπουργός της Πορτογαλίας, υπογράφουν τη δήλωση της Μαδρίτης για καλύτερη διασύνδεση της Ιβηρικής χερσονήσου με τις υπόλοιπες ενεργειακές αγορές της ΕΕ, Μαδρίτη, Ισπανία, 4 Μαρτίου 2015.

Τον Ιούλιο τα κράτη μέλη συμφώνησαν να επενδύσουν σε 20 κύρια διευρωπαϊκά έργα ενεργειακών υποδομών στο πλαίσιο του [χρηματοδοτικού μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη»](#). Ο μηχανισμός έχει προϋπολογισμό 5,35 δισ. ευρώ για την υποστήριξη των ενεργειακών υποδομών κατά την περίοδο 2014-2020. Τον Ιούνιο δημοσιεύτηκε μια δεύτερη πρόσκληση υποβολής προτάσεων με ενδεικτικό προϋπολογισμό 550 εκατ. ευρώ.

Τον Οκτώβριο υπογράφηκε συμφωνία επιχορήγησης για την κατασκευή διασύνδεσης φυσικού αερίου μεταξύ της Πολωνίας και της Λιθουανίας, που δίνει τέλος στην απομόνωση της περιοχής της Βαλτικής θάλασσας.

Ο κ. Taavi Rõivas, πρωθυπουργός της Εσθονίας, η κ. Dalia Grybauskaitė, πρόεδρος της Λιθουανίας, η κ. Laimdota Straujuma, πρωθυπουργός της Λετονίας, η κ. Ewa Koracz, πρωθυπουργός της Πολωνίας, και ο κ. Jean-Claude Juncker, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ανακοινώνουν το έργο διασύνδεσης αγωγών φυσικού αερίου μεταξύ Πολωνίας και Λιθουανίας, Βρυξέλλες, 15 Οκτωβρίου 2015.

Τον Νοέμβριο η Επιτροπή εξέδωσε κατάλογο 195 κύριων έργων ενεργειακών υποδομών. Πρόκειται για έργα γνωστά ως [έργα κοινού ενδιαφέροντος](#), τα οποία θα συμβάλουν στην επίτευξη των ενεργειακών και κλιματικών στόχων της ΕΕ. Τα έργα διευκολύνονται από ταχείες διαδικασίες αδειοδότησης και ευνοϊκότερες ρυθμίσεις. Μπορούν να είναι επιλέξιμα για χρηματοδοτική υποστήριξη από τον χρηματοδοτικό μηχανισμό «Συνδέοντας την Ευρώπη».

Δύο νέες διασυνδέσεις ηλεκτρικής ενέργειας που συνδέουν τη Λιθουανία με την Πολωνία και τη Σουηδία εγκαινιάστηκαν επίσημα τον Δεκέμβριο. Το έργο διασύνδεσης LitPol Link συνδέει το Alytus της Λιθουανίας με το Elk της Πολωνίας, ενώ το έργο διασύνδεσης NordBalt συνδέει το Nybro της Σουηδίας με το Klaipėda της Λιθουανίας. Για πρώτη φορά οι αγορές ηλεκτρικής ενέργειας των κρατών της Βαλτικής θα συνδεθούν με τα σουηδικά και πολωνικά δίκτυα ηλεκτρικής ενέργειας, καθιστώντας δυνατό για τα κράτη της Βαλτικής και την Πολωνία να επιτύχουν τον στόχο διασύνδεσης του 10 %.

Η κλιματική αλλαγή και η συμφωνία του Παρισιού

Τον Δεκέμβριο 195 χώρες ενέκριναν την πρώτη παγκόσμια, νομικά δεσμευτική συμφωνία για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. Η συμφωνία, η οποία υπογράφηκε χάρη στις προσπάθειες της ΕΕ, δεσμεύει όλες τις χώρες να λάβουν μέτρα για τη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου, με στόχο να περιοριστεί η παγκόσμια αύξηση της θερμοκρασίας «αρκετά κάτω» από 2 °C σε σχέση με τα προβιομηχανικά επίπεδα και να αποφευχθούν οι πιο επικίνδυνες επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής.

Η έγκριση μιας νέας παγκόσμιας συμφωνίας για το κλίμα με σκοπό την επίτευξη της μετάβασης προς μια παγκόσμια οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα αποτελεί την κατάληξη πολυετών προσπαθειών της διεθνούς κοινότητας για την επίτευξη μιας παγκόσμιας, πολυμερούς συμφωνίας σχετικά με την κλιματική αλλαγή.

Η κ. Carole Drieschbourg, εκπροσωπώντας, ως υπουργός Περιβάλλοντος του Λουξεμβούργου, την προεδρία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (τρίτη από αριστερά), και ο επίτροπος κ. Miguel Arias Cañete (τέταρτος από δεξιά) οδηγούν τους εκπροσώπους της ομάδας «High Ambition Coalition» στη διάσκεψη του Παρισιού για την κλιματική αλλαγή, Γαλλία, 12 Δεκεμβρίου 2015.

Μετά την περιορισμένη συμμετοχή στο πρωτόκολλο του Κιότο και τη μη επίτευξη συμφωνίας στην Κοπεγχάγη το 2009, η ΕΕ, θέτοντας φιλόδοξους στόχους, δημιούργησε έναν ευρύ συνασπισμό ανεπτυγμένων και αναπτυσσόμενων χωρών, ο οποίος διαμόρφωσε την επιτυχή έκβαση της διάσκεψης του Παρισιού.

Οι δεσμεύσεις που ανέλαβαν τα κράτη για μείωση των εκπομπών, γνωστές ως εθνικά καθορισμένες προθέσεις συνεισφοράς, ήταν ένα σημαντικό βήμα προόδου. Η ροή των δεσμεύσεων ξεκίνησε με αργούς ρυθμούς τον Μάρτιο, όταν η ΕΕ έγινε η πρώτη σημαντική οικονομία που υπέβαλε τη συνεισφορά της. Η ΕΕ δεσμεύτηκε σε έναν στόχο μείωσης των εκπομπών σε όλο το φάσμα της οικονομίας κατά τουλάχιστον 40 % έως το 2030 σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990. Μέχρι την ολοκλήρωση της διάσκεψης του Παρισιού, σχεδόν όλες οι χώρες του κόσμου είχαν υποβάλει ολοκληρωμένα σχέδια για τη μείωση των εκπομπών τους, πολλές από τις οποίες για πρώτη φορά. Ήταν μια άνευ προηγουμένου επίδειξη πολιτικής βούλησης, η οποία σηματοδοτεί σαφή μετατόπιση από τη δράση των λίγων στη δράση όλων.

Τα παρακάτω βασικά στοιχεία εγκρίθηκαν στο Παρίσι από τις κυβερνήσεις.

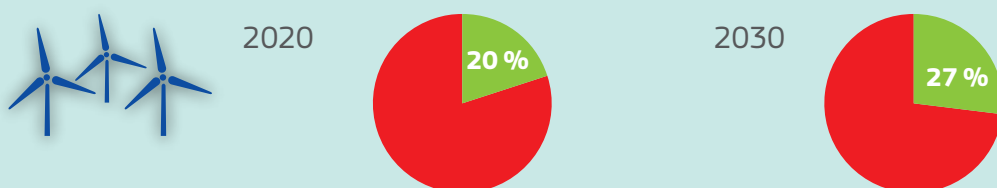
- ▶ Ένας μακροπρόθεσμος στόχος να περιοριστεί η παγκόσμια αύξηση της μέσης θερμοκρασίας σε «αρκετά κάτω» από 2 °C σε σχέση με τα προβιομηχανικά επίπεδα και να συνεχιστούν οι προσπάθειες για περιορισμό της αύξησης σε 1,5 °C.
- ▶ Να επιδιωχθεί η κορύφωση των παγκόσμιων εκπομπών αερίων θερμοκηπίου «το συντομότερο δυνατό» και να πραγματοποιηθούν ταχείες μειώσεις στη συνέχεια, σύμφωνα με τις βέλτιστες διαθέσιμες επιστημονικές γνώσεις, ώστε να επιτευχθεί ισορροπία ανάμεσα στις πηγές και τις καταβόθρες αερίων του θερμοκηπίου κατά το δεύτερο μισό του αιώνα μας.
- ▶ Να πραγματοποιούνται συναντήσεις ανά πενταετία προκειμένου να τίθενται πιο φιλόδοξοι στόχοι μείωσης των εκπομπών με βάση τα επιστημονικά δεδομένα.
- ▶ Να αναφέρουν μεταξύ τους και στο κοινό τις επιδόσεις τους σχετικά με την υλοποίηση των στόχων τους, προκειμένου να εξασφαλίζεται διαφάνεια και εποπτεία.
- ▶ Οι ανεπτυγμένες χώρες θα επιμείνουν στον υφιστάμενο συλλογικό τους στόχο για κινητοποίηση 100 δισ. δολαρίων ετησίως μέχρι το 2020, ώστε να προσφέρουν στήριξη στη δράση για το κλίμα στις αναπτυσσόμενες χώρες, και θα παρατείνουν τον στόχο αυτό μέχρι το 2025, οπότε και θα τεθεί νέος συλλογικός στόχος.

ΜΙΑ ΦΙΛΟΔΟΞΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΙΑ ΤΟ ΚΛΙΜΑ ΕΩΣ ΤΟ 2030

Μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά τουλάχιστον **40 %**

Αύξηση του μεριδίου των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στο ενεργειακό μείγμα σε **27 %**

Βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης κατά τουλάχιστον **27 %**

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Η ΕΕ δεσμεύεται να αυξήσει τη βοήθεια για το κλίμα στις αναπτυσσόμενες χώρες

Το 2014 η ΕΕ και τα κράτη μέλη της πρόσφεραν χρηματοδότηση 14,5 δισ. ευρώ προκειμένου να βοηθήσουν τις αναπτυσσόμενες χώρες να περιορίσουν τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου και να προσαρμοστούν στις συνέπειες της κλιματικής αλλαγής. Αυτή είναι μια σημαντική αύξηση, που αποδεικνύει την αποφασιστικότητα της ΕΕ να συνεισφέρει το μερίδιο που της αναλογεί στον στόχο των 100 δισ. δολαρίων που τέθηκε το 2009 για τις ετήσιες χρηματοδοτικές ροές από τις ανεπτυγμένες προς τις αναπτυσσόμενες χώρες μέχρι το 2020. Κατά την περίοδο 2014-2020, τουλάχιστον το 20 % του προϋπολογισμού της ΕΕ θα διατεθεί για έργα που συνδέονται με τη δράση για το κλίμα. Από το 2014 έως το 2020 δημόσιες επιδοτήσεις ύψους 2 δισ. ευρώ ετησίως, κατά μέσον όρο, θα υποστηρίζουν δραστηριότητες σε αναπτυσσόμενες χώρες.

Χρηματοδότηση της ΕΕ για την ανάληψη δράσης σχετικά με το κλίμα.

Οι πολίτες της ΕΕ υποστηρίζουν τη συλλογική παγκόσμια δράση για την κλιματική αλλαγή

Η ειδική δημοσκόπηση του Ευρωβαρόμετρου σχετικά με την κλιματική αλλαγή, που δημοσιεύτηκε λίγες μόλις ημέρες πριν από την έναρξη της διάσκεψης του Παρισιού, έδειξε ότι η κλιματική αλλαγή εξακολουθεί να αποτελεί κύρια πηγή ανησυχίας για τους πολίτες της ΕΕ, με το 91 % των πολιτών να τη θεωρεί σοβαρό πρόβλημα. Περισσότερα από 9 στα 10 άτομα στην Ευρωπαϊκή Ένωση (93 %) πιστεύουν ότι η καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής θα είναι αποτελεσματική μόνον εάν όλες οι χώρες στον κόσμο ενεργούν από κοινού.

Κλιματική αλλαγή — Τι κάνει η ΕΕ.

«Η εσωτερική μας αγορά αποτελεί το μεγαλύτερο πλεονέκτημα της Ευρώπης σε εποχές αυξανόμενης παγκοσμιοποίησης. Θέλω επομένως η επόμενη Επιτροπή να στηριχθεί στα πλεονεκτήματα της εσωτερικής μας αγοράς και να εκμεταλλευτεί πλήρως το δυναμικό της σε όλες τις διαστάσεις του».

*Jean-Claude Juncker,
Πολιτικές κατευθύνσεις,
15 Ιουλίου 2014*

Βαθύτερη και δικαιότερη εσωτερική αγορά με ενισχυμένη βιομηχανική βάση

Το 2015 η Επιτροπή παρουσίασε τα σχέδιά της για τη βέλτιστη αξιοποίηση των πλεονεκτημάτων της ενιαίας αγοράς της ΕΕ και την πλήρη εκμετάλλευση των δυνατοτήτων που αυτή προσφέρει. Η ενιαία αγορά παρέχει ήδη ευκολότερη πρόσβαση σε πολλά προϊόντα και υπηρεσίες, χαμηλότερες τιμές, μεγαλύτερες εμπορικές ευκαιρίες και αυστηρότερα πρότυπα ασφαλείας και περιβαλλοντικής προστασίας.

Η Επιτροπή αναπτύσσει περαιτέρω την ενιαία αγορά, για να δώσει τη δυνατότητα στις εταιρείες και τη βιομηχανία της ΕΕ να ευδοκιμήσουν μέσα στην παγκόσμια οικονομία. Τον Οκτώβριο δρομολόγησε τη **στратηγική για την ενιαία αγορά**, ώστε να βοηθήσει στη δημιουργία νέων ευκαιριών για τους καταναλωτές και τις επιχειρήσεις.

Το φθινόπωρο η Επιτροπή δρομολόγησε την **ένωση κεφαλαιαγορών**, μαζί με ένα **σχέδιο δράσης** που περιέχει 33 μέτρα. Με τον τρόπο αυτό θα

διευκολυνθούν οι μικρότερες επιχειρήσεις να έχουν πρόσβαση στις κεφαλαιαγορές και να βρουν τη χρηματοδότηση που χρειάζονται. Η πρόσβαση αυτή σε κεφάλαια είναι ουσιαστικό μέρος της δημοσιονομικής σταθερότητας της ΕΕ.

Η ΕΕ χρειάζεται επίσης ένα πλαίσιο για τη δίκαιη και αποτελεσματική φορολόγηση των εταιρικών κερδών. Αυτό θα βοηθούσε στην ισότιμη κατανομή της φορολογικής επιβάρυνσης και στην προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης και των επενδύσεων. Θα οδηγούσε επίσης σε διαφοροποίηση των πηγών χρηματοδότησης και στην ενίσχυση της οικονομικής ανταγωνιστικότητας. Τον Μάρτιο η Επιτροπή πρότεινε **δέσμη μέτρων** για περισσότερη διαφάνεια στη φορολόγηση των εταιρειών. Στη συνέχεια, τον Ιούνιο, ακολούθησε ένα **σχέδιο δράσης** για μια ολοκληρωμένη προσέγγιση που θα εξασφαλίσει τη δίκαιη και αποδοτική φορολόγηση των εταιρειών. Μέσα στο έτος, στο πλαίσιο των κανόνων για τις

κρατικές ενισχύσεις, η Επιτροπή ξεκίνησε έρευνες σχετικά με το αν ορισμένα κράτη μέλη είχαν χορηγήσει φορολογικά πλεονεκτήματα σε επιλεγμένες εταιρείες.

Η στρατηγική για την ενιαία αγορά

Η **ενιαία αγορά** επιτρέπει την ελεύθερη κυκλοφορία αγαθών, υπηρεσιών, κεφαλαίων και ανθρώπων. Παρέχει ευκαιρίες σε επαγγελματίες και επιχειρήσεις, καθώς και περισσότερες επιλογές και χαμηλότερες τιμές στους καταναλωτές. Δίνει τη δυνατότητα στους ανθρώπους να ταξιδεύουν, να ζουν, να εργάζονται και να σπουδάζουν όπου επιθυμούν. Όμως, οι ευκαιρίες αυτές μερικές φορές δεν προσφέρονται ή απλώς παρεμποδίζονται από αδικαιολόγητους φραγμούς. Τον Οκτώβριο η Επιτροπή ενέκρινε τη **στρατηγική για την ενιαία αγορά**, με την οποία πρότεινε ορισμένες ενέργειες πάνω στο θέμα αυτό. Οι ενέργειες αυτές συνίστανται στην ισόρροπη ανάπτυξη της συνεργατικής οικονομίας, στην παροχή βοήθειας ώστε οι μικρές, οι μεσαίες και οι νεοφυείς επιχειρήσεις να αναπτυχθούν, στην πραγμάτωση της αγοράς χωρίς σύνορα για τις υπηρεσίες, στην αντιμετώπιση των περιορισμών στο λιανικό εμπόριο, και στην αποτροπή διακρίσεων σε βάρος των καταναλωτών και των επιχειρηματιών. Η στρατηγική θα επιτρέψει επίσης τον εκσυγχρονισμό του συστήματος προτύπων της ΕΕ, την αυξημένη διαφάνεια, αποδοτικότητα και λογοδοσία στη σύναψη δημόσιων συμβάσεων και την εδραίωση του πλαισίου της ΕΕ για τη διανοητική ιδιοκτησία. Οι προσπάθειες αυτές έχουν στόχο να αποφέρουν πρακτικά οφέλη στην καθημερινή ζωή των πολιτών.

Η στρατηγική της ενιαίας αγοράς.

Η στρατηγική εστιάζεται στις αγορές υπηρεσιών και προϊόντων. Συμπληρώνει τις προσπάθειες της Επιτροπής για **τόνωση των επενδύσεων**, βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της **πρόσβασης στη χρηματοδότηση**, εξασφάλιση της λειτουργίας της **εσωτερικής αγοράς ενέργειας** και αξιοποίηση των δυνατοτήτων της **ψηφιακής ενιαίας αγοράς**.

Ολοκλήρωση της ενιαίας αγοράς

Η **έκθεση του 2015 για την ολοκλήρωση της ενιαίας αγοράς και την ανταγωνιστικότητα**, την οποία εξέδωσε η Επιτροπή τον Οκτώβριο, συνιστά μια σε βάθος ανάλυση της κατάστασης της οικονομικής ολοκλήρωσης και ανταγωνιστικότητας στην ΕΕ. Παρ' ότι υπήρξαν σαφή σημάδια οικονομικής ανάκαμψης στην ΕΕ τον τελευταίο χρόνο, χρειάζονται στοχευμένες μεταρρυθμίσεις για την αποκατάσταση μιας βιώσιμης οικονομικής μεγέθυνσης. Η έκθεση δείχνει ότι υπάρχουν διαρθρωτικοί, συμπεριφορικοί και κανονιστικοί φραγμοί που εμποδίζουν ακόμη τη συνολική επίδοση της ενιαίας αγοράς. Πολλά μπορούν να επιτευχθούν με τη βελτίωση της υλοποίησης και της ενίσχυσης των υπαρχόντων κανόνων, ιδίως στις αγορές υπηρεσιών.

Ένωση κεφαλαιαγορών

Το 2015 η Επιτροπή πρότεινε τη δημιουργία **ένωσης κεφαλαιαγορών** προκειμένου να βελτιωθεί η ικανότητα των χρηματαγορών να εξυπηρετούν την πραγματική οικονομία. Στην εν λόγω πρωτοβουλία εντάσσονται ενέργειες όπως η μείωση του κατακερματισμού των χρηματαγορών, η διαφοροποίηση των πηγών χρηματοδότησης, η ενίσχυση των διασυνοριακών ροών κεφαλαίων και η βελτίωση της πρόσβασης των επιχειρήσεων —ιδίως των μικρών και μεσαίων— στη χρηματοδότηση.

Απελευθέρωση χρηματοδοτήσεων για την ανάπτυξη στην Ευρώπη.

Στόχος της δημιουργίας της ένωσης κεφαλαιαγορών είναι να μπορέσουν οι επενδύσεις να αναζωογονήσουν την οικονομία της ΕΕ και να αποφέρουν οφέλη για τους καταναλωτές στην ΕΕ. Τον Φεβρουάριο η Επιτροπή δημοσίευσε [πράσινη βίβλο](#) για τη δημιουργία ένωσης κεφαλαιαγορών. Τον Σεπτέμβριο ακολούθησε ένα [σχέδιο δράσης για την οικοδόμηση ένωσης κεφαλαιαγορών](#), με το οποίο επιδιώκεται η επίτευξη προόδου σε τρεις κύριους τομείς πολιτικής. Ο πρώτος τομέας εστιάζεται στη βελτίωση της πρόσβασης των έργων υποδομής και όλων των επιχειρήσεων της ΕΕ —ιδίως των νεοφυών, των μικρών και των μεσαίων— στη χρηματοδότηση. Ο δεύτερος τομέας επικεντρώνεται στην αύξηση και τη διαφοροποίηση των χρηματοδοτικών πόρων που προέρχονται από επενδυτές στην ΕΕ και σε όλον τον κόσμο. Ο τρίτος τομέας πολιτικής έχει ως στόχο την καλύτερη λειτουργία των αγορών, έτσι ώστε οι σχέσεις των επενδυτών με όσους χρειάζονται χρηματοδότηση να γίνουν αποδοτικότερες και αποτελεσματικότερες, τόσο εντός των κρατών μελών όσο και διασυνοριακά.

Η Επιτροπή υπέβαλε [προτάσεις σχετικά με την τιτλοποίηση](#), ώστε να ελευθερωθεί το κεφάλαιο των τραπεζών για νέα δάνεια. Παρουσίασε [νέους κανόνες για τη μεταχείριση των έργων υποδομής](#) με σκοπό την προώθηση των επενδύσεων, ξεκίνησε διαβουλεύσεις για τα [επιχειρηματικά κεφάλαια](#), τις [καλυμμένες ομολογίες](#) και τις [λιανικές χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες](#), και δημοσίευσε πρόσκληση υποβολής στοιχείων για τις [σωρευτικές επιπτώσεις της χρηματοπιστωτικής νομοθεσίας](#). Τον Νοέμβριο η Επιτροπή υπέβαλε [πρόταση εκσυγχρονισμού του καθεστώτος περί ενημερωτικών δελτίων](#). Σκοπός της είναι να διευκολύνει την ανάπτυξη των εταιρειών με τη συγκέντρωση κεφαλαίων από όλη την ΕΕ, εξασφαλίζοντας παράλληλα αποτελεσματική προστασία για τους επενδυτές. Τον Δεκέμβριο επιτεύχθηκε συμφωνία στο Συμβούλιο για μια γενική προσέγγιση των προτάσεων σχετικά με την τιτλοποίηση.

Ο επίτροπος κ. Jonathan Hill (πέμπτος από δεξιά) προεδρεύει στην εναρκτήρια συνεδρίαση του χρηματιστηρίου του Λονδίνου, Ηνωμένο Βασίλειο, 2 Οκτωβρίου 2015.

Για περισσότερη διαφάνεια και ανταγωνιστικότητα στη σύναψη δημόσιων συμβάσεων

Δεδομένου ότι οι δημόσιες δαπάνες για αγαθά, έργα και υπηρεσίες αντιπροσωπεύουν περίπου το 18 % του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος της ΕΕ, οι δημόσιες συμβάσεις έχουν μεγάλη σημασία για την οικονομική της ανάκαμψη. Η διαφάνεια και η ανταγωνιστικότητα στη σύναψη των δημόσιων συμβάσεων είναι παράγοντας δημιουργίας ευκαιριών για τις επιχειρήσεις της ΕΕ και συμβάλλει στη δημιουργία θέσεων εργασίας.

Τον Σεπτέμβριο η Επιτροπή έδωσε οδηγίες στις αρχές των κρατών μελών σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο σχετικά με τους [κανόνες της ΕΕ περί δημοσίων συμβάσεων](#). Οι οδηγίες αυτές στόχο έχουν να επιτρέψουν στις αρχές να αντιδρούν ταχύτερα σε καιρούς κρίσης και να ικανοποιούν τις πλέον άμεσες ανάγκες για στέγαση, προμήθειες και βοήθεια όπου χρειάζεται.

Η Επιτροπή συνέχισε να στηρίζει και να προωθεί στα κράτη μέλη τη μετάβαση στις ηλεκτρονικές συμβάσεις και στην ηλεκτρονική τιμολόγηση. Στο πλαίσιο αυτό εντάσσεται και η άμεση ενίσχυση με τη μορφή επιχορηγήσεων από τον χρηματοδοτικό μηχανισμό «Συνδέοντας την Ευρώπη» και τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία, για την ανάπτυξη συστημάτων πληροφορικής και την ενίσχυση της διαλειτουργικότητας σε ολόκληρη την ΕΕ.

Διευκόλυνση της κινητικότητας των εργαζομένων

Παρά το γεγονός ότι πάνω από 8 εκατομμύρια πολίτες της ΕΕ εργάζονται σε άλλο κράτος μέλος, η αναζήτηση θέσης εργασίας στο εξωτερικό και η αναγνώριση επαγγελματικών τίτλων δεν είναι πάντα εύκολη υπόθεση. Το 2015 η Επιτροπή εργάστηκε για τη βελτίωση της αγοράς εργασίας στην ΕΕ και για τη διευκόλυνση των εργαζομένων που θέλουν να εργαστούν σε κράτος μέλος άλλο από το κράτος καταγωγής τους.

Προτεραιότητα έχει η γρήγορη και αποτελεσματική αντιστοίχιση των προσφερόμενων δεξιοτήτων με τις κενές θέσεις εργασίας. Αυτό θα βοηθήσει τα άτομα και τις εταιρείες να αξιοποιήσουν στο έπακρο τις οικονομικές δυνατότητες της εργασιακής κινητικότητας σε εθνικό και διασυνοριακό επίπεδο. Η [ευρωπαϊκή πύλη για την επαγγελματική κινητικότητα \(EURES\)](#) δίνει στους εργαζομένους τη δυνατότητα να αποκτήσουν εύκολη πρόσβαση σε μια βάση δεδομένων με θέσεις εργασίας προερχόμενες από τις δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης όλων των κρατών μελών και να υποβάλουν αιτήσεις εργασίας με τα κατάλληλα βιογραφικά στον ίδιο ιστότοπο. Κατά τη διάρκεια του έτους το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενέκριναν την πρόταση της Επιτροπής να ενισχύσει τη συνεργασία στον τομέα αυτόν.

Χάρη στη νέα [ευρωπαϊκή επαγγελματική ταυτότητα](#), θα είναι ευκολότερο επαγγελματίες όπως νοσηλευτές, φαρμακοποιοί, φυσιοθεραπευτές και κτηματομεσίτες να εργαστούν σε άλλα κράτη μέλη πλην του κράτους καταγωγής τους. Το 2016 ελεύθεροι επαγγελματίες θα είναι σε θέση να χρησιμοποιούν την ταυτότητα ως απόδειξη ότι έχουν περάσει διοικητικούς ελέγχους και τα επαγγελματικά τους προσόντα είναι αναγνωρισμένα από το κράτος μέλος υποδοχής. Παράλληλα, η Επιτροπή θα δρομολογήσει έναν μηχανισμό προειδοποίησης για την προστασία των καταναλωτών από επαγγελματίες χωρίς πιστοποιημένα προσόντα. Προς τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή εξέδωσε τον Ιούνιο εκτελεστικό κανονισμό και συνεργάστηκε με όλα τα κράτη μέλη ώστε η ταυτότητα να είναι έτοιμη τον Ιανουάριο του 2016.

Τον Δεκέμβριο η Επιτροπή πρότεινε μια [ευρωπαϊκή πράξη για την προσβασιμότητα](#), με σκοπό να βελτιωθεί η πρόσβαση στην ενιαία αγορά για βασικά προϊόντα και υπηρεσίες και να ενισχυθεί η κοινωνικοοικονομική συμμετοχή των ατόμων με αναπηρίες. Οι απαιτήσεις προσβασιμότητας σε ενωσιακό επίπεδο θα παρέχουν οφέλη τόσο για 80 περίπου εκατομμύρια πολιτών της ΕΕ με αναπηρίες όσο και για τις εταιρείες που επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν πέρα από τα σύνορα της χώρας τους. Χάρη σ' αυτές αναμένεται να υπάρξει μεγαλύτερη επιλογή προσβάσιμων προϊόντων και υπηρεσιών με πιο ανταγωνιστικές τιμές.

Προστασία της διανοητικής ιδιοκτησίας

Στο πλαίσιο της ανάπτυξης οικονομιών που βασίζονται στη γνώση, η προστασία της διανοητικής ιδιοκτησίας είναι σημαντική όχι μόνο για την προαγωγή της καινοτομίας και της δημιουργικότητας, αλλά και για την αύξηση της απασχόλησης και της ανταγωνιστικότητας. Το 2015 η ΕΕ σημείωσε πρόοδο σε τρεις σημαντικούς τομείς: στο ενιαίο δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, στη μεταρρύθμιση των εμπορικών σημάτων και στην προστασία του εμπορικού απορρήτου.

Το [ενιαίο δίπλωμα ευρεσιτεχνίας](#) θα είναι ιδιαίτερα σημαντικό για τις καινοτόμες νεοφυείς και τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις της ΕΕ, αφού έχει διασυνοριακό πεδίο εφαρμογής. Θα αρχίσει να ισχύει αμέσως μόλις επικυρωθεί από τα απαιτούμενα κράτη μέλη. Ο στόχος του ενιαίου διπλώματος ευρεσιτεχνίας είναι

η απλή και προσιτή, από άποψη κόστους, προστασία των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας σε όλη την ΕΕ. Με την πρωτοβουλία αυτή θα εισαχθεί μια ενιαία διαδικασία για την καταχώριση των διπλωμάτων για όλα τα συμμετέχοντα κράτη μέλη και θα μειωθεί το κόστος της προστασίας των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας στην ΕΕ σε σύγκριση με την Ιαπωνία, τις Ηνωμένες Πολιτείες και άλλες χώρες.

Η καταχώριση των εμπορικών σημάτων είναι ουσιώδους σημασίας για τη διαμόρφωση και προάσπιση ενός σήματος. Στη διάρκεια του έτους το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενέκριναν τη δέσμη μέτρων που είχε προτείνει η Επιτροπή για τη **μεταρρύθμιση των εμπορικών σημάτων**, ώστε να γίνουν τα συστήματα καταχώρισης των εμπορικών σημάτων σε όλη την ΕΕ πιο προσβάσιμα και αποδοτικά για τις επιχειρήσεις. Η μεταρρύθμιση θα βελτιώσει επίσης τις συνθήκες για τις καινοτόμες επιχειρήσεις και θα εξασφαλίσει την αποτελεσματικότερη προστασία των εμπορικών σημάτων από την παραχάραξη. Η δέσμη συνίσταται σε έναν **κανονισμό** που θα αρχίσει να ισχύει τον Μάρτιο του 2016 και σε μια **οδηγία** που είναι εφαρμοστέα από τον Ιανουάριο του 2016.

Οι εταιρείες της ΕΕ εκτίθενται όλο και περισσότερο στην υπεξαίρεση των **εμπορικών απορρήτων**. Τον Νοέμβριο του 2013 η Επιτροπή πρότεινε ένα σύνολο κοινών κανόνων για να διευκολύνει την πρόσβαση σε δικαστικές ενέργειες στην ΕΕ σε περίπτωση υπεξαίρεσης εμπορικού απορρήτου. Το Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και η Επιτροπή σύναψαν προκαταρκτική συμφωνία επί της πρότασης τον Δεκέμβριο του 2015. Μόλις η πρόταση γίνει νόμος της ΕΕ, η Ένωση θα καταστεί ακόμα περισσότερο ελκυστική για την καινοτομία και την επιχειρηματικότητα. Οι νέοι κανόνες θα είναι σημαντικοί για την προώθηση της καινοτομίας, τη βελτίωση των όρων για εταιρικές επενδύσεις στην έρευνα και την καινοτομία, και την ενθάρρυνση της ανταλλαγής τεχνογνωσίας σε ολόκληρη την ΕΕ.

Ανταγωνισμός με δικαιότερους όρους

Η επιβολή των κανόνων περί ανταγωνισμού είναι ένα από τα κυριότερα εργαλεία για την καλύτερη λειτουργία της ενιαίας αγοράς. Η διασφάλιση του θεμιτού ανταγωνισμού είναι προς όφελος τόσο των πολιτών όσο και των επιχειρήσεων, καθώς εμποδίζει τις εταιρείες να κάνουν κατάχρηση της δεσπόζουσας θέσης τους. Τις αποτρέπει επίσης από το να συμμετέχουν σε συμφωνίες σύμπραξης (καρτέλ), συμπεριλαμβανομένου του καθορισμού των τιμών, και ορίζει κυρώσεις σε περίπτωση συμμετοχής τους. Συμβάλλει επίσης στην πρόληψη τυχόν αντιανταγωνιστικού αποτελέσματος από τις συγχωνεύσεις εταιρειών και εξασφαλίζει ότι οι κρατικές ενισχύσεις που χορηγούνται στις εταιρείες δεν στρεβλώνουν αδικαιολόγητα την αγορά.

Τα καρτέλ προστατεύουν τους συμμετέχοντες από τον ανταγωνισμό και τους επιτρέπουν να χρεώνουν υψηλότερες τιμές. Παράλληλα, απαλλάσσουν τις εταιρείες από την πίεση να βελτιώνουν τα προϊόντα τους ή να βρίσκουν αποδοτικότερους τρόπους παραγωγής. Το αποτέλεσμα είναι οι πελάτες να «πληρώνουν τον λογαριασμό», αφού καταβάλλουν υψηλότερο τίμημα για προϊόντα ή υπηρεσίες χαμηλότερης ποιότητας και δεν έχουν μεγάλα περιθώρια επιλογής. Αυτό έχει δυσμενείς συνέπειες στην ανταγωνιστικότητα της οικονομίας συνολικότερα.

Η ανταγωνιστικότητα και η καινοτομία ενισχύθηκαν το 2015 με τη στενή παρακολούθηση των κρατικών ενισχύσεων, κυρίως για να αποτραπεί η χορήγηση δημόσιου χρήματος σε προβληματικές εταιρείες και παράλληλα να δημιουργηθούν ίσοι όροι ανταγωνισμού, που θα διευκολύνουν την ανάπτυξη περισσότερο καινοτόμων εταιρειών. Στη διάρκεια του έτους ανακτήθηκαν συνολικά 6,1 εκατ. ευρώ που είχαν δοθεί σε παράνομες κρατικές ενισχύσεις.

Η επιβολή του πλαισίου για τις κρατικές ενισχύσεις εστιάστηκε επίσης στις προτεραιότητες της ενιαίας αγοράς, συμπεριλαμβανομένων των τομέων της ενέργειας και του ψηφιακού και χρηματοπιστωτικού τομέα.

Η στρατηγική για τις αερομεταφορές

Η Επιτροπή εργάστηκε για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας του τομέα των αερομεταφορών της ΕΕ και για την παράλληλη διατήρηση προτύπων υψηλής προστασίας και ασφάλειας καθώς και περιβαλλοντικών προτύπων, όπως και για την ενίσχυση της καινοτομίας. Ειδικότερα, συνέστησε διαπραγματεύσεις

για νέες διεθνείς συμφωνίες, με σκοπό την παροχή περισσότερων και οικονομικότερων δρομολογίων στους πολίτες και τη δημιουργία επιχειρηματικών ευκαιριών για τις εταιρείες της ΕΕ. Η [στρατηγική της ΕΕ για τις αερομεταφορές](#), την οποία εξήγγειλε η Επιτροπή τον Δεκέμβριο, προσδιορίζει την καινοτομία και τις ψηφιακές τεχνολογίες που απαιτούνται για την αποδοτικότερη διαχείριση του εναέριου χώρου και την πλήρη ανάπτυξη του δυναμικού της αγοράς των τηλεχειριζόμενων αεροσκαφών.

Η επίτροπος κ. Violeta Bulc επισκέπτεται το αεροδρόμιο Zaventem, Βέλγιο, 2 Ιουλίου 2015.

Φορολογία

Η ΕΕ χρειάζεται ένα πλαίσιο για τη δίκαιη και αποδοτική φορολόγηση των εταιρικών κερδών, ώστε να κατανέμεται ισότιμα η φορολογική επιβάρυνση, να προάγονται η αειφόρος ανάπτυξη και οι επενδύσεις, να διαφοροποιούνται οι χρηματοδοτικές πηγές της οικονομίας και να ενισχύεται η ανταγωνιστικότητα της οικονομίας. Η εταιρική φορολόγηση είναι ουσιώδες στοιχείο ενός δίκαιου και αποδοτικού φορολογικού συστήματος.

ΔΙΣΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ ΟΙ ΑΠΩΛΕΙΕΣ ΕΣΟΔΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Διαφάνεια και αγώνας κατά της φοροαποφυγής

Τον Φεβρουάριο το Κοινοβούλιο συγκρότησε ειδική επιτροπή για τις φορολογικές συμφωνίες τύπου «tax ruling» και για άλλα μέτρα παρόμοιου χαρακτήρα ή αποτελέσματος. Η έκθεση της εν λόγω επιτροπής εγκρίθηκε από την [ολομέλεια του Κοινοβουλίου στις 25 Νοεμβρίου](#). Τον Δεκέμβριο το Κοινοβούλιο

Η επίτροπος κ. Margrethe Vestager (δεξιά) συμμετέχει σε ανταλλαγή απόψεων με τον κ. Roberto Gualtieri, πρόεδρο της Επιτροπής Οικονομικής και Νομισματικής Πολιτικής του Κοινοβουλίου (αριστερά), και τον κ. Alain Lamassoure, πρόεδρο της ειδικής επιτροπής του Κοινοβουλίου σχετικά με τις φορολογικές αποφάσεις τύπου «tax ruling» και άλλα μέτρα παρόμοιου χαρακτήρα ή αποτελέσματος (κέντρο), Βρυξέλλες, 17 Σεπτεμβρίου 2015.

αποφάσισε να παρατείνει τη θητεία της επιτροπής για έξι μήνες, ώστε αυτή να ολοκληρώσει την εξέταση των ανεπίλυτων προβλημάτων που εντόπισε στην [έκθεσή](#) της.

Τον Μάρτιο η Επιτροπή πρότεινε δέσμη μέτρων για την επίτευξη μεγαλύτερης διαφάνειας ως προς την εταιρική φορολόγηση σε όλη την ΕΕ. Τον Ιούνιο παρουσιάστηκε σχέδιο δράσης για μια πιο συνεκτική προσέγγιση της διασφάλισης δικαιότερης και αποδοτικότερης εταιρικής φορολόγησης.

Ενώ εναπόκειται στα κράτη μέλη να καθορίζουν το ύψος των εταιρικών φόρων στην επικράτειά τους, η Επιτροπή δρομολόγησε έρευνες στο πλαίσιο των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις, ώστε να διερευνηθεί αν ορισμένα κράτη μέλη χορήγησαν φορολογικά πλεονεκτήματα σε επιλεγμένες εταιρείες.

Τον Οκτώβριο η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το Λουξεμβούργο και οι Κάτω Χώρες είχαν χορηγήσει, αντίστοιχα, [παράνομα επιλεκτικά φορολογικά πλεονεκτήματα στη Fiat και τη Starbucks](#). Ζήτησε από τα δύο κράτη μέλη να ανακτήσουν τους μη καταβληθέντες φόρους. Τα ποσά που θα ανακτηθούν από κάθε εταιρεία εκτιμάται ότι ανέρχονται σε 20 έως 30 εκατ. ευρώ.

Στο πλαίσιο των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις, η Επιτροπή ξεκίνησε επίσης έρευνες για τις φορολογικές συμφωνίες τύπου «tax ruling» σχετικά με [την Apple στην Ιρλανδία](#) και [την Amazon και τη McDonald's στο Λουξεμβούργο](#). Διερεύνησε επίσης το βελγικό σύστημα φορολόγησης για το «πλεονάζον κέρδος». Παρέτεινε την έρευνα σε βάθος για το εταιρικό φορολογικό καθεστώς του Γιβραλτάρ, ώστε να ολοκληρωθούν οι εργασίες και να επαληθευτεί αν η φορολογική πρακτική του Γιβραλτάρ για τις συμφωνίες τύπου «tax ruling» παραβιάζει τους κανόνες της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις.

Τον Δεκέμβριο, ως μέρος δέσμης μέτρων που πρότεινε η Επιτροπή, το Συμβούλιο εξέδωσε οδηγία με σκοπό τη βελτίωση της διαφάνειας των φορολογικών συμφωνιών τύπου «tax ruling» των κρατών μελών. Με την οδηγία ζητείται από τα κράτη μέλη να ανταλλάσσουν αυτόματα πληροφορίες για διασυνοριακές φορολογικές αποφάσεις τύπου «tax ruling», καθώς και για τιμολογιακούς προδιακανονισμούς. Τα κράτη μέλη θα είναι σε θέση να ζητούν περισσότερες πληροφορίες όπου χρειάζεται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

«Κατά την επόμενη πενταετία, επιθυμώ να συνεχιστεί η μεταρρύθμιση της οικονομικής και νομισματικής μας ένωσης, ώστε να διατηρηθεί η σταθερότητα του ενιαίου μας νομίσματος και να βελτιωθεί η σύγκλιση των πολιτικών μας στο οικονομικό, δημοσιονομικό και εργασιακό πεδίο μεταξύ των κρατών μελών που συμμετέχουν στο ενιαίο νόμισμα».

*Jean-Claude Juncker,
Πολιτικές κατευθύνσεις,
15 Ιουλίου 2014*

Βαθύτερη και δικαιότερη οικονομική και νομισματική ένωση

Την 1η Ιανουαρίου 2015 η ζώνη του ευρώ υποδέχτηκε τη Λιθουανία ως το 19ο μέλος της.

Κατά τη διάρκεια του έτους η ΕΕ συνέχισε να αποδίδει προτεραιότητα στην ολοκλήρωση της οικονομικής και νομισματικής ένωσης. Σκοπός της είναι, με τον τρόπο αυτό, να κάνει τη ζωή όλων των πολιτών της καλύτερη και δικαιότερη και να προετοιμαστεί για τις μελλοντικές παγκόσμιες προκλήσεις. Η μελλοντική ευημερία της ΕΕ εξαρτάται από το αν το ευρώ θα μπορέσει να αξιοποιήσει το δυναμικό του για να εξασφαλίσει θέσεις εργασίας, ανάπτυξη, κοινωνική δικαιοσύνη και χρηματοοικονομική σταθερότητα. Ωστόσο, το ευρώ αποτελεί πολιτικό εγχείρημα που απαιτεί πολιτική εποπτεία και δημοκρατική λογοδοσία. Το Κοινοβούλιο έπαιξε ηγετικό ρόλο στην εξασφάλιση της εν λόγω λογοδοσίας το 2015.

Η ΕΕ σημείωσε πρόοδο στην οικοδόμηση του σταθερού πλαισίου που χρειάζεται η ζώνη του ευρώ, η δεύτερη μεγαλύτερη οικονομία

παγκοσμίως. Παρά την πρόοδο που σημειώθηκε τα τελευταία χρόνια, έντονες αποκλίσεις συνεχίζουν να διαπερνούν τη ζώνη του ευρώ, ενώ η πρόσφατη κρίση ανέδειξε τις υπάρχουσες αδυναμίες, καθώς 18 εκατομμύρια πολίτες είναι άνεργοι και πολλοί άνθρωποι είναι εκτεθειμένοι στον κίνδυνο του κοινωνικού αποκλεισμού.

Τον Ιούνιο δρομολογήθηκε η εκπόνηση της έκθεσης των πέντε προέδρων με τίτλο «Η ολοκλήρωση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης της Ευρώπης». Η έκθεση αποτέλεσε καρπό κοινού προβληματισμού των προέδρων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, του Eurogroup, της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Βραχυπρόθεσμα, η έκθεση προτείνει τη χρήση των υφιστάμενων μέσων και Συνθηκών για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής σύγκλισης, για την άσκηση υπεύθυνων δημοσιονομικών πολιτικών στο επίπεδο των κρατών μελών και

της ζώνης του ευρώ, καθώς και για την ολοκλήρωση της χρηματοπιστωτικής ένωσης. Μακροπρόθεσμα, η διαδικασία της σύγκλισης πρέπει να είναι περισσότερο δεσμευτική, για παράδειγμα μέσω συμφωνημένων κριτηρίων αναφοράς για τη σύγκλιση και μέσω της δημιουργίας ενός υπουργείου Οικονομικών για τη ζώνη του ευρώ. Τον Οκτώβριο η Επιτροπή ενέκρινε μια πρώτη δέσμη μέτρων για την έναρξη εφαρμογής του σχεδίου.

Η ανάπτυξη της οικονομικής και νομισματικής ένωσης

Ύστερα από την υιοθέτησή του από τη Λιθουανία, τον Ιανουάριο του 2015, το ευρώ χρησιμοποιείται πλέον από 19 κράτη μέλη και πάνω από 330 εκατομμύρια πολίτες. Το κοινό νόμισμα εξασφάλισε στα μέλη της ζώνης του ευρώ σταθερότητα των τιμών, ενώ ταυτόχρονα τα προστάτευσε από εξωτερικές διακυμάνσεις. Αποτελεί το δεύτερο σημαντικότερο νόμισμα παγκοσμίως και αντιπροσωπεύει σχεδόν το ένα τέταρτο των παγκόσμιων συναλλαγματικών διαθεσίμων. Σχεδόν 60 χώρες και εδάφη σε όλο τον κόσμο έχουν συνδέσει άμεσα ή έμμεσα το νόμισμά τους με αυτό.

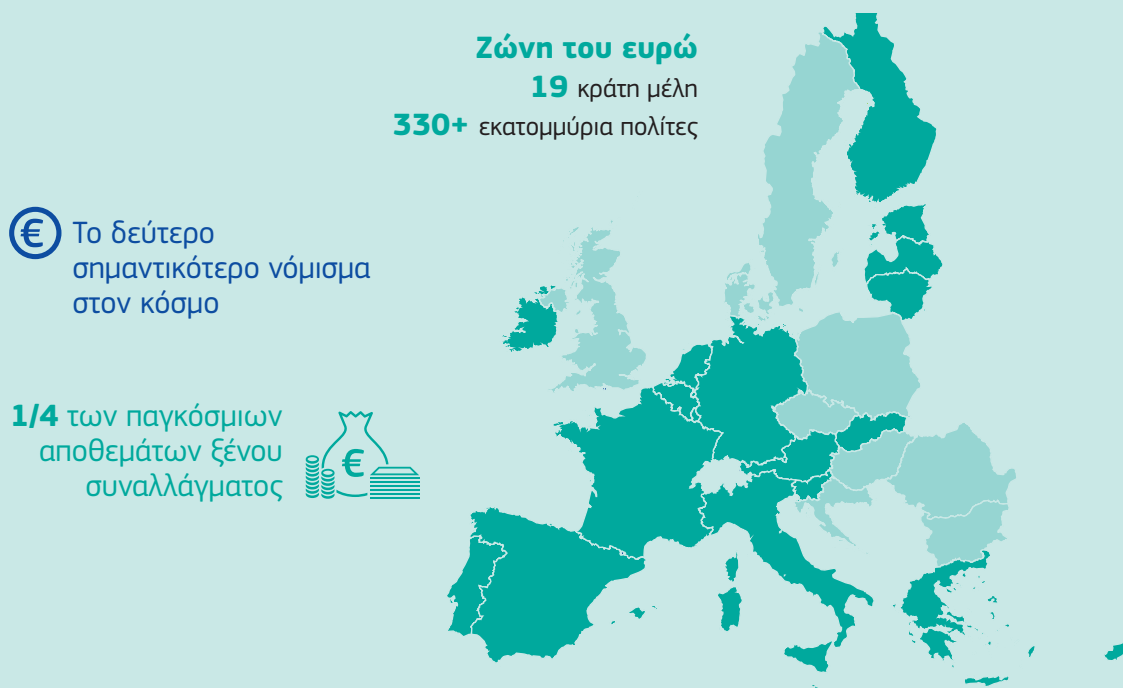

Ο αντιπρόεδρος της Επιτροπής κ. Valdis Dombrovskis και ο κ. Algirdas Butkevicius, πρωθυπουργός της Λιθουανίας, στην επέτειο προσχώρησης της Λιθουανίας στη ζώνη του ευρώ, Βίλνιους, Λιθουανία, 14 Ιανουαρίου 2015.

Αφότου ξέσπασε η οικονομική και χρηματοπιστωτική κρίση, η ΕΕ έλαβε πρωτόγνωρα μέτρα για να βελτιώσει το πλαίσιο οικονομικής διακυβέρνησης της οικονομικής και νομισματικής ένωσης. Ενίσχυσε το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης και θέσπισε νέους μηχανισμούς για την πρόληψη των οικονομικών ανισορροπιών και τον καλύτερο συντονισμό των οικονομικών πολιτικών. Ωστόσο, τα έκτακτα αυτά μέτρα πρέπει να εδραιωθούν και να ολοκληρωθούν, έτσι ώστε να μεγιστοποιηθεί η ανθεκτικότητα της οικονομικής και νομισματικής ένωσης σε μελλοντικές κρίσεις.

ΤΟ ΕΥΡΩ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΑΠΛΩΣ ΕΝΑ ΝΟΜΙΣΜΑ

Ένα πολιτικό και οικονομικό εγχείρημα

Ο κ. Mario Draghi, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, αποκαλύπτει το νέο τραπεζογραμμάτιο των 20 ευρώ, Φρανκφούρτη, Γερμανία, 24 Φεβρουαρίου 2015.

Στη ζώνη του ευρώ παρατηρούνται σήμερα σημαντικές αποκλίσεις. Σε ορισμένα κράτη μέλη η ανεργία βρίσκεται σε πρωτοφανή χαμηλά επίπεδα, ενώ σε άλλα σε πρωτοφανή υψηλά. Σε ορισμένα κράτη μέλη η δημοσιονομική πολιτική μπορεί να χρησιμοποιηθεί αντικυκλικά, ενώ σε άλλα θα χρειαστούν χρόνια για την εξυγίανση του δημοσιονομικού χώρου. Η ΕΕ επικεντρώνει τις προσπάθειές της στη διόρθωση αυτής της αστάθειας.

Όπως υπογράμμισε ο πρόεδρος Juncker στον λόγο που εκφώνησε στο Κοινοβούλιο τον Δεκέμβριο, το ευρώ είναι πολιτικό εγχείρημα που απαιτεί τόσο πολιτική ευθύνη όσο και πολιτική λογοδοσία. Τόνισε ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δεν αποτελεί μόνο το κοινοβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά και το κοινοβούλιο του ευρώ. Κατά τη διάρκεια του 2015 το Κοινοβούλιο συμμετείχε εκ του σύνεγγυς στην ενίσχυση της οικονομικής και νομισματικής ένωσης. Ο πρόεδρος του Κοινοβουλίου, κ. Martin Schulz, έπαιξε πρωταρχικό ρόλο στη σύνταξη της έκθεσης των πέντε προέδρων. Ο αντιπρόεδρος της Επιτροπής, κ. Valdis Dombrovskis, διεξήγαγε συζητήσεις με το Κοινοβούλιο κατά την προετοιμασία της ετήσιας επισκόπησης της ανάπτυξης. Τέλος, ο πρόεδρος Juncker εμφανίστηκε επανειλημμένα ενώπιον του Κοινοβουλίου το 2015, προκειμένου να συζητήσει την πρόοδο που σημειώθηκε στην επίτευξη των βασικών προτεραιοτήτων στον τομέα αυτό.

Ο επίτροπος κ. Pierre Moscovici κατά τη διάρκεια ομιλίας του σε διάσκεψη με θέμα «Χάραξη πορείας για μια βελτιωμένη οικονομική πολιτική στην ΕΕ», Βρυξέλλες, 4 Ιουνίου 2015.

Η έκθεση των πέντε προέδρων

Τον Ιούνιο οι πέντε πρόεδροι δρομολόγησαν τη σύνταξη της έκθεσής τους σχετικά με την εμβάθυνση της οικονομικής και νομισματικής ένωσης από τον Ιούλιο του 2015 και μετά, καθώς και τους τρόπους ολοκλήρωσής της έως το 2025 το αργότερο. Πρόκειται για τον πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, κ. Martin Schulz, τον πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, κ. Donald Tusk, τον πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, κ. Jean-Claude Juncker, τον πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, κ. Mario Draghi, και τον πρόεδρο του Eurogroup, κ. Jeroen Dijsselbloem. Πρότειναν μέτρα που θα εφαρμοστούν σε τρία στάδια.

Κατά το πρώτο στάδιο τα θεσμικά όργανα της ΕΕ και τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ θα βασιστούν στα υφιστάμενα μέσα και θα κάνουν την καλύτερη δυνατή χρήση των ισχυουσών Συνθηκών. Με τα μέτρα αυτά θα δοθεί νέα ώθηση στην ανταγωνιστικότητα και τη διαρθρωτική σύγκλιση, θα

ΚΑΝΟΝΤΑΣ ΤΟ ΟΡΑΜΑ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

Στάδιο 1

«Εμβάθυνση στην πράξη»
(1η Ιουλίου 2015 – 30 Ιουνίου 2017) με βάση τις υφιστάμενες πράξεις και Συνθήκες

- Νέα ώθηση στη σύγκλιση, την απασχόληση και την ανάπτυξη
- Πλήρης χρηματοπιστωτική ένωση
- Υπεύθυνες δημοσιονομικές πολιτικές
- Ενίσχυση της δημοκρατικής λογοδοσίας (Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και εθνικά κοινοβούλια)

Στάδιο 2

«Ολοκλήρωση της αρχιτεκτονικής της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης»
(άνοιξη του 2017: Λευκή Βίβλος της Επιτροπής)

- Πιο δεσμευτική διαδικασία σύγκλισης
- Λειτουργία σταθεροποίησης για τη ζώνη του ευρώ
- Πλαίσιο ενσωματωμένο στη νομοθεσία της ΕΕ
- Υπουργείο Οικονομικών για τη ζώνη του ευρώ

Τελικό στάδιο (έως το 2025)

- Βαθιά και ουσιαστική οικονομική και νομισματική ένωση

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

ολοκληρωθεί η χρηματοοικονομική ένωση, θα επιτευχθούν και θα διατηρηθούν υπεύθυνες δημοσιονομικές πολιτικές στο επίπεδο των κρατών μελών και της ζώνης του ευρώ, και θα ενισχυθεί η δημοκρατική λογοδοσία.

Κατά το δεύτερο στάδιο θα συμφωνηθούν πιο εκτεταμένα μέτρα για την ολοκλήρωση της οικονομικής και θεσμικής διάρθρωσης της οικονομικής και νομισματικής ένωσης. Στο στάδιο αυτό η διαδικασία σύγκλισης θα γίνει πιο δεσμευτική μέσω ενός συνόλου κοινώς συμφωνημένων κριτηρίων αναφοράς, που θα αποκτήσουν νομικό χαρακτήρα. Προκειμένου να έχει το δικαίωμα συμμετοχής σε έναν μηχανισμό απορρόφησης κραδασμών σε αυτό το δεύτερο στάδιο, κάθε κράτος μέλος της ζώνης του ευρώ θα πρέπει να κάνει σημαντική πρόοδο ως προς την ικανοποίηση αυτών των κριτηρίων και, όταν φτάσει στο σημείο να τα ικανοποιεί πλήρως, θα πρέπει να συνεχίσει στο ίδιο επίπεδο.

Στο τέλος του δεύτερου σταδίου και αφότου έχουν ολοκληρωθεί όλες οι φάσεις, η οικονομική και νομισματική ένωση θα εξασφαλίσει σταθερότητα και ευημερία για όλους τους πολίτες στη ζώνη του ευρώ.

Η έκθεση τόνισε τη σημασία να διαθέτουν όλοι οι πολίτες πρόσβαση στην κατάλληλη εκπαίδευση και σε ένα αποτελεσματικό σύστημα κοινωνικής μέριμνας, που θα εξασφαλίζει ένα ελάχιστο επίπεδο κοινωνικής προστασίας. Παρά το γεγονός ότι κανένα μοντέλο δεν αποτελεί πανάκεια, οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουν τα κράτη μέλη είναι συχνά παρόμοιες. Σε αυτές συγκαταλέγονται η αύξηση της απασχόλησης σε όλες τις ηλικιακές ομάδες, η επίτευξη της σωστής ισορροπίας μεταξύ ευέλικτων και σταθερών συμβάσεων εργασίας, η μείωση της φορολόγησης της εργασίας, η παροχή στοχευμένης βοήθειας προς τους ανέργους ώστε να επιστρέψουν στην αγορά εργασίας, και η βελτίωση της εκπαίδευσης και της διά βίου μάθησης. Για να κατοχυρωθεί η μακροπρόθεσμη επιτυχία της οικονομικής και νομισματικής ένωσης, απαιτείται βαθύτερη ολοκλήρωση των εθνικών αγορών εργασίας. Γι' αυτό θα πρέπει να διευκολυνθούν η γεωγραφική και η επαγγελματική κινητικότητα, με την καλύτερη αναγνώριση των προσόντων, την

ευκολότερη πρόσβαση των αλλοδαπών στις θέσεις του δημόσιου τομέα και τον καλύτερο συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης.

Στην έκθεση συνιστάται επίσης η θέσπιση ενός ευρωπαϊκού συστήματος ανεξάρτητων αρχών ανταγωνιστικότητας, που θα συμβάλει στον συντονισμό των πολιτικών για την οικονομία και την ανταγωνιστικότητα. Παρά το γεγονός ότι ο μηχανισμός διακυβέρνησης της ζώνης του ευρώ για τον συντονισμό και την επιτήρηση των δημοσιονομικών πολιτικών έχει εδραιωθεί, χρειάζεται ακόμα να βελτιωθεί στο ευρύτερο πεδίο της ανταγωνιστικότητας. Το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο και η διαδικασία των μακροοικονομικών ανισορροπιών αποτελούν τα πρώτα βήματα για τη διόρθωση της εν λόγω αδυναμίας. Όλα τα κράτη μέλη οφείλουν, ωστόσο, να βελτιώσουν την ανταγωνιστικότητά τους στο πλαίσιο της κοινής προσπάθειας. Κάθε κράτος μέλος της ζώνης του ευρώ θα πρέπει να θεσπίσει έναν εθνικό φορέα που θα επιφορτιστεί με την παρακολούθηση των επιδόσεων και των πολιτικών σχετικά με την ανταγωνιστικότητα. Έτσι, θα αποφευχθούν οι οικονομικές αποκλίσεις και θα ενισχυθεί η στήριξη των αναγκαίων μεταρρυθμίσεων σε εθνικό επίπεδο. Οι εν λόγω αρχές για την ανταγωνιστικότητα θα πρέπει να είναι ανεξάρτητες και να διαθέτουν την εντολή να αξιολογούν αν η εξέλιξη των μισθών εναρμονίζεται με την παραγωγικότητα. Θα πρέπει να συγκρίνουν τις εξελίξεις σε άλλα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ και στους κύριους συγκρίσιμους εμπορικούς εταίρους. Επιπλέον, θα μπορούσαν να λάβουν την εντολή να αξιολογούν την πρόοδο εφαρμογής των μεταρρυθμίσεων με σκοπό την ευρύτερη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας.

Τον Οκτώβριο η Επιτροπή ενέκρινε μια πρώτη δέσμη μέτρων για την έναρξη εφαρμογής των συστάσεων της έκθεσης. Η δέσμη οδήγησε στην αναθεώρηση της προσέγγισης του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, που περιλαμβάνει την ενίσχυση του δημοκρατικού διαλόγου και την περαιτέρω βελτίωση της οικονομικής διακυβέρνησης. Πρότεινε τη θέσπιση εθνικών συμβουλίων ανταγωνιστικότητας και ενός συμβουλευτικού ευρωπαϊκού δημοσιονομικού συμβουλίου. Επίσης, προτάθηκε μια περισσότερο ενοποιημένη εκπροσώπηση της ζώνης του ευρώ σε διεθνείς χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς, και ιδίως στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο. Η δέσμη προσδιόρισε επίσης τα βήματα που κρίνονται απαραίτητα για την ολοκλήρωση της τραπεζικής ένωσης. Στα βήματα αυτά περιλαμβάνεται ένα ευρωπαϊκό σύστημα ασφάλισης της εγγύησης των καταθέσεων και μέτρα για την περαιτέρω μείωση των κινδύνων στο τραπεζικό σύστημα.

Το Ευρωπαϊκό Κέντρο Πολιτικής Στρατηγικής παρέχει επαγγελματικές και στοχευμένες συμβουλές πολιτικής στον πρόεδρο της Επιτροπής και στο Σώμα των Επιτρόπων. Κατά τη διάρκεια του 2015 προέβη στη δημοσίευση σειράς [στρατηγικών σημειωμάτων](#). Σε τρία από τα σημειώματα αυτά παρουσιάστηκαν προτάσεις για την εφαρμογή της έκθεσης των πέντε προέδρων.

Τραπεζική ένωση

Η εφαρμογή της [τραπεζικής ένωσης](#) σημείωσε σημαντική πρόοδο. Πρόκειται για έναν από τους κύριους τομείς που είναι απαραίτητοι ώστε η ΕΕ να βαθύνει την οικονομική και νομισματική ένωση. Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ανέλαβε τον ρόλο τραπεζικού επόπτη της τραπεζικής ένωσης. Ο ενιαίος εποπτικός μηχανισμός, που εδρεύει στην Τράπεζα, ολοκλήρωσε το πρώτο έτος λειτουργίας του το 2015. Μέσω μιας διαδικασίας εποπτικού ελέγχου και αξιολόγησης, και οι 123 κεντρικά εποπτευόμενες τράπεζες έλαβαν συμβουλές σχετικά με τις κεφαλαιακές και εταιρικές δομές τους. Επιπλέον, εναρμονίστηκαν ορισμένες εποπτικές πρακτικές και πολιτικές.

Τον Νοέμβριο η Επιτροπή πρότεινε ένα [ευρωπαϊκό σύστημα εγγύησης των καταθέσεων](#) και καθόρισε περαιτέρω μέτρα για τη μείωση των κινδύνων στον τραπεζικό τομέα. Τα εν λόγω μέτρα είχαν προταθεί στην έκθεση των πέντε προέδρων. Η τραπεζική ένωση συστάθηκε με σκοπό την εδραίωση της εμπιστοσύνης στις συμμετέχουσες τράπεζες. Το ευρωπαϊκό σύστημα εγγύησης των καταθέσεων θα ενδυναμώσει την τραπεζική ένωση, θα αυξήσει την προστασία των τραπεζικών καταθέσεων, θα ενισχύσει τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα και θα συμβάλει στην περαιτέρω μείωση των δεσμών μεταξύ τραπεζών και κρατών. Η πρόταση για το σύστημα βασίζεται στα εθνικά συστήματα ασφάλισης των καταθέσεων και η πρόσβαση σ' αυτό θα είναι δυνατή μόνον εάν εφαρμόζονται οι κανόνες που έχουν συμφωνηθεί.

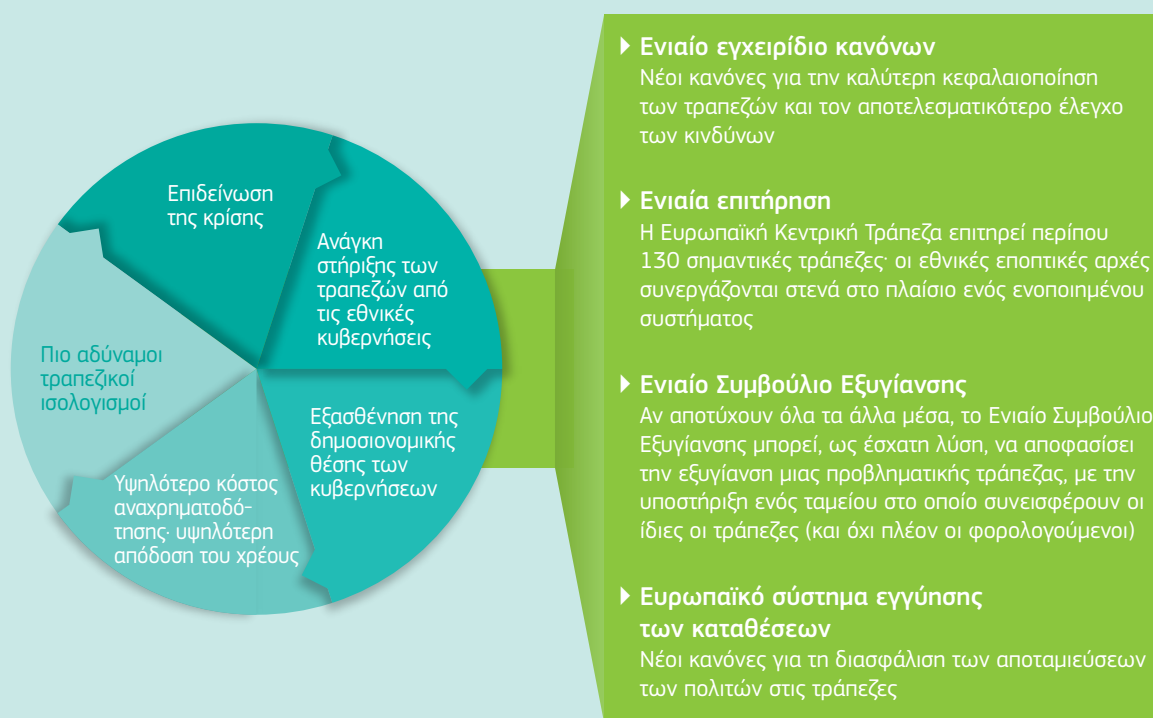
Το σύστημα θα αναπτυχθεί σταδιακά, σε τρεις φάσεις. Κατά την πρώτη φάση θα αποτελεί ένα καθεστώς αντασφάλισης των εθνικών συστημάτων εγγύησης των καταθέσεων. Μετά από τρία χρόνια θα μετατραπεί σε σύστημα συνασφάλισης, ενώ η συνεισφορά του ευρωπαϊκού συστήματος ασφάλισης των καταθέσεων

σ' αυτό θα αυξηθεί σταδιακά και σε βάθος χρόνου. Στην τελική φάση θα περιλαμβάνει ένα πλήρες ευρωπαϊκό σύστημα εγγύησης των καταθέσεων, του οποίου η υλοποίηση προβλέπεται για το 2024.

Οι ιδιώτες καταθέτες θα συνεχίσουν να απολαμβάνουν το ίδιο επίπεδο προστασίας (100 000 ευρώ). Το ευρωπαϊκό σύστημα εγγύησης των καταθέσεων θα είναι υποχρεωτικό για τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ των οποίων οι τράπεζες καλύπτονται σήμερα από τον ενιαίο εποπτικό μηχανισμό. Θα είναι επίσης ανοιχτό σε άλλα κράτη μέλη της ΕΕ που επιθυμούν να ενταχθούν στην τραπεζική ένωση.

Τον Δεκέμβριο επικυρώθηκε η διακυβερνητική συμφωνία για τον ενιαίο μηχανισμό εξυγίανσης από επαρκή αριθμό κρατών μελών. Κατά συνέπεια, το ενιαίο συμβούλιο εξυγίανσης ανέλαβε πλήρως τις αρμοδιότητές του τον Ιανουάριο του 2016. Εγκαθιδρύθηκε το 2015 για να διαχειριστεί τις τράπεζες που αντιμετώπιζαν δυσκολίες στη ζώνη του ευρώ. Η συμφωνία σηματοδοτεί επίσης την έναρξη χρηματοδότησης του Ενιαίου Ταμείου Εξυγίανσης από τα εθνικά ταμεία εξυγίανσης της ζώνης του ευρώ.

ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Προληπτική ρύθμιση των χρηματοπιστωτικών αγορών και ιδρυμάτων

Η Επιτροπή συνέχισε να παρακολουθεί και να αναλύει τις εξελίξεις του χρηματοπιστωτικού τομέα στα κράτη μέλη, στην ΕΕ και παγκοσμίως, έτσι ώστε να εντοπίζει εν δυνάμει πηγές συστημικών κινδύνων και να συστήνει τη λήψη μέτρων άμβλυνσής τους.

Έχουν καταβληθεί τεράστιες προσπάθειες για την ενίσχυση των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων στην ΕΕ τα τελευταία χρόνια. Θεσπίστηκαν νέα ρυθμιστικά και εποπτικά πλαίσια. Τα ίδια τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα έχουν επίσης καταβάλει μεγάλες προσπάθειες ώστε να αυξήσουν την ανθεκτικότητά τους προκειμένου να συμμορφώνονται με τις νέες ρυθμιστικές προδιαγραφές και να ανταποκρίνονται στις προσδοκίες της αγοράς.

Μια ισχυρότερη τραπεζική ένωση.

Χρηματοπιστωτικές αγορές

Οι κανόνες σχετικά με τις συναλλαγές χρηματοπιστωτικών μέσων ενισχύθηκαν, όπως επίσης και οι κυρώσεις κατά των καταχρήσεων της αγοράς. Βελτιώθηκε η προστασία των επενδυτών σε ταμεία συλλογικών επενδύσεων, καθώς και των ασφαλιζόμενων. Αυξήθηκε η διαφάνεια των αγορών χρηματοδότησης τίτλων και σημειώθηκε πρόοδος στην εκπλήρωση των υποχρεώσεων της ΕΕ που είχαν καθοριστεί στο πλαίσιο της ομάδας G20 για την εκκαθάριση των παραγώγων.

Έλεγχος των κρατικών ενισχύσεων και εξασφάλιση θεμιτού ανταγωνισμού

Ο έλεγχος των κρατικών ενισχύσεων παίζει σημαντικό ρόλο στη διασφάλιση ισότιμων όρων ανταγωνισμού εντός της τραπεζικής ένωσης. Από την αρχή της κρίσης 112 τράπεζες στην ΕΕ, που αντιπροσωπεύουν περίπου το 30 % του ενωσιακού τραπεζικού συστήματος με βάση τα στοιχεία ενεργητικού, έλαβαν κρατική ενίσχυση. Τα κράτη μέλη ενίσχυσαν τις τράπεζες εισφέροντας κεφάλαια ύψους 671 δισ. ευρώ (5 % του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος της ΕΕ) και παρέχοντας εγγυήσεις ή άλλη διευκόλυνση ρευστότητας ύψους 1 288 δισ. ευρώ ή 10 % του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος. Οι περισσότερες τράπεζες που έλαβαν βοήθεια κατά τη διάρκεια της κρίσης ανάκτησαν τις δυνάμεις τους αφότου εφαρμόσαν σημαντικό τμήμα των προγραμμάτων αναδιάρθρωσής τους. Η εν λόγω βοήθεια χορηγήθηκε για να εξασφαλιστούν οι αποταμιεύσεις των πολιτών, να αποφευχθούν πτωχεύσεις και να αποτραπεί η κατάρρευση του τραπεζικού συστήματος στην Ευρώπη.

Η Επιτροπή συνέχισε να επαγρυπνεί όσον αφορά την αγορά των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών και τους τομείς των χρηματοοικονομικών παραγώγων και των υπηρεσιών πληρωμών. Τον Φεβρουάριο η Επιτροπή επέβαλε πρόστιμο ύψους 14,96 εκατ. ευρώ στη χρηματιστηριακή εταιρεία ICAP που εδρεύει στο Ηνωμένο Βασίλειο, για τη διευκόλυνση που παρείχε σε πολλές συμπράξεις στον τομέα των παραγώγων επιτοκίων σε γιεν.

Λειτουργία των αγορών για τους καταναλωτές

Πάνω από το 40 % των πληρωμών σε λογιστική μορφή γίνεται με κάρτες πληρωμών. Οι διατραπεζικές προμήθειες που επιβαρύνουν τις πράξεις πληρωμών με κάρτες μπορεί να έχουν ως αποτέλεσμα την αύξηση των τιμών για τους καταναλωτές. Τον Ιούνιο άρχισε να ισχύει ο κανονισμός για τις διατραπεζικές προμήθειες. Ο κανονισμός θέτει ανώτατο όριο στις προμήθειες για τη χρήση πληρωμών με κάρτες και διευκολύνει τους λιανοπωλητές ώστε να επωφελούνται από τράπεζες σε άλλα κράτη μέλη οι οποίες προσφέρουν χαμηλότερες τιμές.

Επίσης το 2015 το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ολοκλήρωσαν τις διαπραγματεύσεις που αφορούσαν την αναθεωρημένη οδηγία για τις υπηρεσίες πληρωμών, η οποία θα δημιουργήσει επιχειρηματικές ευκαιρίες για φορείς που δεν είναι τράπεζες, όπως οι εταιρείες που ενεργοποιούν ηλεκτρονικές πληρωμές. Ως προς τις ασφάλειες επιτεύχθηκε μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα, σιγουριά και διαφάνεια για τους καταναλωτές χάρη στην πολιτική συμφωνία σχετικά με την οδηγία για τη διανομή ασφαλιστικών προϊόντων.

Η κοινωνική διάσταση της οικονομικής και νομισματικής ένωσης

Κοινωνικός διάλογος

Μία από τις κύριες αλλαγές που έγιναν στο [Ευρωπαϊκό Εξάμηνο 2015](#) ήταν η ενίσχυση του ρόλου που διαδραματίζουν οι κοινωνικοί εταίροι στον σχεδιασμό και την εφαρμογή πολιτικών και μεταρρυθμίσεων. Η αλλαγή αυτή απαιτούσε, μεταξύ άλλων, να δοθεί ενισχυμένη σημασία στην ανάπτυξη ικανοτήτων. Η νέα προσέγγιση δρομολογήθηκε κατά τη διάρκεια μιας [διάσκεψης υψηλού επιπέδου τον Μάρτιο](#), στην οποία συμμετείχαν οι επικεφαλές οργανώσεων κοινωνικών εταίρων σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο. Στη διάσκεψη παρευρέθησαν ο κ. Martin Schulz, πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, ο κ. Jean-Claude Juncker, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ο κ. Valdis Dombrovskis, αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η επίτροπος κ. Marianne Thyssen και ο κ. Uldis Augulis, υπουργός Πρόνοιας της Λετονίας. Η Επιτροπή τώρα συζητά την ανάλυση των ανά χώρα εκθέσεων με τις οργανώσεις των κοινωνικών εταίρων. Οι κοινωνικοί εταίροι συμμετείχαν επίσης πιο ενεργά στον σχεδιασμό πολιτικής και νομοθεσίας. Έλαβαν μέρος σε μείζονες διαβουλεύσεις, όπως στο επενδυτικό σχέδιο και την ενεργειακή ένωση.

Η κ. Emma Marcegaglia, πρόεδρος της BusinessEurope, η επίτροπος κ. Marianne Thyssen, ο αντιπρόεδρος της Επιτροπής κ. Valdis Dombrovskis και η κ. Valeria Ronzitti, γενική γραμματέας του Ευρωπαϊκού Κέντρου Δημόσιων Επιχειρήσεων και Επιχειρήσεων Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος, στη διάσκεψη υψηλού επιπέδου με θέμα «Μια νέα αρχή για τον κοινωνικό διάλογο», Βρυξέλλες, 5 Μαρτίου 2015.

Ελάχιστο εισόδημα

Η έκθεση των πέντε προέδρων αναγνωρίζει τη σημασία που έχει η διασφάλιση της πρόσβασης όλων των πολιτών σε κατάλληλη εκπαίδευση και σε ένα αποτελεσματικό σύστημα κοινωνικής μέριμνας, που κατοχυρώνει ένα ελάχιστο επίπεδο κοινωνικής προστασίας.

Τα θέματα αυτά παρακολουθούνται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Η Επιτροπή συνεργάζεται με τα κράτη μέλη για να προωθήσει κατάλληλα συστήματα ελάχιστου εισοδήματος μέσω των [ειδικών συστάσεων που διατυπώνει ανά χώρα](#). Κατά τη διάρκεια του έτους η Επιτροπή εργάστηκε επίσης σε δύο πιλοτικά έργα, ώστε να συμβάλει στην ανάπτυξη συστημάτων ελάχιστου εισοδήματος στα κράτη μέλη. Το [ευρωπαϊκό δίκτυο ελάχιστου εισοδήματος](#) είναι ένα διετές έργο για τη διαμόρφωση συναίνεσης ως προς τα μέτρα που απαιτούνται με σκοπό τη δημιουργία συστημάτων ελάχιστου εισοδήματος. Το [ευρωπαϊκό δίκτυο προϋπολογισμών αναφοράς](#) αποτελεί πρωτοβουλία του Κοινοβουλίου με σκοπό τη σύσταση κοινής μεθοδολογίας και την εκπόνηση προϋπολογισμών αναφοράς για τις περιφέρειες των πρωτευουσών των κρατών μελών.

Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους

Το 2015 η Επιτροπή ενέκρινε τα τελευταία εναπομείναντα επιχειρησιακά προγράμματα για το [Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους](#). Το Ταμείο διαθέτει κονδύλια ύψους 3,8 δισ. ευρώ από πόρους της ΕΕ και συγχρηματοδότηση ύψους περίπου 0,7 δισ. ευρώ από εθνικούς πόρους, με σκοπό την αρωγή ατόμων που βρίσκονται σε κατάσταση ένδειας στην ΕΕ από το 2014 έως το 2020. Το Ταμείο στηρίζει τα κράτη μέλη στις προσπάθειές τους να βοηθούν τις πιο ευάλωτες ομάδες της ΕΕ και όσους έχουν πληγεί περισσότερο από την οικονομική και την κοινωνική κρίση. Το Ταμείο συμβάλλει επίσης στη μείωση των σοβαρότερων μορφών υλικής στέρξης και συνεισφέρει σημαντικά στον αγώνα κατά της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού μέσω της παροχής τροφίμων, υλικής βοήθειας και δραστηριοτήτων κοινωνικής ένταξης προς τους απόρους.

«Υπό την προεδρία μου, η Επιτροπή θα διεξαγάγει διαπραγματεύσεις για εύλογη και ισορροπημένη συμφωνία ελεύθερων συναλλαγών με τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, σε πλαίσιο αμοιβαίων και ανταποδοτικών οφελών και διαφάνειας [...] Θα καταστήσω επίσης σαφές ότι δεν θα θυσιάσω στον βωμό του ελεύθερου εμπορίου τα πρότυπα της Ευρώπης όσον αφορά την ασφάλεια, την υγεία, την κοινωνική προστασία και την προστασία των δεδομένων ή την πολιτισμική μας πολυμορφία».

*Jean-Claude Juncker,
Πολιτικές κατευθύνσεις,
15 Ιουλίου 2014*

Εύλογη και ισορροπημένη συμφωνία ελεύθερων συναλλαγών με τις ΗΠΑ

Οι διαπραγματεύσεις με τις Ηνωμένες Πολιτείες για τη διατλαντική εταιρική σχέση εμπορίου και επενδύσεων εξακολούθησαν να αποτελούν μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις της ΕΕ το 2015. Κατά τη διάρκεια του έτους πραγματοποιήθηκαν τέσσερις γύροι διαπραγματεύσεων και σημειώθηκε πρόοδος σε διάφορους τομείς. Η Επιτροπή έχει δηλώσει απερίφραστα ότι οποιαδήποτε συμφωνία θα πρέπει να εξασφαλίζει τη διατήρηση των σημερινών υψηλών επιπέδων προστασίας που εγγυάται η ΕΕ. Η οικονομική σχέση μεταξύ ΕΕ και ΗΠΑ είναι η ισχυρότερη στον κόσμο. Όπως προκύπτει από ανεξάρτητες μελέτες και από τις υφιστάμενες εμπορικές συμφωνίες της ΕΕ, μια νέα συμφωνία ελεύθερων συναλλαγών με τις Ηνωμένες Πολιτείες θα συμβάλει στη δημιουργία ανάπτυξης, στη μείωση των τιμών και στην παροχή περισσότερων επιλογών στους καταναλωτές όσον αφορά τα αγαθά και τις υπηρεσίες.

Η Επιτροπή, στην προσπάθειά της να κατευνάσει τις

ανησυχίες της κοινωνίας των πολιτών, εξασφάλισε ότι οι διαπραγματεύσεις θα είναι πιο ανοιχτές και διαφανείς από ποτέ. Καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, συνεργάστηκε με τους ενδιαφερόμενους φορείς, δημοσιοποίησε έγγραφα των διαπραγματεύσεων και έδωσε αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με τη διεξαγόμενη διαδικασία.

Το 2015 η ΕΕ συνέχισε να εφαρμόζει δυναμικά την εμπορική της πολιτική. Επιδίωξε να διατηρήσει το παγκόσμιο εμπορικό σύστημα και διαδραμάτισε ενεργό ρόλο στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου. Το φθινόπωρο η Επιτροπή δημοσίευσε τη νέα της εμπορική και επενδυτική στρατηγική.

Το άνοιγμα των αγορών με βασικές χώρες εταίρους παρέμεινε κομβικό στοιχείο της ενωσιακής εμπορικής πολιτικής. Η ΕΕ συνέχισε τις διαπραγματεύσεις για συμφωνίες ελεύθερων συναλλαγών με χώρες όπως η Ιαπωνία και το Βιετνάμ. Η συμφωνία με το Βιετνάμ συνήφθη το 2015. Η ΕΕ

συμμετείχε επίσης σε πολυμερείς διαπραγματεύσεις, υπό την αιγίδα του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, με σκοπό την υπογραφή συμφωνίας για τις συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών και συμφωνίας για τα περιβαλλοντικά αγαθά.

Η διατλαντική εταιρική σχέση εμπορίου και επενδύσεων ως κινητήρια δύναμη για την απασχόληση και την ανάπτυξη

Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι μία από τις πιο ανοικτές οικονομίες στον κόσμο. Το ανοικτό εμπόριο ενισχύει την οικονομία της, δημιουργεί θέσεις εργασίας, παρέχει στους καταναλωτές ευρύτερο φάσμα επιλογών και μεγαλύτερη αγοραστική δύναμη, και διευκολύνει τον ανταγωνισμό των επιχειρήσεων στο εξωτερικό. Το 2015 περισσότερες από 31 εκατομμύρια θέσεις εργασίας στην ΕΕ στηρίχθηκαν από τις εξαγωγές σε τρίτες χώρες. Το εμπόριο πρέπει σαφώς να αποτελεί καίρια συνιστώσα στη στρατηγική της ΕΕ για την απασχόληση και την ανάπτυξη. Περίπου 5 εκατομμύρια θέσεις εργασίας στα κράτη μέλη στηρίζονται από τις εξαγωγές προς τις Ηνωμένες Πολιτείες, οι οποίες αποτελούν την κορυφαία εξαγωγική αγορά της ΕΕ. Κατά συνέπεια, η σύσφιξη των οικονομικών δεσμών με τις Ηνωμένες Πολιτείες έχει καθοριστική σημασία για την ΕΕ. Ωστόσο, η διατλαντική εταιρική σχέση εμπορίου και επενδύσεων δεν θα είναι μια συμφωνία που θα συναφθεί πάση θυσία. Η ΕΕ θα διαφυλάξει την ανεξαρτησία των ρυθμιστικών αρχών, την αρχή της προφύλαξης και το δικαίωμα των κυβερνήσεων να νομοθετούν με γνώμονα την προστασία των πολιτών τους και του περιβάλλοντος.

ΤΟΝΩΣΗ ΤΗΣ ΙΣΧΥΡΟΤΕΡΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΣΧΕΣΗΣ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Η ΕΕ εξήγαγε στις ΗΠΑ αγαθά και υπηρεσίες ύψους περίπου **314 δισ. ευρώ** και **194 δισ. ευρώ** αντίστοιχα

Οι ΗΠΑ, με συνολικές επενδύσεις **1 811 δισ. ευρώ** στην ΕΕ, αποτελούν τον κορυφαίο ξένο επενδυτή στην ΕΕ

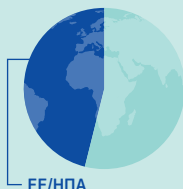

Η ΕΕ εισήγαγε από τις ΗΠΑ αγαθά και υπηρεσίες ύψους περίπου **196 δισ. ευρώ** και **188 δισ. ευρώ** αντίστοιχα

Η ΕΕ ήταν ο κορυφαίος ξένος επενδυτής στις ΗΠΑ, με αποθέματα άμεσων ξένων επενδύσεων ύψους **1 985 δισ. ευρώ**

Η ΕΕ και οι ΗΠΑ αντιπροσωπεύουν από κοινού περίπου το **μισό του παγκόσμιου ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος**, το **ένα τέταρτο των παγκόσμιων εισαγωγών** και το **ένα τέταρτο των παγκόσμιων εξαγωγών**

Παγκόσμιο
ακαθάριστο εγχώριο
προϊόν
46 %

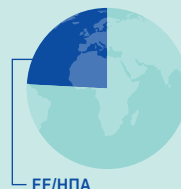
ΕΕ/ΗΠΑ

Παγκόσμιες
εισαγωγές
25 %

ΕΕ/ΗΠΑ

Παγκόσμιες
εξαγωγές
24 %

ΕΕ/ΗΠΑ

Τι διαπραγματεύτηκε η ΕΕ

Καθ' όλη τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων για τη διατλαντική εταιρική σχέση εμπορίου και επενδύσεων, η ΕΕ συνέχισε τις προσπάθειές της για την επίτευξη των εξής στόχων:

- ▶ μείωση των **δασμών** σε όλους τους τομείς
- ▶ εξάλειψη των **εμποδίων** στο εμπόριο πέρα από τα τελωνειακά σύνορα
- ▶ κατάρτιση **κανόνων** για τη διευκόλυνση και τον δικαιότερο χαρακτήρα των εισαγωγών, των εξαγωγών και των επενδύσεων.

Καλύτερη πρόσβαση στην αγορά των ΗΠΑ

Κατά τη διάρκεια του έτους η ΕΕ συνέχισε τις διαπραγματεύσεις για την καλύτερη πρόσβαση των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων στην αγορά των ΗΠΑ με την άρση των δασμών και άλλων φραγμών στο εμπόριο, καθώς και με την ενθάρρυνση νέων εμπορικών και επενδυτικών ευκαιριών σε νέους τομείς. Αυτό θα ισχύει για όλες τις ευρωπαϊκές εταιρείες, ανεξάρτητα από το μέγεθός τους και το αντικείμενο των πωλήσεών τους.

Με τη διατλαντική εταιρική σχέση εμπορίου και επενδύσεων οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις θα μπορούν να πραγματοποιούν περισσότερες εξαγωγές στις Ηνωμένες Πολιτείες και να εισάγουν μεγαλύτερο μέρος των εμπορευμάτων ή των υπηρεσιών που χρειάζονται για τα τελικά προϊόντα τους. Οι υπηρεσίες αντιπροσωπεύουν πάνω από το 70 % της οικονομίας. Ωστόσο, οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν εμπόδια κατά την πώληση των υπηρεσιών τους στην αμερικανική αγορά. Οι ΗΠΑ απορροφούν το 13 % των γεωργικών εξαγωγών της ΕΕ, και ιδίως προϊόντα με υψηλή προστιθέμενη αξία. Η ΕΕ θα επιθυμούσε την περαιτέρω αύξηση αυτών των εξαγωγών μέσω της εταιρικής σχέσης. Στόχος της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης είναι και η δυνατότητα των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων να υποβάλλουν προσφορές για τη σύναψη αμερικανικών **δημόσιων συμβάσεων** επί ίσοις όροις με τις αμερικανικές επιχειρήσεις.

Κανονιστική συνεργασία — Περιορισμός της γραφειοκρατίας και του κόστους χωρίς υπερβολικές περικοπές

Η Ευρωπαϊκή Ένωση επέλεξε ρηξικέλευθη στρατηγική για τη σύναψη της εμπορικής συμφωνίας, επιδιώκοντας την πολύ στενότερη συνεργασία των ρυθμιστικών αρχών της ΕΕ και των ΗΠΑ σε σχέση με το πρόσφατο παρελθόν. Οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις, για να πραγματοποιήσουν εξαγωγές στις Ηνωμένες Πολιτείες, πρέπει να τηρούν τους αμερικανικούς κανόνες και να πληρούν τα αμερικανικά πρότυπα. Συχνά αυτοί οι κανόνες και αυτά τα πρότυπα εγγυώνται το ίδιο επίπεδο ασφάλειας ή ποιότητας, αλλά διαφέρουν ως προς τις τεχνικές λεπτομέρειες, όπως είναι το χρώμα των καλωδίων ή οι ρευματοδότες και οι ρευματολήπτες που χρησιμοποιούνται και στις δύο πλευρές του Ατλαντικού. Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι έλεγχοι για τις τεχνικές απαιτήσεις επικαλύπτουν τους ελέγχους που έχουν ήδη διενεργηθεί στην άλλη πλευρά του Ατλαντικού. Αυτή η κατάσταση μπορεί να συνεπάγεται κόστος, ιδίως για τις μικρότερες επιχειρήσεις και τους καταναλωτές. Η συνεργασία όσον αφορά τις κανονιστικές ρυθμίσεις θα μπορούσε να περιορίσει αυτό το κόστος, διασφαλίζοντας παράλληλα τη διατήρηση των αυστηρών επιπέδων προστασίας που έχει θεσπίσει η ΕΕ για τους ανθρώπους και το περιβάλλον.

Υπάρχουν πολλοί τομείς όπου η κανονιστική συνεργασία στο πλαίσιο της διατλαντικής εταιρικής σχέσης εμπορίου και επενδύσεων θα μπορούσε να αποφέρει οφέλη, όπως η βελτίωση της συνεργασίας για την έγκριση, την παρακολούθηση και την ανάκληση ιατροτεχνολογικών προϊόντων, π.χ. βηματοδοτών, τομογράφων και μηχανημάτων ακτίνων Χ. Επιθυμία της ΕΕ είναι η στενότερη συνεργασία μεταξύ των ευρωπαϊκών και των αμερικανικών ρυθμιστικών αρχών στο πλαίσιο των προσπαθειών τους να εγγυηθούν ότι τα φάρμακα που διατίθενται στους καταναλωτές είναι ασφαλή και αποτελεσματικά. Για την εγγύηση της ασφάλειας και της ποιότητας των φαρμακευτικών προϊόντων, οι αρχές της ΕΕ και των ΗΠΑ επιθεωρούν τακτικά τις εγκαταστάσεις παραγωγής. Η αμοιβαία αναγνώριση αυτών των επιθεωρήσεων θα μείωνε τον φόρτο προς τους παραγωγούς και θα καθιστούσε εφικτή την αποτελεσματικότερη χρήση των ενωσιακών πόρων επιθεώρησης.

Η ΕΕ συνέχισε τις διαπραγματεύσεις για την τόνωση των εξαγωγών τροφίμων, προασπιζόμενη παράλληλα τα αυστηρά ενωσιακά πρότυπα και σεβόμενη τις επιλογές της σε ζητήματα όπως οι γενετικά τροποποιημένοι οργανισμοί και η χρήση αντιμικροβιακών επεξεργασιών και ορμονών στην κτηνοτροφική παραγωγή.

Η ΕΕ συνέχισε επίσης τις διαπραγματεύσεις με τις Ηνωμένες Πολιτείες όσον αφορά τους τρόπους προώθησης της διεθνούς συνεργασίας σε κανονιστικά ζητήματα.

Εμπορικοί κανόνες που διευκολύνουν τις εξαγωγές, τις εισαγωγές και τις επενδύσεις

Η ΕΕ συνέχισε τις προσπάθειές της για την εφαρμογή νέων κανόνων εμπορίου ή την περαιτέρω ανάπτυξη των ήδη υφιστάμενων, με σκοπό να βοηθήσει όλες τις επιχειρήσεις της ΕΕ να επωφεληθούν πλήρως από τη διατλαντική εταιρική σχέση εμπορίου και επενδύσεων.

Στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης, η ΕΕ σκοπεύει:

- ▶ να εξασφαλίσει ότι οι μικρότερες επιχειρήσεις μπορούν να επωφεληθούν πλήρως·
- ▶ να προωθήσει τον ελεύθερο και θεμιτό ανταγωνισμό, συμπεριλαμβάνοντας κανόνες που απαγορεύουν στις επιχειρήσεις να συμπράττουν με στόχο τον καθορισμό των τιμών ή να κάνουν κατάχρηση της ισχύος τους στην αγορά·
- ▶ να βοηθήσει τις επιχειρήσεις ώστε να εξοικονομούν χρόνο και χρήμα κατά τις γραφειοκρατικές διατυπώσεις στα τελωνεία·
- ▶ να δώσει τη δυνατότητα στις επιχειρήσεις να έχουν πρόσβαση στις αειφόρους πηγές ενέργειας και πρώτων υλών που χρειάζονται·
- ▶ να προστατεύσει τη διανοητική ιδιοκτησία των επιχειρήσεων της ΕΕ·
- ▶ να θέσει τη βιώσιμη ανάπτυξη στο επίκεντρο της συμφωνίας.

Η ΕΕ θέλει οι επιχειρήσεις να επενδύουν με εμπιστοσύνη, γνωρίζοντας ότι τους παρέχεται προστασία σε περίπτωση που δημιουργηθούν προβλήματα. Όπως προέκυψε από τη δημόσια διαβούλευση σχετικά με τον μηχανισμό επίλυσης διαφορών μεταξύ επενδυτών και κράτους, υπάρχει διάχυτη έλλειψη εμπιστοσύνης ως προς τη δικαιοκρισία και την αμεροληψία του προτεινόμενου μηχανισμού. Με βάση την ουσιαστική συμβολή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, των κρατών μελών, των εθνικών κοινοβουλίων και των ενδιαφερομένων, η Επιτροπή πρότεινε, τον Σεπτέμβριο, ένα νέο **σύστημα επενδυτικών δικαστηρίων**, το οποίο θα αντικαταστήσει τον μηχανισμό επίλυσης διαφορών μεταξύ επενδυτών και κράτους σε όλες τις τρέχουσες και τις μελλοντικές επενδυτικές διαπραγματεύσεις της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των διαπραγματεύσεων σχετικά με τη διατλαντική εταιρική σχέση εμπορίου και επενδύσεων. Το σύστημα επενδυτικών δικαστηρίων, διαρθρωμένο γύρω από τα ίδια βασικά στοιχεία, κατοχυρώνει το δικαίωμα των κυβερνήσεων να νομοθετούν και εξασφαλίζει διαφάνεια και λογοδοσία.

Πώς διεξήχθησαν οι διαπραγματεύσεις

Η Επιτροπή διαπραγματεύτηκε τη συμφωνία διατλαντικής εταιρικής σχέσης εμπορίου και επενδύσεων με βάση την εντολή που συμφωνήθηκε ομόφωνα από τις κυβερνήσεις όλων των κρατών μελών και υποστηρίχθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Οι διαπραγματεύσεις άρχισαν τον Ιούνιο του 2013. Το 2015 η Επιτροπή και οι Ηνωμένες Πολιτείες διεξήγαγαν τέσσερις γύρους συνομιλιών, που πραγματοποιήθηκαν τον Φεβρουάριο και τον Ιούλιο στις Βρυξέλλες, τον Απρίλιο στη Νέα Υόρκη και τον Οκτώβριο στο Μαϊάμι. Οι συνομιλίες θα συνεχιστούν το 2016. Οι διαπραγματευτές σημείωσαν **πρόοδο** σε διάφορους τομείς. Αν και ο σκοπός ήταν η ταχεία σύναψη της συμφωνίας, η ΕΕ καθιστούσε κάθε φορά σαφές ότι η ικανοποιητική συμφωνία ήταν σημαντικότερη από την ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων το συντομότερο δυνατό.

Η Επιτροπή δημοσίευσε στον ειδικό δικτυακό της τόπο τις [αρχικές της προτάσεις νομικού κειμένου](#), καθώς και έγγραφα θέσης που εκθέτουν και περιγράφουν την προσέγγιση της ΕΕ σε όλους τους υπό διαπραγμάτευση τομείς. Επιπλέον, η Επιτροπή δημοσίευσε εκατοντάδες έγγραφα σχετικά με την εταιρική σχέση, εξηγώντας τους στόχους και το δυνητικό περιεχόμενο της συμφωνίας. Οι ενέργειες αυτές συνεχίστηκαν παράλληλα με την εξέλιξη των διαπραγματεύσεων και, ταυτόχρονα, προσέδωσαν στις διαπραγματεύσεις τη μεγαλύτερη διαφάνεια που είχαν ποτέ διαπραγματεύσεις για εμπορικές συμφωνίες της ΕΕ.

Η επίτροπος κ. Cecilia Malmström παρουσιάζει τις τελευταίες εξελίξεις στις διαπραγματεύσεις σχετικά με τη διατλαντική εταιρική σχέση εμπορίου και επενδύσεων, Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Στρασβούργο, 7 Ιουλίου 2015.

Η Επιτροπή, όπως συνθίζει στις διαπραγματεύσεις εμπορικών συμφωνιών, χρησιμοποίησε τις εβδομαδιαίες συνεδριάσεις της [επιτροπής εμπορικής πολιτικής](#) του Συμβουλίου για να ενημερώνει τις κυβερνήσεις των κρατών μελών σχετικά με την πρόοδο των διαπραγματεύσεων. Η Επιτροπή ενημέρωνε για τις διαπραγματεύσεις και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, και ιδίως την επιτροπή διεθνούς εμπορίου. Η αρμόδια επίτροπος για το εμπόριο, κ. Cecilia Malmström, και οι διαπραγματευτές της ΕΕ εμφανίζονταν τακτικά ενώπιον του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και των επιτροπών του. Τα κράτη μέλη και οι βουλευτές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου είχαν πρόσβαση στα έγγραφα των διαπραγματεύσεων σύμφωνα με τις πρακτικές που είχαν συμφωνηθεί μαζί τους.

Με τον τρόπο αυτό εξασφαλίστηκε ο δημοκρατικός έλεγχος καθ' όλη τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων. Τόσο οι κυβερνήσεις των 28 κρατών μελών όσο και τα άμεσα εκλεγμένα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ήταν πλήρως ενημερωμένα σχετικά με την πορεία των διαπραγματεύσεων και τις θέσεις της ΕΕ στο συγκεκριμένο πλαίσιο. Το Κοινοβούλιο παρακολουθούσε στενά τις συνομιλίες, και 14 από τις επιτροπές του εκπόνησαν εκθέσεις σχετικά με τις διαπραγματεύσεις. Τον Ιούλιο το Κοινοβούλιο ενέκρινε [ψήφισμα](#) στο οποίο επιβεβαίωνε εκ νέου τη στήριξη του στις διαπραγματεύσεις, προβαίνοντας και σε μια σειρά συστάσεων προς την Επιτροπή.

Οι διαπραγματεύσεις για τη διατλαντική εταιρική σχέση εμπορίου και επενδύσεων προσέλκυσαν το έντονο ενδιαφέρον του κοινού και των μέσων ενημέρωσης. Η Επιτροπή εξέφρασε την ικανοποίησή της για τις συζητήσεις σχετικά με την προτεινόμενη συμφωνία. Ανέλαβε σημαντικές ενέργειες προκειμένου να [δημοσιοποιήσει τις συνομιλίες](#) και να εξηγήσει ποιες ήταν οι επιδιώξεις της στο πλαίσιο των συνομιλιών αυτών. Επιπλέον, [απάντησε στις ανησυχίες](#) που εκφράστηκαν σχετικά με τις αρνητικές συνέπειες που φέρεται ότι θα έχει η εταιρική σχέση. Η Επιτροπή κατέβαλε σημαντικές προσπάθειες για να εξασφαλιστεί ότι κάθε ενδιαφερόμενος θα μπορεί να έρθει άμεσα σε επαφή με τους διαπραγματευτές. Για παράδειγμα, στο πλαίσιο των διαθέσιμων πόρων, παρότρυνε τη διαπραγματευτική της ομάδα και άλλους υπαλλήλους της

Η επίτροπος κ. Cecilia Malmström σε συζήτηση με τους πολίτες σχετικά με τη διατλαντική εταιρική σχέση εμπορίου και επενδύσεων στη Βαρσοβία, Πολωνία, 18 Σεπτεμβρίου 2015.

να αποδεχτούν προσκλήσεις σε δημόσιες συνεδριάσεις και συζητήσεις που διοργανώνονται σε όλη την ΕΕ από βουλευτές, από εθνικές, περιφερειακές και τοπικές αρχές, καθώς και από ομάδες συμφερόντων.

Σε κάθε γύρο διαπραγματεύσεων, οι διαπραγματευτές της ΕΕ και των ΗΠΑ συγκαλούσαν **κοινές συνεδριάσεις** με εκατοντάδες ενδιαφερομένους. Σ' αυτές τις συνεδριάσεις οι συμμετέχοντες είχαν την ευκαιρία να ανταλλάξουν απόψεις με τους διαπραγματευτές και να παρουσιάσουν τις θέσεις τους. Η Επιτροπή, στο πλαίσιο του μακροχρόνιου και διαρθρωμένου **διαλόγου της με την κοινωνία των πολιτών**, μετά τους γύρους που διεξήχθησαν στις Ηνωμένες Πολιτείες τον Απρίλιο και τον Οκτώβριο πραγματοποίησε συνεδριάσεις στις Βρυξέλλες τον Μάιο και τον Δεκέμβριο αντίστοιχα, με περισσότερους από 100 εκπροσώπους από ένα ευρύ φάσμα οργανώσεων. Τον Μάιο η Επιτροπή πραγματοποίησε επίσης διάλογο με την κοινωνία των πολιτών σχετικά με τη **διατλαντική εταιρική σχέση εμπορίου και επενδύσεων και την υγεία**, στον οποίο συμμετείχαν 133 εκπρόσωποι οργανώσεων από πληθώρα τομέων. Κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων, η Επιτροπή αξιοποίησε τη 16μελή **συμβουλευτική ομάδα** την οποία είχε συγκροτήσει ειδικά για την παροχή πρόσθετης εμπειρογνώμοσύνης στους διαπραγματευτές της ΕΕ. Η ομάδα αποτελείται από άνδρες και γυναίκες που εκπροσωπούν διάφορες ομάδες συμφερόντων από τον χώρο του περιβάλλοντος, της υγείας, των καταναλωτών και των εργαζομένων, καθώς και από διάφορους επιχειρηματικούς τομείς.

Όταν υπάρξει συμφωνία επί ενός τελικού κειμένου, τότε το κείμενο αυτό θα τεθεί σε ισχύ μόνον εάν εγκριθεί από το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.

Το παγκόσμιο εμπόριο εν γένει

Η ΕΕ είναι ο **μεγαλύτερος εξαγωγέας** και εισαγωγέας εμπορευμάτων και υπηρεσιών σ' ολόκληρο τον κόσμο. Οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο, αφού περισσότερες από 600 000 από αυτές πραγματοποιούν το ένα τρίτο των συνολικών **εξαγωγών της ΕΕ**. Οι εξαγωγές της ΕΕ παρέχουν θέσεις εργασίας σε **31 εκατομμύρια** κατοίκους της, εκ των οποίων 6 εκατομμύρια σε μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις. Συνολικά, μία στις επτά θέσεις εργασίας στην ΕΕ εξαρτάται από τις εξαγωγές.

Η εμπορική πολιτική της ΕΕ έχει ως στόχο, αφενός, να διασφαλίσει ένα ανοικτό διεθνές εμπορικό σύστημα το οποίο να βασίζεται σε κανόνες και, αφετέρου, να ανοίξει νέες αγορές για τις εξαγωγές. Ταυτόχρονα, το ανοικτό εμπορικό σύστημα συμβάλλει στη διασφάλιση της πρόσβασης των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων στις πρώτες ύλες, τα κατασκευαστικά στοιχεία και τις υπηρεσίες που χρειάζονται. Αυτό αποκτά καίρια σημασία στον σημερινό κόσμο των παγκόσμιων αλυσίδων αξίας, στο πλαίσιο των οποίων τα περισσότερα τελικά προϊόντα ενσωματώνουν την προστιθέμενη αξία που έχουν σε διάφορες χώρες.

Το φθινόπωρο η Επιτροπή δημοσίευσε τη νέα εμπορική και επενδυτική στρατηγική της. Η ΕΕ εξακολούθησε να συμμετέχει ενεργά σε πολλές εν εξελίξει πολυμερείς ή πλειονομερείς εμπορικές πρωτοβουλίες. Παρέμεινε προσηλωμένη στην επίτευξη προόδου όσον αφορά τις διαπραγματεύσεις στο πλαίσιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, όπως την υπουργική διάσκεψη που πραγματοποιήθηκε στο Ναϊρόμπι τον Δεκέμβριο. Το 2015 η ΕΕ υπέγραψε **εμπορική συμφωνία αξίας 1 τρις. ευρώ** με την Κίνα, τις Ηνωμένες Πολιτείες και τη μεγάλη πλειονότητα των μελών του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, με σκοπό την κατάργηση των δασμών σε 201 προϊόντα υψηλής τεχνολογίας. Η ΕΕ εξακολούθησε να πρωτοστατεί στις εν εξελίξει πλειονομερείς εμπορικές διαπραγματεύσεις με σκοπό τη σύναψη συμφωνίας για τις συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών μεταξύ 23 μελών του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου. Τον Ιούλιο, μαζί με άλλα 13 μέλη του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, η ΕΕ ξεκίνησε διαπραγματεύσεις για την κατάργηση των φραγμών στο εμπόριο και τις επενδύσεις στον τομέα των **«πράσινων» αγαθών**, υπηρεσιών και τεχνολογιών.

Σε διμερές επίπεδο, η ΕΕ κατέληξε τον Αύγουστο σε πολιτική συμφωνία με το **Βιετνάμ** για μια συμφωνία ελεύθερων συναλλαγών. Πρόοδος σημειώθηκε στις διαπραγματεύσεις για συμφωνία ελεύθερων συναλλαγών με την **Ιαπωνία** και για **επενδυτική συμφωνία με την Κίνα**. Τον Μάιο η ΕΕ και το Μεξικό συμφώνησαν να προετοιμάσουν την έναρξη διαπραγματεύσεων με σκοπό την αναβάθμιση της συμφωνίας ελεύθερων συναλλαγών που υπέγραψαν το 2000. Τον Δεκέμβριο η ΕΕ άρχισε διαπραγματεύσεις για τη σύναψη συμφωνίας ελεύθερων συναλλαγών με τις Φιλιππίνες. Η ΕΕ, η Ρωσία και η Ουκρανία εξακολούθησαν να αναζητούν λύσεις ως απάντηση στις ανησυχίες που εξέφρασε η Ρωσία σχετικά με την εφαρμογή της **συμφωνίας σύνδεσης ΕΕ-Ουκρανίας και της σφαιρικής και σε βάθος συμφωνίας ελεύθερων συναλλαγών**. Οι εν λόγω χώρες καθόρισαν ορισμένες πιθανές πρακτικές λύσεις και συμφώνησαν να συνεχίσουν τις συνομιλίες.

«Προτίθεται να κάνω χρήση των προνομίων της Επιτροπής για να υπερασπιστώ, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων μας, τις κοινές μας αξίες, το κράτος δικαίου και τα θεμελιώδη δικαιώματα, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη την πολυμορφία των συνταγματικών και πολιτισμικών παραδόσεων των 28 κρατών μελών».

*Jean-Claude Juncker,
Πολιτικές κατευθύνσεις,
15 Ιουλίου 2014*

Ένας χώρος δικαιοσύνης και θεμελιωδών δικαιωμάτων βασισμένος στην αμοιβαία εμπιστοσύνη

Καθ' όλη τη διάρκεια του 2015 η ΕΕ εξακολούθησε να αναπτύσσει τις πολιτικές της για τη δικαιοσύνη, τα θεμελιώδη δικαιώματα και την ιθαγένεια. Οι πολιτικές αυτές βασίζονται στις θεμελιώδεις αξίες της ΕΕ: τη δημοκρατία, την ελευθερία, την ανεκτικότητα και το κράτος δικαίου. Οι πολίτες της ΕΕ πρέπει να είναι απολύτως βέβαιοι ότι, όπου και αν βρίσκονται στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η ελευθερία και η ασφάλειά τους προστατεύονται αποτελεσματικά.

Τον Απρίλιο η Επιτροπή παρουσίασε ένα [ευρωπαϊκό θεματολόγιο για την ασφάλεια](#). Το θεματολόγιο εστιάζεται σε πεδία όπου η ΕΕ μπορεί να κάνει τομές, όπως στην καλύτερη ανταλλαγή πληροφοριών και στην ενισχυμένη αστυνομική και δικαστική συνεργασία.

Μετά τις τρομοκρατικές επιθέσεις στο Παρίσι τον Ιανουάριο και τον Νοέμβριο, τα κράτη μέλη αποφάσισαν να συνεργαστούν για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας. Έλαβαν μέτρα για την αντιμετώπιση της

ριζοσπαστικοποίησης, την παρεμπόδιση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ του αρμόδιου οργανισμού της ΕΕ για την επιβολή του νόμου —της Ευρωπόλ— και της μονάδας δικαστικής συνεργασίας —της Eurojust.

Στον τομέα της δικαιοσύνης η Επιτροπή τήρησε τη δέσμευσή της να ολοκληρώσει τη [μεταρρύθμιση της προστασίας των δεδομένων στην ΕΕ](#), με στόχο τη διασφάλιση της καλύτερης προστασίας των προσωπικών δεδομένων των πολιτών (βλ. κεφάλαιο 2). Η Επιτροπή σημείωσε επίσης πρόοδο ως προς τη δημιουργία της [Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας](#), η οποία θα πραγματοποιεί έρευνες και θα ασκεί δίωξεις σχετικά με απάτες που εντοπίζονται στην ΕΕ και γίνονται εις βάρος των ενωσιακών οικονομικών συμφερόντων.

Η Επιτροπή ολοκλήρωσε τις διαπραγματεύσεις σχετικά με μια συμφωνία-πλαίσιο ΕΕ-ΗΠΑ για την προστασία των δεδομένων.

Με την εν λόγω συμφωνία θα προστατεύονται τα προσωπικά δεδομένα που διαβιβάζονται μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Ηνωμένων Πολιτειών για την πρόληψη, την ανίχνευση, τη διερεύνηση και τη δίωξη ποινικών αδικημάτων, συμπεριλαμβανομένης της τρομοκρατίας. Θα δώσει επίσης στους πολίτες της ΕΕ τη δυνατότητα άσκησης δικαστικής προσφυγής στις Ηνωμένες Πολιτείες σύμφωνα με τη νομοθεσία των ΗΠΑ.

Ευρωπαϊκό θεματολόγιο για την ασφάλεια

Από τον Δεκέμβριο του 2014 η αστυνομική και δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις **έχει ενσωματωθεί πλήρως στην έννομη τάξη της ΕΕ**. Τον Απρίλιο του 2015 η Επιτροπή πρότεινε ένα **ευρωπαϊκό θεματολόγιο για την ασφάλεια** για την περίοδο 2015-2020. Το θεματολόγιο θα στηρίξει τη συνεργασία των κρατών μελών για την αντιμετώπιση των απειλών κατά της ασφάλειας και θα εντείνει τις κοινές προσπάθειες για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και του οργανωμένου και ηλεκτρονικού εγκλήματος. Το θεματολόγιο καθορίζει μέτρα για την κατοχύρωση της ασφάλειας και την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση πιεστικών απειλών.

Μία από τις βασικές προτεραιότητες του θεματολογίου είναι η σύσταση κέντρου αριστείας επιφορτισμένου με τη συλλογή και τη διάδοση εμπειρογνώσις στον τομέα της καταπολέμησης της ριζοσπαστικοποίησης. Το κέντρο αυτό θα αξιοποιήσει το έργο που εκτελείται από το Δίκτυο για την Ευαισθητοποίηση σχετικά με τη Ριζοσπαστικοποίηση. Το κέντρο θα επικεντρωθεί στην ενίσχυση της ανταλλαγής εμπειριών μεταξύ των φορέων που εμπλέκονται στην πρόληψη της ριζοσπαστικοποίησης και του βίαιου εξτρεισμού σε τοπικό επίπεδο.

Επιπλέον, το θεματολόγιο προβλέπει την επικαιροποίηση, το 2016, της απόφασης-πλαισίου για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, προκειμένου να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικότερα το φαινόμενο των ξένων μαχητών και να εντατικοποιηθεί η συνεργασία με τις τρίτες χώρες για το ζήτημα αυτό.

Σύμφωνα με το ευρωπαϊκό θεματολόγιο για την ασφάλεια και σε απάντηση στις επιθέσεις του Παρισιού τον Νοέμβριο, η Επιτροπή ενέκρινε τον Δεκέμβριο πρόταση οδηγίας σχετικά με την καταπολέμηση της τρομοκρατίας.

Η πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και η παρεμπόδιση της χρηματοδότησης τρομοκρατικών οργανώσεων αποτελούν ακρογωνιαίους λίθους του ευρωπαϊκού θεματολογίου για την ασφάλεια. Η Επιτροπή πρότεινε επέκταση της συνεργασίας μεταξύ των αρχών της ΕΕ προκειμένου να επιτευχθεί η παρεμπόδιση των πηγών χρηματοδότησης προς τους εγκληματίες. Η δέσμη μέτρων για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, η οποία εγκρίθηκε τον Μάιο, επικεντρώνεται στη μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα και την αυξημένη διαφάνεια ώστε να καλυφθούν τα κενά και να αποτραπεί η καταχρηστική εκμετάλλευση του χρηματοπιστωτικού συστήματος από εγκληματίες και τρομοκράτες.

Η καταπολέμηση της τρομοκρατικής προπαγάνδας στο διαδίκτυο αποτελεί άλλη μια προτεραιότητα του ευρωπαϊκού θεματολογίου για την ασφάλεια. Η Επιτροπή ενίσχυσε τον διάλογο με τον κλάδο της τεχνολογίας πληροφοριών σχετικά με τη ρητορική μίσους και τη διαδικτυακή υποκίνηση βίας και μίσους.

Ο προσδιορισμός τρόπων άρσης των φραγμών όσον αφορά τη διενέργεια ποινικών ερευνών στο διαδίκτυο και η ενίσχυση των υφιστάμενων εργαλείων για την καταπολέμηση του ηλεκτρονικού εγκλήματος συνιστούν περαιτέρω προτεραιότητες του θεματολογίου.

Τέλος, στο θεματολόγιο προτείνεται η ενίσχυση των ικανοτήτων της Ευρωπόλ μέσω της δημιουργίας Ευρωπαϊκού Κέντρου για την Καταπολέμηση της Τρομοκρατίας. Το Κέντρο θα βοηθήσει την Ευρωπόλ να αυξήσει την υποστήριξή της σε δράσεις των εθνικών αρχών επιβολής του νόμου με στόχο την αντιμετώπιση των ξένων τρομοκρατών μαχητών, της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, της ανάρτησης βίαιου εξτρεμιστικού περιεχομένου στο διαδίκτυο, καθώς και της παράνομης διακίνησης πυροβόλων όπλων.

Ποινική δικαιοσύνη

Σύσταση της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας

Κάθε χρόνο πάνω από 500 εκατ. ευρώ χάνονται λόγω απάτης. Ο στόχος της **Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας** είναι να πραγματοποιήσει έρευνες και να ασκήσει δίωξεις ενώπιον των δικαστηρίων των κρατών μελών σχετικά με εγκλήματα που διαπράττονται εις βάρος του προϋπολογισμού της ΕΕ.

Στα Συμβούλια Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων που πραγματοποιήθηκαν το 2015, τα κράτη μέλη εξέφρασαν τη στήριξή τους στις διατάξεις που θα διέπουν τη δομή της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας, στις διαδικασίες επιλογής και διορισμού, στα μέτρα που θα διέπουν τις έρευνες, και στη σφαίρα αρμοδιοτήτων της Εισαγγελίας.

Μεταρρύθμιση της Eurojust

Παράλληλα με την πρόταση για τη δημιουργία της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας, η Επιτροπή πρότεινε **μεταρρύθμιση της Eurojust**. Η πρόταση στοχεύει στην περαιτέρω βελτίωση της συνολικής λειτουργίας της μονάδας και στη διασφάλιση ότι παραμένει εστιασμένη στην προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των εθνικών δικαστικών αρχών για την καταπολέμηση των σοβαρών μορφών εγκληματικότητας.

Αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση της ριζοσπαστικοποίησης στο πλαίσιο της ποινικής δικαιοσύνης

Τον Οκτώβριο η Επιτροπή φιλοξένησε υπουργική διάσκεψη σχετικά με την αντιμετώπιση της ριζοσπαστικοποίησης στο πλαίσιο της ποινικής δικαιοσύνης. Η Επιτροπή θα προβλέψει κονδύλια για την υλοποίηση των συμπερασμάτων του Συμβουλίου με τα οποία τίθενται σε εφαρμογή τα αποτελέσματα της διάσκεψης, εστιάζοντας σε δράσεις όπως η θέσπιση προγραμμάτων αποριζοσπαστικοποίησης και η ανάπτυξη εργαλείων αξιολόγησης των κινδύνων.

ΕΞΑΡΘΡΩΣΗ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟΥ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΣ

Η επίτροπος κ. Věra Jourová κατά τη διάρκεια ομιλίας της στην υπουργική διάσκεψη υψηλού επιπέδου για την «Αντίδραση της ποινικής δικαιοσύνης στη ριζοσπαστικοποίηση», Βρυξέλλες, 19 Οκτωβρίου 2015.

Περισσότερες διασφαλίσεις για τους πολίτες στις ποινικές διαδικασίες

Το 2013 η Επιτροπή παρουσίασε [δέσμη προτάσεων](#) για την περαιτέρω ενίσχυση των δικονομικών εγγυήσεων προς τους πολίτες στις ποινικές διαδικασίες, ούτως ώστε να διασφαλίζονται τα δικαιώματα δίκαιης δίκης για όλους τους πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι προτάσεις αυτές αποβλέπουν στη διασφάλιση του τεκμηρίου αθωότητας και του δικαιώματος παράστασης του κατηγορουμένου στη δίκη του. Προβλέπουν ειδικές εγγυήσεις για τα παιδιά που αντιμετωπίζουν ποινική διαδικασία. Επίσης, οι προτάσεις αυτές εξασφαλίζουν την πρόσβαση των υπόπτων και των κατηγορουμένων σε προσωρινή νομική συνδρομή, ιδίως όσον αφορά άτομα για τα οποία έχει εκδοθεί [ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης](#).

Το 2015 το Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και η Επιτροπή άρχισαν διαπραγματεύσεις σχετικά με τις τρεις προτάσεις. Τον Νοέμβριο επιτεύχθηκε συμφωνία όσον αφορά το τεκμήριο αθωότητας.

Καλύτερη προστασία των δικαιωμάτων των θυμάτων

Η οδηγία για τα δικαιώματα των θυμάτων τέθηκε σε ισχύ τον Νοέμβριο. Προβλέπει το δικαίωμα στην ενημέρωση, στη στήριξη και την προστασία, καθώς και το δικαίωμα συμμετοχής στην ποινική διαδικασία, και εξασφαλίζει ότι τα θύματα αντιμετωπίζονται με σεβασμό και χωρίς διακρίσεις. Οι νέοι κανόνες θα συμβάλουν στην αλλαγή της νοοτροπίας απέναντι στα θύματα και θα τα θέσουν στο επίκεντρο της ποινικής διαδικασίας.

Θεμελιώδη δικαιώματα και δικαστικά συστήματα

Προστασία των δεδομένων στην ΕΕ

Το 2015 το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενέτειναν τις εργασίες τους σχετικά με τη μεταρρύθμιση της νομοθεσίας για την προστασία των δεδομένων. Οι συζητήσεις κάλυψαν τον γενικό κανονισμό για την προστασία των δεδομένων και την οδηγία για την προστασία των δεδομένων όσον αφορά τις αρχές της αστυνομίας και της ποινικής δικαιοσύνης. Τον Δεκέμβριο [επιτεύχθηκε συμφωνία](#) ως προς το σύνολο της δέσμης των μεταρρυθμίσεων.

Τον Σεπτέμβριο η Επιτροπή ολοκλήρωσε τις διαπραγματεύσεις όσον αφορά την αποκαλούμενη [συμφωνία-πλαίσιο](#) με τις Ηνωμένες Πολιτείες σχετικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων κατά τη διαβίβασή τους για σκοπούς επιβολής του νόμου, μεταξύ των οποίων σε υποθέσεις τρομοκρατίας. Για να τεθεί σε εφαρμογή η συμφωνία-πλαίσιο, οι Ηνωμένες Πολιτείες θα πρέπει, πρώτα, να εγκρίνουν το νομοσχέδιο περί δικαστικής προσφυγής και, στη συνέχεια, η ΕΕ θα είναι σε θέση να υπογράψει τη συμφωνία.

Μετά την [απόφαση του Δικαστηρίου με την οποία κηρύχθηκε άκυρη η απόφαση της Επιτροπής περί «ασφαλούς λιμένα» στις ΗΠΑ](#) συνεχίστηκαν οι διαπραγματεύσεις για νέο πλαίσιο προστασίας των δεδομένων για τις διαβιβάσεις προσωπικών δεδομένων μεταξύ επιχειρήσεων, προς αντικατάσταση της απόφασης του 2000 περί επάρκειας του ασφαλούς λιμένα. Η συμφωνία περί ασφαλούς λιμένα συνιστά ειδικό πλαίσιο,

Ο κ. Koen Lenaerts αναλαμβάνει τα καθήκοντα του προέδρου του Δικαστηρίου στις 8 Οκτωβρίου 2015.

που αποσκοπεί στην απλούστευση της μεταφοράς προσωπικών δεδομένων μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Ηνωμένων Πολιτειών. Τον Οκτώβριο το Δικαστήριο έκρινε ότι το πλαίσιο του ασφαλούς λιμένα παραβιάζει το θεμελιώδες δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή και ακύρωσε την απόφαση της Επιτροπής. Η Επιτροπή εξέδωσε αμέσως κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις δυνατότητες διατλαντικής διαβίβασης δεδομένων μετά την απόφαση, και δεσμεύτηκε να συνεχίσει τις εργασίες της για ανανεωμένο και ασφαλές πλαίσιο ως προς τη μεταβίβαση προσωπικών δεδομένων μεταξύ των δύο πλευρών του Ατλαντικού.

Ο μηχανισμός συνεργασίας και ελέγχου για τη Ρουμανία και τη Βουλγαρία

Τον Ιανουάριο του 2015 η Επιτροπή υπέβαλε εκθέσεις σχετικά με την πρόοδο που έχουν σημειώσει η Βουλγαρία και η Ρουμανία στους τομείς της δικαστικής μεταρρύθμισης και της καταπολέμησης της διαφθοράς καθώς και, όσον αφορά τη Βουλγαρία, του οργανωμένου εγκλήματος.

Οι εκθέσεις του Ιανουαρίου καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι, παρά το γεγονός ότι το 2014 σημειώθηκε πρόοδος, εξακολουθούν να υφίστανται προκλήσεις. Οι εκθέσεις συζητήθηκαν επίσης στο Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο και το τελικό συμπέρασμα των δύο οργάνων ήταν ότι ο μηχανισμός θα παραμείνει σε ισχύ έως την επίτευξη των αναμενόμενων αποτελεσμάτων.

Δικαιοσύνη για την ανάπτυξη

Ο πίνακας αποτελεσμάτων της ΕΕ στον τομέα της δικαιοσύνης

Η βελτίωση της ποιότητας, της ανεξαρτησίας και της αποτελεσματικότητας των συστημάτων απονομής δικαιοσύνης των κρατών μελών αποτελεί προϋπόθεση για ένα περιβάλλον φιλικό προς τις επιχειρήσεις. Επομένως, η ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των εθνικών συστημάτων απονομής δικαιοσύνης αποτελεί κεντρικό στοιχείο των [διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που προβλέπονται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου](#). Από τον [πίνακα αποτελεσμάτων της ΕΕ στον τομέα της δικαιοσύνης για το 2015](#), μαζί με τις [ανά χώρα αξιολογήσεις](#), προκύπτει ότι [ορισμένα κράτη μέλη](#) εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν ιδιαίτερες προκλήσεις στον εν λόγω τομέα.

Αφερεγγυότητα

Ολοένα και περισσότερο αυξάνονται οι εταιρείες και τα άτομα που ιδρύουν επιχειρήσεις σε άλλα κράτη μέλη. Αν αυτές οι επιχειρήσεις και τα άτομα καταστούν αφερέγγυα, επηρεάζεται η εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.

Τον Μάιο η ΕΕ ενέκρινε την αναθεώρηση της νομοθεσίας περί διασυννοριακής αφερεγγυότητας. Στην αναθεώρηση αποσαφηνίζονται οι κανόνες περί της αφερεγγυότητας ομίλων εταιρειών και οι προ-πρω-χευτικές διαδικασίες.

Ευρωπαϊκές μικροδιαφορές

Τον Δεκέμβριο εγκρίθηκε σε πρώτη ανάγνωση η πρόταση για την αναθεώρηση της [ευρωπαϊκής διαδικασίας μικροδιαφορών](#). Η εν λόγω αναθεώρηση θα επιτρέψει σε καταναλωτές και επιχειρήσεις —ιδίως μικρές και μεσαίες— στην ΕΕ να εισπράττουν αξιώσεις ύψους μέχρι 5 000 ευρώ σε διασυνοριακό επίπεδο. Η ευρύτερη χρήση ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας θα απλουστεύσει τις διαδικασίες και θα τις καταστήσει ταχύτερες και φθηνότερες. Η τροποποίηση θα τεθεί σε εφαρμογή στα μέσα του 2017.

Τα δικαιώματα των μετόχων

Η [τροποποίηση της οδηγίας σχετικά με τα δικαιώματα των μετόχων](#) βρίσκεται επί του παρόντος υπό διαπραγμάτευση μεταξύ του Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής. Αντιμετωπίζει τις ελλείψεις της εταιρικής διακυβέρνησης όσον αφορά τις εισηγμένες εταιρείες και τα διοικητικά τους συμβούλια, τους μετόχους, τους ενδιάμεσους και τους πληρεξούσιους συμβούλους. Τυποποιεί τη δημιουργία εταιρειών με έναν μοναδικό μέτοχο και καθιστά ευκολότερη τη δραστηριοποίηση των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων σε ολόκληρη την ΕΕ.

Μονοπρόσωπες εταιρείες

Η [πρόταση νομοθετικής πράξης σχετικά με τις μονοπρόσωπες εταιρείες περιορισμένης ευθύνης](#) έχει ως στόχο να τυποποιήσει τη δημιουργία εταιρειών με έναν μοναδικό μέτοχο. Η πρόταση είναι επί του παρόντος υπό διαπραγμάτευση στο Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.

Διασύνδεση των μητρώων επιχειρήσεων

Τον Ιούνιο εγκρίθηκε πλαίσιο με σκοπό την εφαρμογή τεχνικών προδιαγραφών και διαδικασιών για το σύστημα [διασύνδεσης των μητρώων επιχειρήσεων](#). Η διασύνδεση θα υλοποιηθεί έως τα τέλη Ιουνίου 2017 και θα διευκολύνει την πρόσβαση, μέσω της [διαδικτυακής πύλης της ευρωπαϊκής ηλεκτρονικής δικαιοσύνης](#), σε πληροφορίες για τις επιχειρήσεις που είναι καταχωρισμένες σε όλη την ΕΕ. Με αυτόν τον τρόπο η ανάκτηση των εν λόγω πληροφοριών θα καταστεί ευκολότερη για τις επιχειρήσεις και τους πολίτες.

Η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων

Η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων αποτελεί θεμελιώδες δικαίωμα, το οποίο διασφαλίζει η ΕΕ για τους πολίτες της και τα μέλη της οικογένειάς τους. Παρέχει το δικαίωμα σε κάθε πολίτη της ΕΕ να ταξιδεύει, να εργάζεται και να διαμένει σε οποιοδήποτε κράτος μέλος, χωρίς ιδιαίτερες διατυπώσεις.

Το 2014 [πάνω από 14 εκατομμύρια πολίτες της ΕΕ ζούσαν σε διαφορετικό κράτος μέλος από το δικό τους](#). Παρ' ότι τα άτομα συχνά καλούνται να αποδείξουν την προσωπική τους κατάσταση, η χορήγηση επίσημων εγγράφων τα οποία αναγνωρίζονται σε άλλο κράτος μέλος εξακολουθεί να είναι δύσκολη.

Τον Οκτώβριο το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο συμφώνησαν σχετικά με την απλούστευση της κυκλοφορίας δημόσιων εγγράφων μεταξύ των κρατών μελών. Η τυπική έκδοση του κανονισμού αναμένεται το πρώτο εξάμηνο του 2016.

Προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και των δικαιωμάτων των καταναλωτών

Σεβασμός και προώθηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων

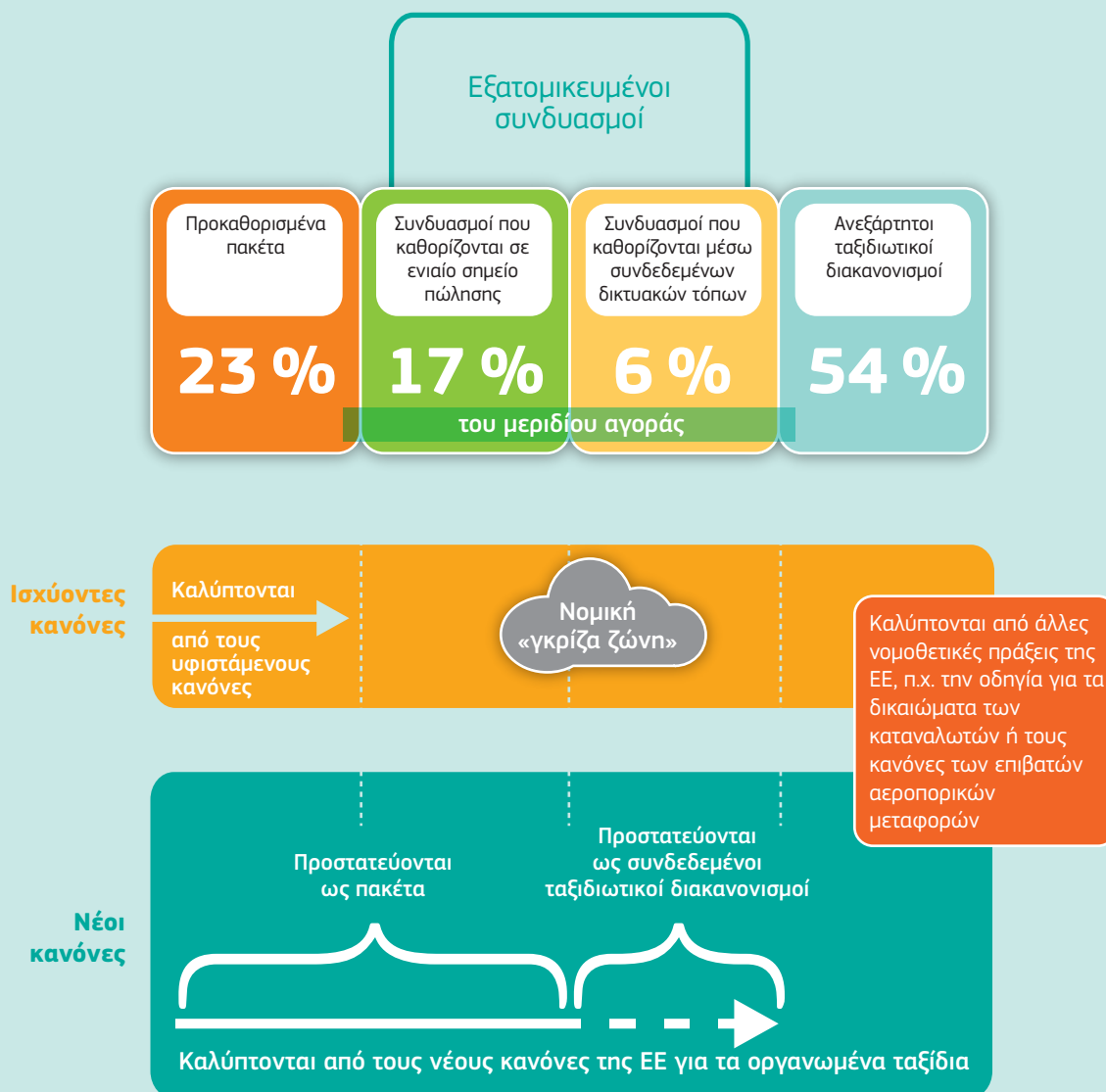
Τον Μάιο η Επιτροπή ενέκρινε την [ετήσια έκθεση του 2014 σχετικά με τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων](#). Η έκθεση για τον Χάρτη συνοδεύεται από έγγραφο στο οποίο περιγράφεται ο τρόπος με τον οποίο ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ εφαρμόστηκε το 2014 σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο.

Τον Οκτώβριο η Επιτροπή φιλοξένησε το **πρώτο ετήσιο συνέδριο για τα θεμελιώδη δικαιώματα** με θέμα «Ανοχή και σεβασμός: Πρόληψη και καταπολέμηση του αντισημιτικού και αντιμουςουλμανικού μίσους στην Ευρώπη». Στα συμπεράσματα του συνεδρίου καθορίζονται δράσεις όπως η πρόληψη και η καταπολέμηση του αντισημιτικού και αντιμουςουλμανικού μίσους στον τομέα της εκπαίδευσης, και η καταπολέμηση των εγκλημάτων μίσους και της ρητορικής μίσους. Τον Δεκέμβριο η Επιτροπή διόρισε δύο συντονιστές —έναν για την καταπολέμηση του αντισημιτισμού και έναν για την καταπολέμηση του αντιμουςουλμανικού μίσους.

Επιβολή των δικαιωμάτων των καταναλωτών

Χάρη σε κοινή δράση μεταξύ ορισμένων εθνικών αρχών επιβολής του νόμου, στην οποία διαμεσολάβησε η Επιτροπή τον Ιούλιο, πέντε μεγάλες εταιρείες ενοικίασης αυτοκινήτων ανέλαβαν τη δέσμευση να αλλάξουν τον τρόπο με τον οποίο συναλλάσσονται με τους καταναλωτές. Τα ασφαλιστήρια συμβόλαια θα γίνουν πιο κατανοητά, θα προωθηθεί η διαφάνεια των τιμών, ενώ η διαδικασία για την κάλυψη των ζημιών θα καταστεί δικαιότερη.

Η ΝΕΑ ΟΔΗΓΙΑ ΓΙΑ ΤΑ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΑ ΤΑΞΙΔΙΑ

Η ηλεκτρονική επίλυση διαφορών γίνεται ταχύτερη και λιγότερο δαπανηρή

Κατά τη διάρκεια του έτους η Επιτροπή ανέπτυξε και δοκίμασε την πλατφόρμα [ηλεκτρονικής επίλυσης διαφορών σε επίπεδο ΕΕ](#). Από τις αρχές του 2016 και στο εξής, η πλατφόρμα αυτή θα βοηθά, πολύ ταχύτερα και φθηνότερα απ' ό,τι τα δικαστήρια, τους καταναλωτές και τους εμπόρους της ΕΕ στην επίλυση των συμβατικών τους διαφορών σχετικά με αγαθά και υπηρεσίες που αγοράζονται μέσω του διαδικτύου.

Μεγαλύτερη προστασία των ταξιδιωτών

Η νέα [οδηγία για τα οργανωμένα ταξίδια](#) εγκρίθηκε το 2015 και θα τεθεί σε ισχύ το 2018. Οι νέοι κανόνες θα επεκταθούν πέρα από τα παραδοσιακά πακέτα οργανωμένων διακοπών, ώστε να καλύπτουν επίσης την προστασία των 120 εκατομμυρίων καταναλωτών οι οποίοι προβαίνουν σε διαδικτυακές κρατήσεις για άλλες μορφές συνδυασμένων ταξιδιών, όπως συνδυασμό δικής τους επιλογής που περιλαμβάνει, για παράδειγμα, πτήση συν ξενοδοχείο ή ενοικίαση αυτοκινήτου.

Δικαιώματα των επιβατών

Τον Μάρτιο η Επιτροπή δημοσίευσε [έκθεση](#) από την οποία προκύπτει ότι μόνο πέντε κράτη μέλη εφαρμόζουν στο ακέραιο τον κανονισμό σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των επιβατών σιδηροδρομικών γραμμών. Τον Ιούλιο η Επιτροπή εξέδωσε [κατευθυντήριες γραμμές](#) για την αποσαφήνιση των κανόνων σχετικά με τα δικαιώματα των επιβατών σιδηροδρομικών γραμμών. Ζήτησε επίσης την αυστηρότερη [επιβολή των δικαιωμάτων των επιβατών αεροπορικών μεταφορών](#).

Προξενική προστασία

Τον Απρίλιο το Συμβούλιο εξέδωσε την οδηγία σχετικά με την [προξενική προστασία](#). Η οδηγία διευκρινίζει πότε και πώς οι πολίτες της ΕΕ που αντιμετωπίζουν προβλήματα σε χώρα εκτός της ΕΕ έχουν το δικαίωμα να ζητούν βοήθεια από πρεσβείες ή προξενία άλλων κρατών μελών. Καθ' όλη τη διάρκεια του 2015 πολίτες της ΕΕ επωφελήθηκαν από προξενική προστασία προερχόμενη από κράτος μέλος διαφορετικό από το δικό τους, για παράδειγμα σε καταστάσεις κρίσης όπως στο Νεπάλ και την Υεμένη. Επίσης, χορηγήθηκε βοήθεια προς πολίτες της ΕΕ σε περιπτώσεις απώλειας ή κλοπής εγγράφων.

Ισότητα των φύλων

Η προτεινόμενη οδηγία για τη βελτίωση της [ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων στα διοικητικά συμβούλια επιχειρήσεων](#) σημείωσε πρόοδο το 2015. Μόλις εγκριθεί, η οδηγία θα συμβάλει στην εξάλειψη των αόρατων εμποδίων («γυάλινη οροφή») που δυσχεραίνουν την επαγγελματική εξέλιξη, με την εξασφάλιση δίκαιων και διαφανών διαδικασιών επιλογής, στοχεύοντας στην αύξηση του ποσοστού του υποεκπροσωπούμενου φύλου στα διοικητικά συμβούλια.

Η ετήσια έκθεση σχετικά με την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών για το 2014 έδειξε ότι, παρά την πρόοδο που έχει σημειωθεί, το χάσμα μεταξύ των φύλων εξακολουθεί να παραμένει.

Στις αρχές του 2015 η Επιτροπή εξέδωσε κατευθύνσεις πολιτικής και απηύθυνε έκκληση για δράση στα κράτη μέλη και τα θεσμικά όργανα της ΕΕ ούτως ώστε να μειωθεί το σημερινό συνταξιοδοτικό χάσμα μεταξύ των δύο φύλων, που ανέρχεται σε ποσοστό 39 %.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

«Τα πρόσφατα τραγικά γεγονότα στη Μεσόγειο μας έδειξαν ότι η Ευρώπη πρέπει να διαχειριστεί αποτελεσματικότερα τη μετανάστευση, από κάθε άποψη. Πρόκειται καταρχάς για ανθρωπιστική επιταγή. Είμαι πεπεισμένος ότι πρέπει να συνεργαστούμε στενά, με πνεύμα αλληλεγγύης».

*Jean-Claude Juncker,
Πολιτικές κατευθύνσεις,
15 Ιουλίου 2014*

Προς μια νέα μεταναστευτική πολιτική

Το 2015 η παγκόσμια κοινότητα συγκλονίστηκε από το δράμα των χιλιάδων προσφύγων που θέτουν τη ζωή τους σε κίνδυνο για να μπουν στην ΕΕ. Καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, η Ευρώπη γνώρισε μία από τις μεγαλύτερες μετακινήσεις πληθυσμών από τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Η ΕΕ ενέτεινε τις προσπάθειές της για τη διάσωση ανθρώπινων ζωών, την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και τη συνεργασία με τις χώρες προέλευσης και διέλευσης. Εγκαινίασε επίσης πρωτοβουλίες για να αντιμετωπίσει τα βαθύτερα αίτια που αναγκάζουν τους ανθρώπους να παίρνουν τον δρόμο της φυγής και να μεταναστεύουν. Στα αίτια αυτά περιλαμβάνονται η φτώχεια, ο πόλεμος, οι διώξεις, οι παραβιάσεις των ανθρώπινων δικαιωμάτων και οι φυσικές καταστροφές.

Τον Μάιο η Επιτροπή παρουσίασε το [ευρωπαϊκό θεματολόγιο για τη μετανάστευση](#), στο οποίο παρουσιάζεται ολοκληρωμένη προσέγγιση για τη διαχείρισή της. Το πρόγραμμα δράσης

αποσκοπεί στη μείωση των κινήτρων που ωθούν στην παράτυπη μετανάστευση, στη διάσωση ανθρώπινων ζωών και στη διαφύλαξη των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ. Προβλέπει την ανάπτυξη μιας ισχυρής κοινής πολιτικής για το άσυλο, καθώς και μια νέα πολιτική για τη νόμιμη μετανάστευση.

Τον Σεπτέμβριο η Επιτροπή κινητοποίησε το επιπλέον ποσό των 1,8 δισ. ευρώ για την αντιμετώπιση της μετανάστευσης και της προσφυγικής κρίσης. Με τον τρόπο αυτό αύξησε τον συνολικό προϋπολογισμό της ΕΕ για την αντιμετώπιση της κρίσης σε 9,3 δισ. ευρώ για την περίοδο 2015-2016. Τα κράτη μέλη συμφώνησαν στη μετεγκατάσταση 160 000 ατόμων που χρήζουν διεθνούς προστασίας από εκείνα τα κράτη μέλη που επηρεάζονται περισσότερο σε άλλα κράτη μέλη. Συμφώνησαν επίσης στην επανεγκατάσταση 22 000 προσφύγων από καταυλισμούς που βρίσκονται εκτός ΕΕ. Με τον τριπλασιασμό της χρηματοδότησης που διαθέτει

για τη θαλάσσια περιπολία των μεταναστευτικών διαδρομών στην κεντρική και την ανατολική Μεσόγειο, η ΕΕ συνέβαλε στη διάσωση περισσότερων από 252 000 ανθρώπων. Ενέτεινε επίσης τις προσπάθειές της για την αντιμετώπιση της λαθραίας διακίνησης και την εξάρθρωση των δικτύων εμπορίας ανθρώπων. Η ΕΕ κινητοποίησε περίπου 4 δισ. ευρώ για να βοηθήσει τους σύριους πρόσφυγες τόσο στη Συρία όσο και στις γειτονικές χώρες. Τον Οκτώβριο ο [πρόεδρος της Επιτροπής, κ. Juncker](#), [συγκάλεσε σύνοδο των ηγετών](#) με θέμα τις ροές προσφύγων κατά μήκος της διαδρομής των Δυτικών Βαλκανίων.

Το ευρωπαϊκό θεματολόγιο για τη μετανάστευση

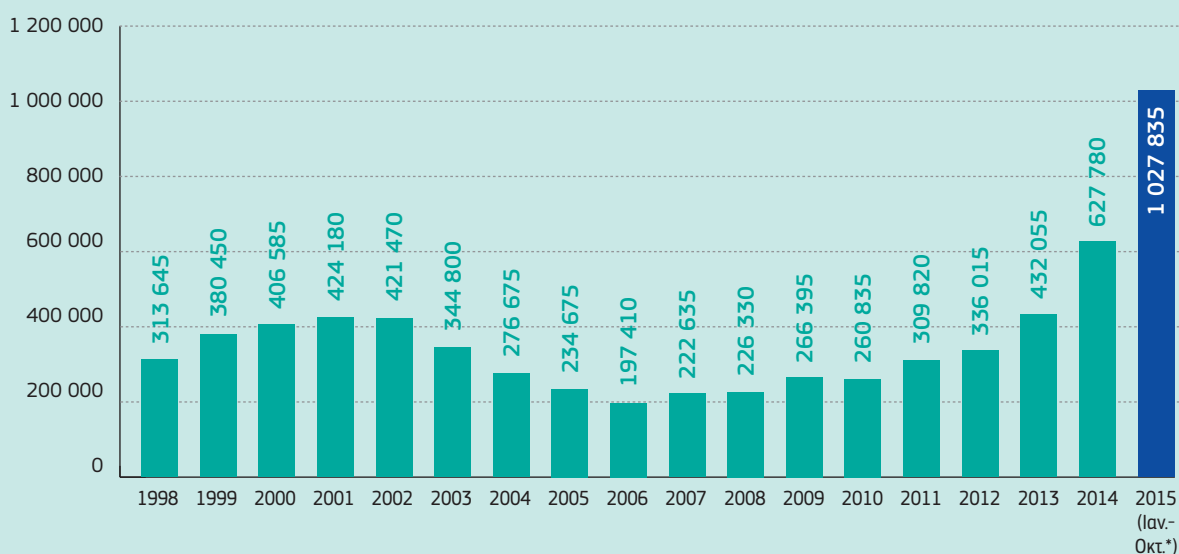
Τον Μάιο η Επιτροπή παρουσίασε το νέο [ευρωπαϊκό θεματολόγιο για τη μετανάστευση](#), στο οποίο περιγράφονται τα άμεσα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για την αντιμετώπιση της κρίσης στην περιοχή της Μεσογείου, καθώς και μια μακροπρόθεσμη και συνολική προσέγγιση όσον αφορά τη διαχείριση της μετανάστευσης. Το θεματολόγιο βασίζεται σε ένα [σχέδιο δράσης δέκα σημείων για τη μετανάστευση](#) που εκδόθηκε τον Απρίλιο. Μέχρι τα τέλη Μαΐου είχαν εγκριθεί οι πρώτες προτάσεις στο πλαίσιο της ημερήσιας διάταξης.

Η Επιτροπή πρότεινε να χρησιμοποιηθεί [ο μηχανισμός αντιμετώπισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης](#), σύμφωνα με το άρθρο 78 παράγραφος 3 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με σκοπό τη θέσπιση ενός μηχανισμού επείγουσας μετεγκατάστασης για την παροχή συνδρομής στην Ιταλία και την Ελλάδα. Στο πλαίσιο της κοινής πολιτικής για το άσυλο, το άρθρο 78 παράγραφος 3 της Συνθήκης ορίζει την ειδική νομική βάση για την αντιμετώπιση μιας επείγουσας κατάστασης. Με βάση πρόταση της Επιτροπής, παρέχεται η δυνατότητα στο Συμβούλιο, μετά από διαβούλευση με το Κοινοβούλιο, να εγκρίνει προσωρινά μέτρα υπέρ των κρατών μελών που αντιμετωπίζουν επείγουσα κατάσταση λόγω της αιφνίδιας εισροής υπηκόων τρίτων χωρών σε ένα ή σε περισσότερα κράτη μέλη. Τα προσωρινά μέτρα που προβλέπονται στο άρθρο 78 παράγραφος 3 έχουν έκτακτο χαρακτήρα. Τα εν λόγω μέτρα είναι δυνατό να ενεργοποιηθούν μόνο στην περίπτωση υπέρβασης ενός ορίου όσον αφορά τον επείγοντα χαρακτήρα και τη σοβαρότητα. Στο πλαίσιο του προτεινόμενου σχεδίου θα είναι δυνατή η μετεγκατάσταση των ατόμων που χρήζουν διεθνούς προστασίας σε άλλα κράτη μέλη.

Η Επιτροπή εξέδωσε επίσης [σύσταση](#) με την οποία ζητά από τα κράτη μέλη να επανεγκαταστήσουν 20 000 άτομα από χώρες εκτός ΕΕ τα οποία έχουν σαφή ανάγκη διεθνούς προστασίας, όπως προσδιορίζεται από την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες. Τα κράτη μέλη συμφώνησαν με την εν λόγω επανεγκατάσταση τον Ιούλιο και δεσμεύτηκαν να επανεγκαταστήσουν πάνω από 22 500 άτομα που έχουν σαφή ανάγκη διεθνούς προστασίας κατά την περίοδο 2015-2017.

Η Επιτροπή πρότεινε ένα [σχέδιο δράσης της ΕΕ για την καταπολέμηση της λαθραίας διακίνησης μεταναστών για την περίοδο 2015-2020](#). Το σχέδιο αυτό ορίζει τα μέτρα για την πρόληψη και καταπολέμηση της λαθραίας διακίνησης μεταναστών σε όλο το μήκος των μεταναστευτικών οδών, στα οποία συγκαταλέγονται

ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΩΝ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΑΣΥΛΟΥ ΣΤΗΝ ΕΕ

Σημείωση: Οι μεθοδολογίες που χρησιμοποιούνταν από τα κράτη μέλη πριν από το 2008 και μετά την έναρξη ισχύος του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 862/2007, τον Ιανουάριο του 2008, ενδέχεται να διαφέρουν.

* Προσωρινά στοιχεία.

Πηγή: Eurostat.

η κατάρτιση καταλόγου ύποπτων σκαφών και η ενίσχυση της συνεργασίας και της ανταλλαγής πληροφοριών με χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Επίσης, θέσπισε τη συνεργασία με παρόχους υπηρεσιών διαδικτύου και μέσα κοινωνικής δικτύωσης, ώστε να εξασφαλίζεται ο ταχύς εντοπισμός και η διαγραφή του διαδικτυακού περιεχομένου που χρησιμοποιούν οι διακινητές για να διαφημίζουν τις δραστηριότητές τους.

Για την αποτελεσματική λειτουργία του κοινού ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου, πρέπει να γίνεται συστηματική δακτυλοσκόπηση των μεταναστών κατά την άφιξή τους στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ. Για τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή δημοσίευσε **κατευθυντήριες γραμμές** προς τα κράτη μέλη, στις οποίες παρατίθενται οι βέλτιστες πρακτικές δακτυλοσκόπησης. Επιπλέον, ομάδες στήριξης για τη διαχείριση των μεταναστευτικών ρευμάτων από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο, τον Frontex (Ευρωπαϊκός Οργανισμός για τα Εξωτερικά Σύνορα) και την Ευρωπόλ (Ευρωπαϊκή Αστυνομική Υπηρεσία) εργάζονται επιτόπου για την ταυτοποίηση, την καταγραφή και τη δακτυλοσκόπηση των εισερχόμενων μεταναστών στα λεγόμενα «κομβικά κέντρα πρώτης υποδοχής (hotspots)». Με αυτόν τον τρόπο, διασφαλίζουν ότι οι εργασίες εκτελούνται με πλήρη σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων και των κανόνων του διεθνούς δικαίου για τους πρόσφυγες. Έως το τέλος του 2015 είχαν προσδιοριστεί έξι κομβικά κέντρα υποδοχής στην Ιταλία και πέντε στην Ελλάδα, εκ των οποίων δύο είχαν καταστεί λειτουργικά στην Ιταλία (Λαμπεντούζα και Trapani) και ένα στην Ελλάδα (Μόρια, Λέσβος).

Οι εργασίες που εκτελούνται στα «κομβικά κέντρα πρώτης υποδοχής» αποτελούν μέρος της ισορροπημένης διαχείρισης των μεταναστευτικών εισροών. Συνδέονται στενά με τη διαδικασία μετεγκατάστασης (κατανομή των αιτούντων άσυλο σε άλλα κράτη μέλη), καθώς και με τη διαδικασία επιστροφής των μεταναστών που δεν δικαιούνται διεθνή προστασία (μεταφορά στη χώρα καταγωγής τους).

Μία από τις άμεσες αντιδράσεις που προβλέπονται στο θεματολόγιο για τη μετανάστευση ήταν ο τριπλασιασμός της χρηματοδότησης για την ενίσχυση των ικανοτήτων του Frontex και των κοινών επιχειρήσεων «Ποσειδών» και «Τρίτων» το 2015 και το 2016. Στο τέλος του Δεκεμβρίου η κοινή επιχείρηση «Ποσειδών» μετατράπηκε σε ταχεία επέμβαση στα σύνορα. Επιπλέον, χορηγήθηκαν 27,4 εκατ. ευρώ για τον Frontex το 2015, ενώ η Επιτροπή θα παράσχει ένα συμπληρωματικό ποσό 129,9 εκατ. ευρώ το 2016.

Μέσω νέων επιχειρησιακών σχεδίων για την ενίσχυση των κοινών επιχειρήσεων επιδιώχθηκε ο διττός στόχος της παροχής βοήθειας στα κράτη μέλη για τη διεξαγωγή επιχειρήσεων αναζήτησης και διάσωσης

ΤΟ ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΤΗΣ ΕΕ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ

στη θάλασσα και, παράλληλα, της εξασφάλισης του αποτελεσματικού ελέγχου των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ. Επεκτάθηκε το πεδίο δραστηριότητας της επιχείρησης «Τρίτων» και αυξήθηκαν οι πόροι, γεγονός που είχε ως αποτέλεσμα να αυξηθεί σημαντικά ο αριθμός των μεταναστών που διασώζονται από ναυάγια. Το 2015 ο αριθμός των μεταναστών που διασώθηκαν μέσω των κοινών επιχειρήσεων «Ποσειδών» και «Τρίτων» ξεπέρασε τις 252 000.

Επιπλέον, τον Μάρτιο άρχισε να λειτουργεί η νέα κοινή επιχειρησιακή ομάδα Mare, η δράση της οποίας βασίζεται σε εμπιστευτικές πληροφορίες. Η κοινή επιχειρησιακή ομάδα Mare καταπολεμά την παράτυπη μετανάστευση στη Μεσόγειο με την αντιμετώπιση των ομάδων οργανωμένου εγκλήματος που διευκολύνουν τα ταξίδια των μεταναστών προς την ΕΕ με πλοίο.

Η κοινή επιχείρηση «Τρίτων» πραγματοποιήθηκε καθ' όλη τη διάρκεια του 2015, με συντονιστή τον Frontex, τον οργανισμό για τα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ.

Λόγω της σοβαρότητας της κατάστασης, η Επιτροπή παρουσίασε, τον Σεπτέμβριο, λεπτομερή δέσμη δράσεων προτεραιότητας οι οποίες πρέπει να αναληφθούν εντός των επόμενων έξι μηνών για την υλοποίηση του ευρωπαϊκού θεματολογίου για τη μετανάστευση. Τρεις εβδομάδες αργότερα η Επιτροπή υπέβαλε [έκθεση](#) σχετικά με την πρόοδο που σημειώθηκε στην υλοποίηση των δράσεων προτεραιότητας.

Περαιτέρω προτάσεις που υπέβαλε η Επιτροπή κατά την εξέλιξη της προσφυγικής κρίσης

Τον Σεπτέμβριο εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο [δεύτερη δέσμη προτάσεων](#), η οποία περιλάμβανε πρόσθετη ενεργοποίηση του μηχανισμού αντιμετώπισης καταστάσεων επείγουσας ανάγκης προς όφελος της Ελλάδας, της Ιταλίας και της Ουγγαρίας. Προτάθηκε να μετεγκατασταθούν από την Ελλάδα, την Ιταλία και την Ουγγαρία άλλοι 120 000 αιτούντες άσυλο που σαφώς έχρηζαν προστασίας, με βάση μια υποχρεωτική κλείδα κατανομής. Το 2015 το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συμφώνησε να μετεγκατασταθούν, μέσα στα δύο επόμενα έτη, συνολικά 160 000 άτομα που είχαν σαφή ανάγκη διεθνούς προστασίας. Η Επιτροπή και οι οργανισμοί της ΕΕ, από κοινού με τα κράτη μέλη, θα οργανώσουν τον αναγκαίο συντονισμό για την επιτόπου εφαρμογή του μηχανισμού. Ο προϋπολογισμός της ΕΕ θα εξασφαλίσει ειδική χρηματοδότηση ύψους 780 εκατ. ευρώ για την υποστήριξη του σχεδίου.

Ο επίτροπος κ. Δημήτρης Αβραμόπουλος συζητά με πρόσφυγες στη Λαμπεντούζα, Ιταλία, 9 Οκτωβρίου 2015.

Επίσης, η Επιτροπή πρότεινε τη συγκρότηση ενός διαρθρωτικού **μηχανισμού μετεγκατάστασης σε περιπτώσεις κρίσεων**. Πρόκειται για προσωρινό μηχανισμό αλληλεγγύης ο οποίος θα μπορεί να ενεργοποιηθεί, όποτε υπάρχει ανάγκη, από την Επιτροπή προκειμένου να παρέχεται συνδρομή σε κάθε κράτος μέλος που αντιμετωπίζει σημαντικές πιέσεις στο σύστημα ασύλου του λόγω της μεγάλης και δυσανάλογης εισροής υπηκόων τρίτων χωρών.

Επιπλέον, η Επιτροπή πρότεινε έναν κανονισμό για τη δημιουργία **ενός ευρωπαϊκού κοινού καταλόγου ασφαλών χωρών καταγωγής**. Ένας τέτοιος κατάλογος θα επιτρέπει την ταχύτερη επεξεργασία των ατομικών αιτήσεων ασύλου από αιτούντες προερχόμενους από χώρες που θεωρούνται ασφαλείς και την ταχύτερη επιστροφή των αιτούντων στην περίπτωση που οι ατομικές αξιολογήσεις επιβεβαιώνουν ότι τα άτομα δεν δικαιούνται άσυλο. Βάσει των κριτηρίων της Κοπεγχάγης, η Επιτροπή πρότεινε να τοποθετηθούν στον ενωσιακό κατάλογο ασφαλών χωρών καταγωγής η Αλβανία, η Βοσνία-Ερζεγοβίνη, η πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, το Κοσσυφοπέδιο (η ονομασία αυτή χρησιμοποιείται με την επιφύλαξη των θέσεων ως προς το καθεστώς και συνάδει με την απόφαση 1244/1999 του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών και τη γνωμοδότηση του Διεθνούς Δικαστηρίου σχετικά με τη διακήρυξη της ανεξαρτησίας του Κοσσυφοπεδίου), το Μαυροβούνιο, η Σερβία και η Τουρκία. Στο μέλλον είναι δυνατόν να προστεθούν ή να αφαιρεθούν χώρες μετά από διεξοδική αξιολόγηση της Επιτροπής.

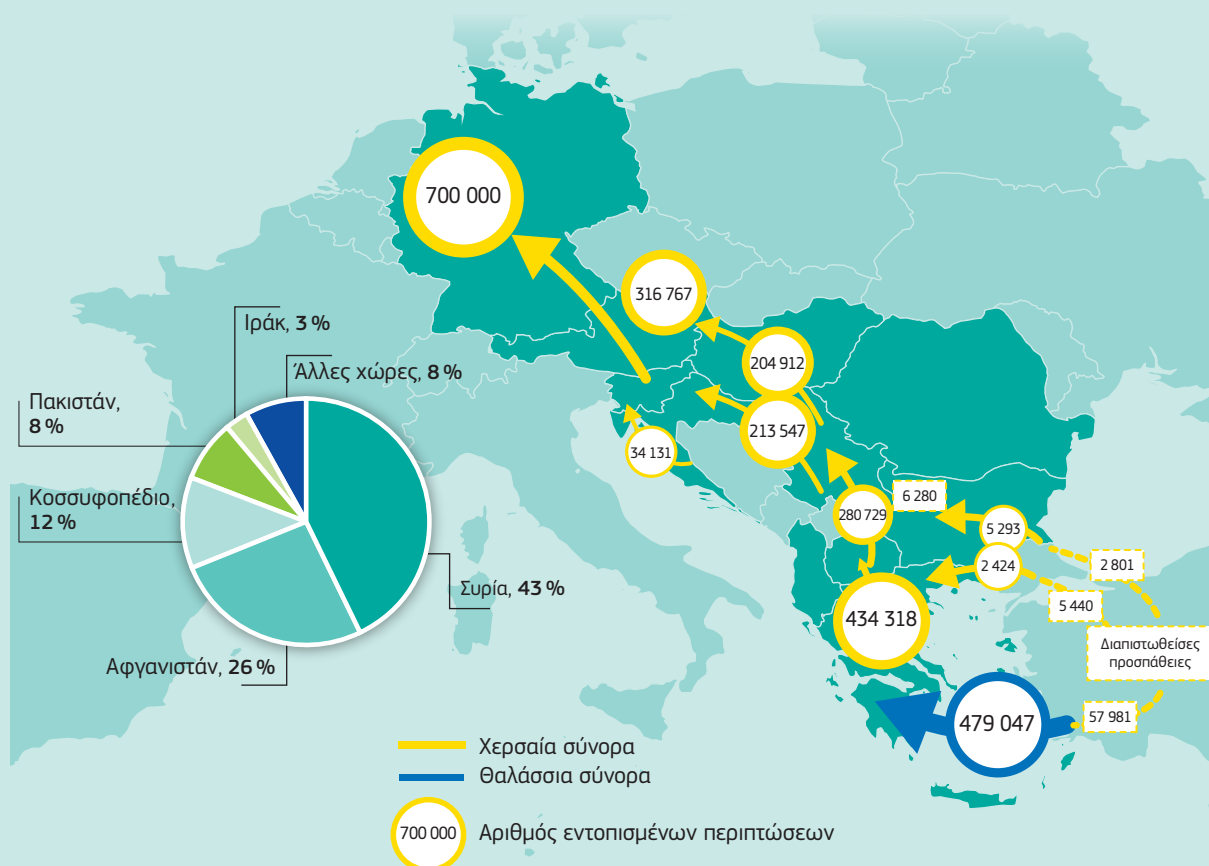
Οι αρχηγοί κρατών ή κυβερνήσεων της ΕΕ συζητούν για την προσφυγική κρίση στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, Βρυξέλλες, 15 Οκτωβρίου 2015.

Με στόχο την αύξηση των ποσοστών επιστροφής των παράτυπων μεταναστών στις χώρες καταγωγής τους σε βραχυπρόθεσμη και μεσοπρόθεσμη βάση, η Επιτροπή πρότεινε ένα **σχέδιο δράσης της ΕΕ για την επιστροφή**, το οποίο στοχεύει στην πλήρη εφαρμογή της οδηγίας της ΕΕ για την επιστροφή. Οι προτάσεις αυτές θα πρέπει να εφαρμόζονται από την Επιτροπή, τα κράτη μέλη και τους σχετικούς οργανισμούς της ΕΕ. Από κοινού με την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης, η Επιτροπή θα εντείνει επίσης τις προσπάθειές της ώστε να διασφαλιστεί ότι οι χώρες καταγωγής θα ανταποκριθούν στις δεσμεύσεις τους να δέχονται την επιστροφή των υπηκόων τους στο πλαίσιο των υφιστάμενων συμφωνιών επανεισδοχής. Το σχέδιο δράσης εγκρίθηκε από το Συμβούλιο τον Οκτώβριο.

Τον Οκτώβριο συμφωνήθηκε ένα κοινό σχέδιο δράσης με την Τουρκία, το οποίο ενεργοποιήθηκε από την σύνοδο κορυφής ΕΕ–Τουρκίας τον Νοέμβριο. Το σχέδιο δράσης εντάσσεται σε ένα συνολικό πρόγραμμα συνεργασίας, που θα βασίζεται στην κοινή ευθύνη, τις αμοιβαίες δεσμεύσεις και την πρακτική εκπλήρωσή τους. Η Επιτροπή πρότεινε έναν χρηματοδοτικό μηχανισμό για τους πρόσφυγες στην Τουρκία, ο οποίος θα συντονίζει τη συνολική συνδρομή, ύψους 3 δισ. ευρώ, της ΕΕ για την παροχή στήριξης στους Σύριους υπό προσωρινή προστασία, καθώς και στις κοινότητες υποδοχής στην Τουρκία. Τον Δεκέμβριο η Επιτροπή πρότεινε ένα εθελοντικό πρόγραμμα εισδοχής για ανθρωπιστικούς λόγους, σε συνεργασία με την Τουρκία, για τα άτομα που εκτοπίστηκαν λόγω της συριακής διένεξης.

Τον Οκτώβριο ο πρόεδρος της Επιτροπής, κ. Juncker, **συγκάλεσε σύνοδο των ηγετών** με θέμα τις προσφυγικές ροές κατά μήκος της διαδρομής των Δυτικών Βαλκανίων. Αρχηγοί κρατών ή κυβερνήσεων από 11 κράτη μέλη συμμετείχαν στη σύνοδο και ενέκριναν ένα πρόγραμμα δράσης. Αμέσως μετά τη σύνοδο των ηγετών, όλοι οι συμμετέχοντες όρισαν σημεία επαφής υψηλού επιπέδου για τον συντονισμό των ενεργειών παρακολούθησης μέσω εβδομαδιαίων βιντεοδιασκέψεων που διοργανώνονται από την Επιτροπή. Δημιουργήθηκε ένα κοινό εργαλείο για την παροχή πληροφοριών σχετικά με τις μεταναστευτικές ροές, ενώ τα κράτη μέλη από τα οποία διέρχεται η εν λόγω μεταναστευτική διαδρομή βελτίωσαν

ΑΜΕΣΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ — Η ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΤΩΝ ΔΥΤΙΚΩΝ ΒΑΛΚΑΝΙΩΝ

ΑΜΕΣΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ — ΣΤΗΡΙΞΗ ΠΡΟΣ ΤΡΙΤΕΣ ΧΩΡΕΣ

Ανθρωπιστική βοήθεια

+ 500 εκατ. ευρώ

200 εκατ. ευρώ για οργανώσεις όπως το Παγκόσμιο Επισιτιστικό Πρόγραμμα και η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες

300 εκατ. ευρώ για ανθρωπιστική βοήθεια το 2016

Καταπιστευματικό Ταμείο της ΕΕ για τη Συρία

+ 1 δισ. ευρώ

500 εκατ. ευρώ από την ΕΕ

500 εκατ. ευρώ από τα κράτη μέλη

Καταπιστευματικό Ταμείο Έκτακτης Ανάγκης της ΕΕ για την Αφρική

+ 3,6 δισ. ευρώ

1,8 δισ. ευρώ από την ΕΕ

1,8 δισ. ευρώ από τα κράτη μέλη

Ο κ. Donald Tusk, πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, και ο κ. Jean-Claude Juncker, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, κατά την έναρξη της συνάντησης ηγετών για τη διαδρομή των Δυτικών Βαλκανίων, Βρυξέλλες, 25 Οκτωβρίου 2015.

τον συντονισμό τους. Τον Δεκέμβριο η Επιτροπή δημοσίευσε [έκθεση προόδου](#) σχετικά με τα μέτρα που έχουν ληφθεί για την αντιμετώπιση της προσφυγικής και μεταναστευτικής κρίσης κατά μήκος της διαδρομής των Δυτικών Βαλκανίων.

Αντιμετωπίζοντας τα βαθύτερα αίτια της μετανάστευσης

Το καλοκαίρι του 2015 η ΕΕ έκανε ένα πρωτοφανές άνοιγμα προς τις χώρες διέλευσης και καταγωγής των μεταναστών. Η μετανάστευση έχει καταστεί συγκεκριμένο συστατικό στοιχείο των εν εξελίξει αποστολών της Κοινής Πολιτικής Ασφάλειας και Άμυνας που ήδη αναπτύσσονται σε χώρες όπως το Μάλι και ο Νίγηρας, όπου δόθηκε ιδιαίτερη προσοχή στη διαχείριση των συνόρων. Ξεκίνησε νέος γύρος διαλόγου με τις χώρες του Σαχέλ, με ιδιαίτερη έμφαση σε θέματα όπως ο έλεγχος των συνόρων, η καταπολέμηση των διεθνών εγκληματικών δικτύων και η ανάπτυξη.

Η Επιτροπή διέθεσε 1,8 δισ. ευρώ για τη δημιουργία Καταπιστευματικού Ταμείου Έκτακτης Ανάγκης της ΕΕ για την Αφρική προκειμένου να αντιμετωπιστούν τα βαθύτερα αίτια της μετανάστευσης σε ολόκληρη την ήπειρο. Το Ταμείο συγκεντρώνει χρήματα από διάφορα χρηματοπιστωτικά μέσα στο πλαίσιο του προϋπολογισμού της ΕΕ, ενώ θα βασίζεται επίσης σε συνεισφορές από τα κράτη μέλη. Η ΕΕ κινητοποίησε περίπου 4 δισ. ευρώ για να βοηθήσει τους σύριους πρόσφυγες τόσο στη Συρία όσο και στις γειτονικές χώρες. Παράλληλα, η Επιτροπή υποστήριξε τις διπλωματικές προσπάθειες που καταβάλλονται υπό την ηγεσία των Ηνωμένων Εθνών προς την κατεύθυνση μιας πολιτικής μετάβασης για τη Συρία και το τέλος των συγκρούσεων στη χώρα. Το ίδιο ισχύει για τη Λιβύη, όπου η ΕΕ συνεργάστηκε με τα Ηνωμένα Έθνη για να προωθήσει τον σχηματισμό κυβέρνησης εθνικής συμφωνίας.

Νόμιμη μετανάστευση

Οι νόμιμοι δίαυλοι μετανάστευσης και οι διαφανείς, εύκολες και δίκαιες διαδικασίες για τους νόμιμους μετανάστες συμβάλλουν στην πρόληψη της παράτυπης μετανάστευσης και της λαθραίας διακίνησης μεταναστών. Το ευρωπαϊκό θεματολόγιο για τη μετανάστευση αποσκοπεί στη βελτίωση της διαχείρισης της νόμιμης μετανάστευσης σε επίπεδο ΕΕ, προκειμένου να αντιμετωπιστούν καλύτερα οι ελλείψεις εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων, ιδίως σε τομείς όπως οι θετικές επιστήμες, η τεχνολογία και η μηχανική. Αποσκοπεί, επίσης, στο να καταστεί η ΕΕ πιο ελκυστική για τους μετανάστες με υψηλού επιπέδου ειδικευση.

Η Επιτροπή εγκαίνιασε τον Μάιο δημόσια [διαβούλευση](#) με σκοπό την αναθεώρηση του υφιστάμενου συστήματος της «μπλε κάρτας» της ΕΕ, το οποίο επί του παρόντος υποχρησιμοποιείται. Το σύστημα διευκολύνει την πρόσληψη υπηκόων τρίτων χωρών υψηλής ειδίκευσης με εναρμονισμένη ταχεία διαδικασία για την έκδοση ειδικής άδειας παραμονής και εργασίας. Τα αποτελέσματα της διαβούλευσης θα τροφοδοτήσουν την αναθεώρηση του λεγόμενου συστήματος της «μπλε κάρτας» για το 2016, ως μέρος μιας συνολικής δέσμης μέτρων για τη νόμιμη μετανάστευση.

Η ΕΕ έχει αρχίσει διάλογο με τον ιδιωτικό τομέα, τις συνδικαλιστικές οργανώσεις και τους υπόλοιπους κοινωνικούς εταίρους, προκειμένου να γίνουν καλύτερα κατανοητές οι διαφορετικές ανάγκες της ευρωπαϊκής οικονομίας και των αγορών εργασίας. Ο διάλογος προβλέπει επίσης την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών για την προσέλκυση δεξιοτήτων από το εξωτερικό, καθώς και την καλύτερη ανάπτυξη και χρήση των δεξιοτήτων των ατόμων που έχουν ήδη αφιχθεί.

Εξωτερικά σύνορα και θεωρήσεις

Το 2015 διενεργήθηκαν οι πρώτες αξιολογήσεις της εφαρμογής του κεκτημένου του Σένγκεν σύμφωνα με τον νέο μηχανισμό αξιολόγησης και παρακολούθησης. Τον Ιούνιο η Επιτροπή εξέδωσε [πρόταση για νέα ευρωπαϊκή αυτοκόλλητη ετικέτα θεώρησης](#). Η πρόταση, μέσω του ενιαίου τύπου και των τεχνικών προδιαγραφών της, θα συμβάλει στην καταπολέμηση της απάτης, που παρουσιάζει αύξηση τα τελευταία χρόνια. Αυτού του τύπου η θεώρηση διαβατηρίων θα αντικαταστήσει τον σημερινό ενιαίο τύπο θεώρησης, τον οποίο χρησιμοποιούν τα κράτη μέλη όταν εκδίδουν την αποκαλούμενη θεώρηση Σένγκεν (θεώρηση βραχείας διαμονής). Ο τρέχων τύπος χρησιμοποιείται από το 1995.

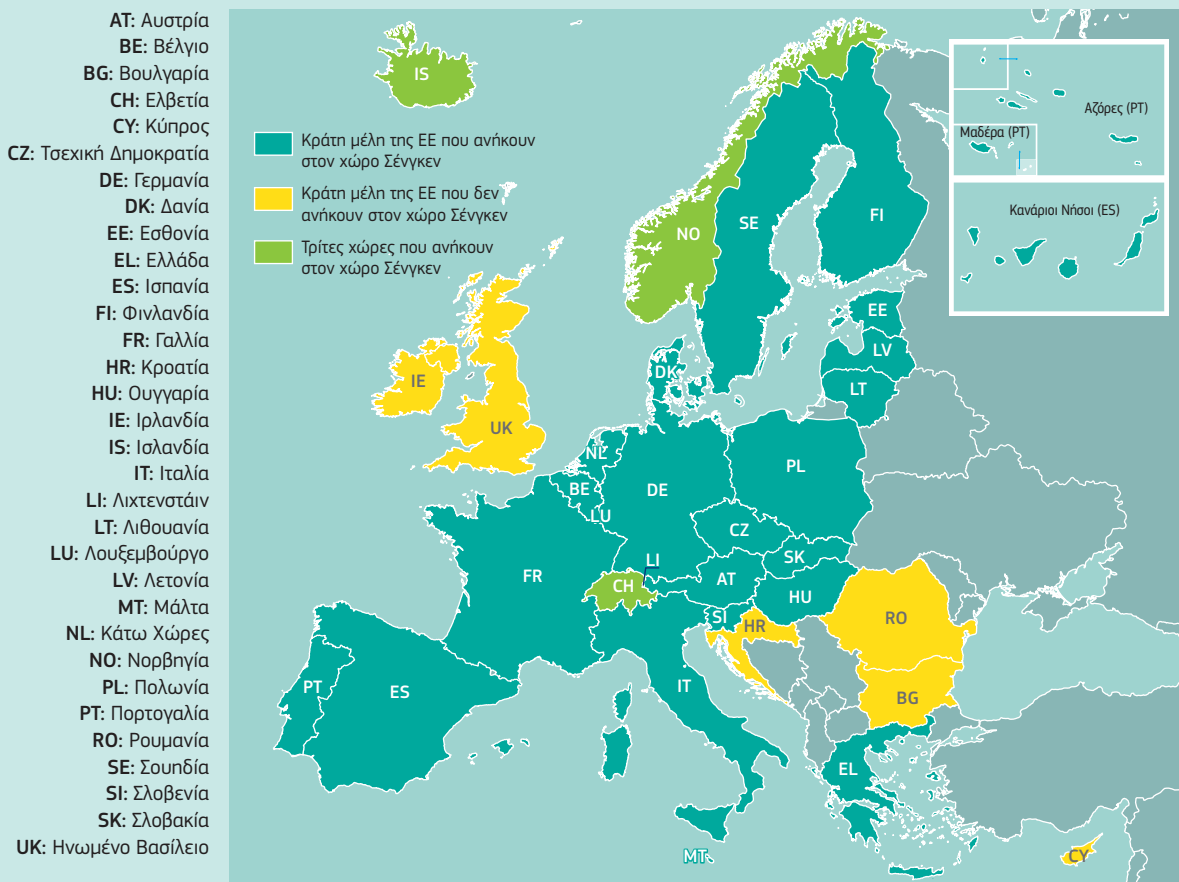
Η εφαρμογή σε παγκόσμιο επίπεδο του συστήματος πληροφοριών για τις θεωρήσεις ολοκληρώθηκε τον Νοέμβριο του 2015. Η βάση δεδομένων του συστήματος πληροφοριών για τις θεωρήσεις περιλαμβάνει τώρα όλα τα δεδομένα που αφορούν τις αιτήσεις θεώρησης που υποβάλλονται από υπηκόους τρίτων χωρών οι οποίοι χρειάζονται θεώρηση για να εισέλθουν στον χώρο Σένγκεν· σε αυτά συμπεριλαμβάνονται και τα βιομετρικά δεδομένα (δακτυλικά αποτυπώματα και ψηφιακή φωτογραφία προσώπου). Το σύστημα αποτρέπει την παράνομη διέλευση των συνόρων και την παραποίηση των θεωρήσεων Σένγκεν, ενώ επιτρέπει την ταχύτερη επεξεργασία των αιτήσεων θεώρησης χάρη στη βιομετρία.

Κατά τη διάρκεια του 2015 η ΕΕ υπέγραψε συμφωνίες απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης με 12 τρίτες χώρες (Αγία Λουκία, Άγιος Βικέντιος και Γρεναδίνες, Ανατολικό Τιμόρ, Βανουάτου, Γρενάδα,

ΕΙΣΟΔΟΣ ΣΤΗΝ ΕΕ — ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ ΣΥΝΟΡΑ ΚΑΙ ΘΕΩΡΗΣΕΙΣ

Ο χώρος ελεύθερης κυκλοφορίας Σένγκεν

Ένας χώρος χωρίς σύνορα, όπου οι πολίτες της ΕΕ και οι υπήκοοι τρίτων χωρών μπορούν να κυκλοφορούν ελεύθερα

Ενωμένα Αραβικά Εμιράτα, Κολομβία, Ντομίνικα, Παλάου, Σαμόα, Τόνγκα, και Τρινιδάδ και Τομπάγκο). Οι εν λόγω συμφωνίες εφαρμόζονται τώρα σε προσωρινή βάση, εν αναμονή της κύρωσής τους. Αυτό σημαίνει ότι οι υπήκοοι που προέρχονται από αυτές τις 12 χώρες μπορούν ήδη να ταξιδεύουν στην ΕΕ χωρίς θεώρηση και ότι οι πολίτες της ΕΕ δεν χρειάζονται θεώρηση για να επισκεφθούν τις χώρες αυτές.

Τον Ιούλιο η Επιτροπή ξεκίνησε **δημόσια διαβούλευση** σχετικά με τη **δέσμη μέτρων για τα ευφυή σύνορα**. Σκοπός της δέσμης αυτής είναι η διευκόλυνση της διέλευσης των συνόρων από τους νόμιμους ταξιδιώτες που εισέρχονται στον χώρο Σένγκεν για διαμονή βραχείας διάρκειας, ενισχύοντας, παράλληλα, τη δυνατότητα εντοπισμού των προσώπων που υπερβαίνουν την επιτρεπόμενη διάρκεια διαμονής και των παράτυπων μεταναστών, καθώς και την εφαρμογή των αποφάσεων για επιστροφή των εν λόγω ατόμων στις χώρες τους. Με τον τρόπο αυτό θα εξασφαλίζεται επίσης η καλύτερη ταυτοποίηση των υπηκόων τρίτων χωρών και θα επιτρέπεται ο εντοπισμός των ατόμων που χρησιμοποιούν πολλαπλές ταυτότητες.

Τον Οκτώβριο το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καθόρισε περαιτέρω κατευθύνσεις, συμπεριλαμβανομένων των εργασιών για την προοδευτική δημιουργία ενός ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης των εξωτερικών συνόρων. Τον Δεκέμβριο η Επιτροπή εξέδωσε δέσμη μέτρων για τα σύνορα, η οποία περιέχει, μεταξύ άλλων, πρόταση για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής, ενισχύοντας με αυτόν τον τρόπο την εντολή του Frontex να διασφαλιστεί η ισχυρή και κοινή διαχείριση των εξωτερικών συνόρων. Ο Frontex και οι αρχές των κρατών μελών που είναι αρμόδιες για τον έλεγχο των συνόρων θα συγκροτήσουν έναν νέο οργανισμό ευρωπαϊκής συνοριοφυλακής και ακτοφυλακής, που θα ασκεί την καθημερινή διαχείριση των εξωτερικών συνόρων. Η δέσμη μέτρων περιλαμβάνει επίσης πρόταση κανονισμού σχετικά με ένα ευρωπαϊκό ταξιδιωτικό έγγραφο για την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών, το εγχειρίδιο του ευρωπαϊκού συστήματος επιτήρησης των συνόρων (Eurosur) και την όγδοη εξαμηνιαία έκθεση για τη λειτουργία του χώρου Σένγκεν. Επιπλέον, για την αύξηση της ασφάλειας του χώρου Σένγκεν, η δέσμη περιλαμβάνει μια τροποποίηση του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, που θα επιτρέπει τον συστηματικό έλεγχο όλων των ταξιδιωτών, συμπεριλαμβανομένων των πολιτών της ΕΕ και των μελών των οικογενειών τους, στα εξωτερικά σύνορα.

Καταπολέμηση των παράνομων κυκλωμάτων διακίνησης στη θάλασσα: επιχείρηση Eunavfor Med

Τον Ιούνιο δρομολογήθηκε η επιχείρηση **Eunavfor Med** για την εξάρθρωση του επιχειρηματικού μοντέλου της λαθραίας διακίνησης ανθρώπων στη Μεσόγειο και την πρόληψη της περαιτέρω απώλειας ανθρώπινων ζωών στη θάλασσα. Κατά την πρώτη φάση του σχεδίου συγκεντρώθηκαν πληροφορίες σχετικά με τις στρατηγικές, τις διαδρομές και τα περιουσιακά στοιχεία των λαθρεμπόρων. Τον Οκτώβριο ξεκίνησε η δεύτερη φάση του σχεδίου, με τίτλο «επιχείρηση Sophia», η οποία έχει ως εντολή την παρακολούθηση και τη σύλληψη σκαφών που είναι ύποπτα για λαθραία διακίνηση ανθρώπων. Η Eunavfor Med έχει ενισχυθεί με μέσα, προσωπικό και πόρους από 22 κράτη μέλη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

«Χρειαζόμαστε μια ισχυρότερη Ευρώπη όσον αφορά την εξωτερική πολιτική. Η κρίση στην Ουκρανία και η ανησυχητική κατάσταση στη Μέση Ανατολή καταδεικνύουν ότι είναι ιδιαίτερα σημαντικό να παρουσιάζει η Ευρώπη ενιαίο μέτωπο στο πλαίσιο των εξωτερικών της σχέσεων».

*Jean-Claude Juncker,
Πολιτικές κατευθύνσεις,
15 Ιουλίου 2014*

Ένας ισχυρότερος παγκόσμιος παράγοντας

78

Τον Ιούλιο του 2015, έπειτα από πολυετείς διπλωματικές προσπάθειες υπό την ηγεσία της ΕΕ, επιτεύχθηκε μια διεθνής συμφωνία ιστορικής σημασίας για το πυρηνικό πρόγραμμα του Ιράν. Η ΕΕ, μαζί με την Κίνα, τη Γαλλία, τη Γερμανία, τη Ρωσία, το Ηνωμένο Βασίλειο και τις Ηνωμένες Πολιτείες, συνέβαλαν καθοριστικά στην επίτευξη της συμφωνίας. Το Ιράν διαβεβαίωσε ότι σε καμία περίπτωση δεν θα επιδιώξει ποτέ να αναπτύξει ή να αποκτήσει πυρηνικά όπλα.

Καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, η ΕΕ εξακολούθησε να διαδραματίζει πρωταγωνιστικό ρόλο στις διεθνείς προσπάθειες για την αντιμετώπιση των κρίσεων στο Ιράκ, τη Λιβύη, τη Συρία και την Ουκρανία. Κατέβαλε επίσης άοκνες προσπάθειες μαζί με τους διεθνείς της εταίρους για την αντιμετώπιση των δραστηριοτήτων του ISIL/Da'esh.

Λόγω αυτών των κρίσεων, και ιδίως λόγω του πολέμου στη Συρία, αυξήθηκε ο αριθμός των

ανθρώπων που αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τις εστίες τους. Η ΕΕ εξακολούθησε να παρέχει ανθρωπιστική βοήθεια στους πληθυσμούς που εκτοπίστηκαν λόγω των συγκρούσεων, προσπαθώντας να αντιμετωπίσει τα βαθύτερα αίτια των κρίσεων και να βοηθήσει όσους προσπαθούσαν να διαφύγουν από εμπόλεμες ζώνες.

Κατά τη διάρκεια του έτους, η Γενική Διεύθυνση Ανθρωπιστικής Βοήθειας και Πολιτικής Προστασίας (ECHO) της Επιτροπής προσέφερε τρόφιμα, καταλύματα, προστασία, υγειονομική περίθαλψη και καθαρό νερό σε περισσότερα από 120 εκατομμύρια άτομα που επλήγησαν από φυσικές καταστροφές ή συγκρούσεις σε πάνω από 80 χώρες. Η ΕΕ παρέμεινε επίσης προσηλωμένη στην προαγωγή του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε όλον τον κόσμο και στην προώθηση του διεθνούς δικαίου μέσω ειδικών διαλόγων για τα ανθρώπινα δικαιώματα, παρεμβάσεων σε πολυμερή φόρουμ, καθώς και του ευρωπαϊκού μέσου για τη

δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα.

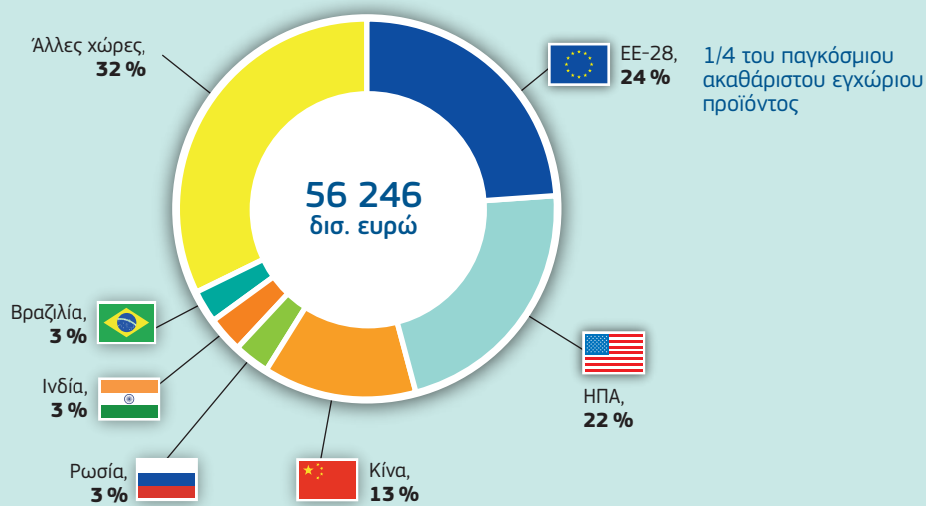
Το 2015 ήταν επίσης το Ευρωπαϊκό Έτος Ανάπτυξης. Με την πολιτική στήριξη της ΕΕ και των κρατών μελών της, η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών υιοθέτησε νέους στόχους αειφόρου ανάπτυξης. Οι στόχοι αυτοί καθορίζουν ένα παγκόσμιο πλαίσιο για την επίτευξη αειφόρου ανάπτυξης και την εξάλειψη της φτώχειας. Η ΕΕ παρέμεινε το 2015 ο μεγαλύτερος χορηγός αναπτυξιακής βοήθειας παγκοσμίως.

Ευρωπαϊκή πολιτική γειτονίας

Μέσω της [ευρωπαϊκής πολιτικής γειτονίας](#), η ΕΕ συνεργάζεται με τους νότιους και τους ανατολικούς της γείτονες για [στενότερη πολιτική σύνδεση](#) και [οικονομική ολοκλήρωση](#).

Η ΕΕ ΕΙΝΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΥΠΕΡΔΥΝΑΜΗ

Παγκόσμιο ακαθάριστο εγχώριο προϊόν

Ο μεγαλύτερος εμπορικός συνασπισμός παγκοσμίως
Ο κορυφαίος εμπορικός εταίρος 80 χωρών

Η μεγαλύτερη πηγή και ο σημαντικότερος προορισμός άμεσων ξένων επενδύσεων παγκοσμίως

Ο τρίτος μεγαλύτερος παραγωγός ενέργειας παγκοσμίως

Ο μεγαλύτερος χορηγός βοήθειας παγκοσμίως
58,2 δισ. ευρώ από την ΕΕ και τα κράτη μέλη

Πηγή: Eurostat, αριθμητικά στοιχεία για το 2013 και το 2014.

Ανατολική γειτονία

Η σύνοδος κορυφής της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, που έλαβε χώρα στη Ρίγα τον Μάιο, έδωσε περαιτέρω ώθηση στις σχέσεις της ΕΕ με τους έξι ανατολικούς εταίρους της. Η ΕΕ έχει υπογράψει συμφωνίες σύνδεσης με τη Γεωργία, τη Μολδαβία και την Ουκρανία, στις οποίες περιλαμβάνονται διατάξεις για τη θέσπιση σφαιρικών και σε βάθος συμφωνιών ελεύθερων συναλλαγών.

Η ΕΕ εφαρμόζει σειρά μέτρων για τη στήριξη της διαδικασίας των μεταρρυθμίσεων, συμπεριλαμβανομένης μιας δέσμης μέτρων ενίσχυσης ύψους 11 δισ. ευρώ, που εξαγγέλθηκε τον Μάρτιο του 2014, εκ των οποίων πάνω από 6 δισ. ευρώ είχαν ήδη διατεθεί έως τα μέσα του 2015. Επιπλέον, στο πλαίσιο μιας ευρύτερης ειρηνευτικής διαδικασίας στην Ουκρανία, η ΕΕ εξακολούθησε να συμμετέχει σε συνομιλίες για τις παραδόσεις φυσικού αερίου και για τις πρακτικές πτυχές της υλοποίησης των σφαιρικών και σε βάθος συμφωνιών ελεύθερων συναλλαγών. Επίσης, συνέχισε να ασκεί πιέσεις για την εφαρμογή των συμφωνιών του Μινσκ και την επιβολή κυρώσεων κατά της Ρωσίας.

Νότια γειτονία

Τον Οκτώβριο ξεκίνησαν διαπραγματεύσεις για μια σφαιρική και σε βάθος συμφωνία ελεύθερων συναλλαγών με την Τυνησία, και πριν από το τέλος του έτους είχε ήδη ολοκληρωθεί ένας γύρος διαπραγματεύσεων. Η πρόοδος στις διαπραγματεύσεις για μια σφαιρική και σε βάθος συμφωνία ελεύθερων συναλλαγών με το Μαρόκο ήταν περιορισμένη κατά το 2015. Συνεχίστηκε επίσης η προπαρασκευαστική διαδικασία για τη δρομολόγηση διαπραγματεύσεων με την Ιορδανία για τη σύναψη σφαιρικής και σε βάθος συμφωνίας ελεύθερων συναλλαγών.

(στην μπροστινή σειρά) Ο κ. Martin Schulz, πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (τρίτος από αριστερά), ο κ. Donald Tusk, πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου (τέταρτος από αριστερά), και ο κ. Jean-Claude Juncker, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (δεξιά), με αρχηγούς κρατών ή κυβερνήσεων της Ευρώπης και της Αφρικής, στη σύνοδο κορυφής της Βαλέτας για τη μετανάστευση, Βαλέτα, Μάλτα, 11 Νοεμβρίου 2015.

Η σύνοδος κορυφής της Βαλέτας για τη μετανάστευση, που πραγματοποιήθηκε τον Νοέμβριο, έφερε σε επαφή τους ηγέτες της ΕΕ με τους ηγέτες σημαντικών αφρικανικών χωρών προκειμένου να συζητήσουν τις προκλήσεις της μετανάστευσης. Η σύνοδος κορυφής οδήγησε στην ίδρυση του Καταπιστευματικού Ταμείου Έκτακτης Ανάγκης της ΕΕ για την Αφρική, με στόχο την προώθηση της ανάπτυξης στην Αφρική και αντάλλαγμα τη συμβολή των αφρικανικών χωρών στην αντιμετώπιση της τρέχουσας μεταναστευτικής κρίσης. Το Ταμείο υποσχέθηκε βοήθεια 1,8 δισ. ευρώ, καθώς και άλλες μορφές αναπτυξιακής συνδρομής ύψους 20 δισ. ευρώ ετησίως.

Λιβύη

Η ΕΕ υποστήριξε τις συνομιλίες που διεξάγονται υπό την αιγίδα των Ηνωμένων Εθνών για τη συμφιλίωση των διαφόρων παρατάξεων στη Λιβύη. Πέραν της συνεχούς πολιτικής στήριξης στον κ. Martin Kobler, ειδικό απεσταλμένο του γενικού γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών, η ΕΕ φιλοξένησε συνεδριάσεις διαλόγου και παρέσχε οικονομική στήριξη (4 εκατ. ευρώ) για την εξακολούθηση των συνομιλιών.

Διαπραγματεύσεις για τη διεύρυνση και Δυτικά Βαλκάνια

Η ΕΕ εξακολούθησε να στηρίζει τις χώρες που έχουν προοπτική προσχώρησης στην ΕΕ προκειμένου να υλοποιήσουν τις μεταρρυθμίσεις που είναι αναγκαίες για την ικανοποίηση των κριτηρίων προσχώρησης, με στόχο την προώθηση της σταθερότητας, της ασφάλειας και της ευημερίας στην Ευρώπη.

Ο επίτροπος κ. Johannes Hahn και ο κ. Aleksandar Vučić, πρωθυπουργός της Σερβίας, την παραμονή της έναρξης του πρώτου κεφαλαίου της διαδικασίας των διαπραγματεύσεων προσχώρησης της Σερβίας, Βελιγράδι, 10 Δεκεμβρίου 2015.

Η ΕΕ διαδραμάτισε ρόλο ζωτικής σημασίας στην ιστορική επιτυχία της εξομάλυνσης των σχέσεων μεταξύ Σερβίας και Κοσσυφοπεδίου, καθώς πολλοί γύροι του διαλόγου Βελιγραδίου–Πρίστινας διεξήχθησαν υπό την αιγίδα της Υπατης Εκπροσώπου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας και αντιπροέδρου της Επιτροπής, κ. Federica Mogherini.

Η ΕΕ διαδραμάτισε επίσης σημαντικό ρόλο στην πολιτική σταθεροποίηση και την προώθηση των μεταρρυθμίσεων στην πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, καθώς και στη συμφωνία που επιτεύχθηκε από τα κύρια πολιτικά κόμματα για να ξεπεραστεί το πολιτικό αδιέξοδο στη χώρα.

Τουρκία

Οι πρόεδροι κ. Schulz, Tusk και Juncker συναντήθηκαν τον Οκτώβριο του 2015 με τον τούρκο πρόεδρο κ. Erdoğan για να συζητήσουν τις σχέσεις ΕΕ–Τουρκίας, και ειδικότερα τη διαχείριση των προσφυγικών και μεταναστευτικών ροών. Ο πρόεδρος κ. Schulz επισκέφθηκε την Τουρκία τον Απρίλιο και ο πρόεδρος κ. Tusk τον Σεπτέμβριο και, μαζί με τον πρόεδρο κ. Juncker, την επισκέφθηκαν εκ νέου τον Νοέμβριο, προκειμένου να συμμετάσχουν στη σύνοδο κορυφής της ομάδας G20 στην Αττάλεια. Η ΕΕ και η Τουρκία ανέπτυξαν επίσης πολιτικό διάλογο για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας, συμπεριλαμβανομένης της καταπολέμησης της τρομοκρατίας. Η Τουρκία συμμετέχει στη διεθνή συμμαχία κατά του ISIL/Da'esh και εξακολούθησε να παρέχει ανθρωπιστική βοήθεια στους ιρακινούς/σύριους πρόσφυγες.

Η Υπατη Εκπρόσωπος και αντιπρόεδρος της Επιτροπής, κ. Federica Mogherini, ο αντιπρόεδρος της Επιτροπής κ. Frans Timmermans και ο κ. Donald Tusk, πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, στη συνάντησή τους με τον κ. Ahmet Davutoğlu, πρωθυπουργό της Τουρκίας, στη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών, Νέα Υόρκη, ΗΠΑ, 29 Σεπτεμβρίου 2015.

Κατά τα τέλη Νοεμβρίου πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες σύνοδος κορυφής ΕΕ–Τουρκίας, όπου ενεργηποιήθηκε το κοινό σχέδιο δράσης για τη μετανάστευση. Η ΕΕ και η Τουρκία επιβεβαίωσαν εκ νέου τη δέσμευσή τους για την προώθηση των υφιστάμενων δεσμών και της μεταξύ τους αλληλεγγύης, την ενίσχυση της συνεργασίας, την πρόσδοση νέας πνοής στη διαδικασία προσχώρησης, την ανάληψη δράσεων προσανατολισμένων στα αποτελέσματα και τη διεξαγωγή δομημένων και συχνότερων διαλόγων υψηλού επιπέδου.

Τον Δεκέμβριο άρχισαν διαπραγματεύσεις προσχώρησης στον τομέα της οικονομικής και νομισματικής πολιτικής.

Ο κ. Recep Tayyip Erdoğan, πρόεδρος της Τουρκίας, και ο πρώτος αντιπρόεδρος της Επιτροπής, κ. Frans Timmermans, συζητούν για τη μεταναστευτική κρίση, Άγκυρα, Τουρκία, 15 Οκτωβρίου 2015.

Στρατηγικές συμπράξεις

Ηνωμένες Πολιτείες

Το 2015 η συνεργασία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Ηνωμένων Πολιτειών επικεντρώθηκε στην ενίσχυση των διμερών σχέσεων μέσω των διαπραγματεύσεων για τη [διατλαντική εταιρική σχέση εμπορίου και επενδύσεων](#), καθώς και των διαπραγματεύσεων για την προστασία των δεδομένων και της ιδιωτικής ζωής (βλ. κεφάλαιο 6). Συνεχίστηκε η στενή συνεργασία για την αντιμετώπιση παγκόσμιων προκλήσεων όπως η κλιματική αλλαγή, η ενεργειακή ασφάλεια, η μη διάδοση των πυρηνικών όπλων και η σχέση μεταξύ ασφάλειας και ανάπτυξης.

Κίνα

Το 2015 σηματοδότησε την 40ή επέτειο των σχέσεων ΕΕ–Κίνας. Τον Ιούνιο η ΕΕ φιλοξένησε τη 17η σύνοδο κορυφής ΕΕ–Κίνας. Και οι δύο πλευρές συμφώνησαν να εντείνουν τη συνεργασία τους σε θέματα εξωτερικής πολιτικής και ασφάλειας καθώς και σε παγκόσμια ζητήματα. Οι ηγέτες της συνόδου ενέκριναν κοινή δήλωση στην οποία έδιναν προτεραιότητα σε ορισμένα μέτρα εφαρμογής του στρατηγικού θεματολογίου ΕΕ–Κίνας 2020 για τη συνεργασία, καθώς και μια ειδική κοινή δήλωση για την κλιματική αλλαγή. Η Κίνα δεσμεύτηκε να αυξήσει τις επενδύσεις της στην ΕΕ σε υποστήριξη του επενδυτικού σχεδίου για την Ευρώπη. Οι διαπραγματεύσεις για τη σύναψη επενδυτικής συμφωνίας ΕΕ–Κίνας εξακολούθησαν να σημειώνουν πρόοδο. Η ΕΕ είχε την ευκαιρία να θίξει ζητήματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων και τα δύο μέρη συμφώνησαν σχετικά με τη σημασία της συνέχισης του διαλόγου στον τομέα αυτό.

Ρωσία

Καθ' όλη τη διάρκεια του 2015 οι σχέσεις της ΕΕ με τη Ρωσία εξακολούθησαν να κυριαρχούνται από τη ρωσική παρέμβαση στην Ουκρανία, συμπεριλαμβανομένης της παράνομης προσάρτησης της Κριμαίας και της συνακόλουθης αποσταθεροποίησης της χώρας. Κατά τη διάρκεια του έτους η ΕΕ παρέτεινε τα περιοριστικά μέτρα που είχε επιβάλει το 2014 (απαγόρευση χορήγησης θεωρήσεων σε πρόσωπα και φορείς καθώς και οικονομικές κυρώσεις και μέτρα που σχετίζονται με την προσάρτηση της Κριμαίας). Παράλληλα, η ΕΕ και η Ρωσία διατήρησαν ανοικτή γραμμή επικοινωνίας για τα παγκόσμια ζητήματα και τις διεθνείς κρίσεις, ιδίως όσον αφορά το Ιράν. Η ΕΕ πήρε μέρος σε τριμερείς συνομιλίες με τη Ρωσία και την Ουκρανία όσον αφορά ζητήματα εφοδιασμού με φυσικό αέριο και προώθησε επιτυχώς την επίτευξη συμφωνίας, τον Σεπτέμβριο, για τη χειμερινή δέσμη παραδόσεων φυσικού αερίου στην Ουκρανία. Η ΕΕ παρακολούθησε με ανησυχία τις εσωτερικές εξελίξεις στη Ρωσία όσον αφορά την επιδείνωση της κατάστασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και τους περαιτέρω περιορισμούς που επιβλήθηκαν στις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών.

Ο αντιπρόεδρος της Επιτροπής κ. Maroš Šefčovič (κέντρο), ο κ. Alexander Novak, υπουργός Ενέργειας της Ρωσίας (αριστερά), και ο κ. Volodymyr Demchyshyn, υπουργός Ενέργειας και Βιομηχανίας Άνθρακα της Ουκρανίας (δεξιά), μετά την επίτευξη συμφωνίας σχετικά με τη δέσμη χειμερινών παραδόσεων φυσικού αερίου στην Ουκρανία, Βρυξέλλες, 25 Σεπτεμβρίου 2015.

Μέση Ανατολή

Ιράν

Η Υπατη Εκπρόσωπος και αντιπρόεδρος της Επιτροπής, κ. Federica Mogherini, και οι υπουργοί Εξωτερικών των Ε3/ΕΕ+3 (ΕΕ, Γερμανία, Γαλλία και Ηνωμένο Βασίλειο, μαζί με τις Ηνωμένες Πολιτείες, την Κίνα, και τη Ρωσία) και του Ιράν κατέληξαν τον Ιούλιο σε συμφωνία για μια μακροπρόθεσμη λύση του ζητήματος των πυρηνικών του Ιράν. Το [κοινό ολοκληρωμένο σχέδιο δράσης](#) διασφαλίζει τον αποκλειστικά ειρηνικό χαρακτήρα του ιρανικού πυρηνικού προγράμματος και προβλέπει τη συνολική άρση όλων των κυρώσεων που έχουν σχέση με το πυρηνικό πρόγραμμα. Αυτή η θετική εξέλιξη ανοίγει τον δρόμο για τη σταθερή βελτίωση των σχέσεων με το Ιράν, με την προϋπόθεση ότι το σχέδιο δράσης θα υλοποιηθεί πλήρως.

Η Υπατη Εκπρόσωπος και αντιπρόεδρος της Επιτροπής, κ. Federica Mogherini (τέταρτη από αριστερά), με τους υπουργούς Εξωτερικών της ομάδας Ε3/ΕΕ+3 μετά την επίτευξη συμφωνίας για το ζήτημα του ιρανικού πυρηνικού προγράμματος, Βιέννη, Αυστρία, 5 Ιουλίου 2015.

Ιράκ και Συρία

Η δράση της ΕΕ στο Ιράκ διέπεται από την περιφερειακή στρατηγική για τη Συρία και το Ιράκ καθώς και για την απειλή του ISIL/Da'esh, στρατηγική που εγκρίθηκε από το Συμβούλιο τον Μάρτιο. Η ΕΕ διευκολύνει ενεργά τις προσπάθειες της Παγκόσμιας Συμμαχίας για την Αντιμετώπιση του ISIL, ιδιαίτερα στους τομείς της σταθεροποίησης, της ανθρωπιστικής βοήθειας και της καταπολέμησης της τρομοκρατίας. Υποστηρίζει επίσης την κυβέρνηση του Ιράκ στην υλοποίηση μεταρρυθμίσεων για την προώθηση της ενσωμάτωσης και της εθνικής συμφιλίωσης. Η ΕΕ αποτελεί κινητήρια δύναμη στις προσπάθειες που καταβάλλονται σε διεθνές επίπεδο υπό την αιγίδα των Ηνωμένων Εθνών προκειμένου να διευκολυνθεί η επίτευξη πολιτικής λύσης στο πρόβλημα της διένεξης στη Συρία, η οποία έχει αναγκάσει περίπου 12 εκατομμύρια άτομα να εγκαταλείψουν τις εστίες τους. Η ΕΕ διέθεσε 4 δισ. ευρώ για να βοηθήσει τους Σύριους και τις κοινότητες υποδοχής, ιδίως στην Ιορδανία, τον Λίβανο και την Τουρκία. Σχεδιάζεται σημαντική αύξηση της χρηματοδότησης μέσω του νέου [περιφερειακού καταπιστευματικού ταμείου της ΕΕ](#) για την αντιμετώπιση της κρίσης στη Συρία («ταμείο Madad»).

Η εταιρική σχέση ΕΕ–Αφρικής

Τον Μάρτιο του 2015 η ΕΕ ενίσχυσε τη δράση της στο Σαχέλ, το Κέρας της Αφρικής και τον Κόλπο της Γουινέας, όταν το Συμβούλιο ενέκρινε το [σχέδιο δράσης για τον Κόλπο της Γουινέας για την περίοδο 2015-2020](#). Το σχέδιο δράσης σκιαγραφεί τις ενέργειες της ΕΕ για τη στήριξη των προσπαθειών που καταβάλλουν οι χώρες της περιοχής και τα παράκτια κράτη της για να αντιμετωπίσουν τις πολλαπλές προκλήσεις της ασφάλειας στη θάλασσα και του οργανωμένου εγκλήματος.

Η ΕΕ πρόσφερε στήριξη από τα πρώτα στάδια της καταστροφικής επιδημίας του ιού Έμπολα, που ξέσπασε στη δυτική Αφρική τον Μάρτιο του 2014, παρέχοντας περίπου 2 δισ. ευρώ για την αναχαίτιση της εξάπλωσης της επιδημίας και την προώθηση της έγκαιρης αποκατάστασης στις πληγείσες χώρες. Μόνο η Επιτροπή δέσμευσε 870 εκατ. ευρώ, περιλαμβανομένων 70 εκατ. ευρώ για επείγουσα ανθρωπιστική βοήθεια.

Ο επίτροπος κ. Vytenis Andriukaitis με μία νικήτρια του Ευρωπαϊκού Βραβείου Υγείας για το 2015, το οποίο απονεμήθηκε σε μη κυβερνητικές οργανώσεις που διακρίθηκαν στην κατάσταση έκτακτης ανάγκης του Έμπολα, Mondorf-les-Bains, Λουξεμβούργο, 12 Οκτωβρίου 2015.

Ο επίτροπος κ. Neven Mimica δίπλα σε πηγάδι νερού κατά την επίσκεψή του στην επαρχία Samburu, Κένυα, 18 Σεπτεμβρίου 2015.

Κατά τη διάρκεια του 2015 η ΕΕ ανέλαβε έξι αποστολές παρατήρησης εκλογών σε χώρες της Αφρικής, συνήψε ορισμένες συμφωνίες οικονομικής εταιρικής σχέσης με αφρικανικές περιοχές και κατέβαλε ιδιαίτερες προσπάθειες για τον κατευνασμό των πολιτικών κρίσεων στο Μπουρούντι, τη Γουινέα Μπισάου, το Μάλι και το Νότιο Σουδάν.

Τα ανθρώπινα δικαιώματα στον κόσμο

Μέσα σε ένα περιβάλλον αστάθειας, παρατεταμένων συγκρούσεων και μεταναστευτικής κρίσης, το 2015 ήταν έτος πρωτόγνωρων προκλήσεων στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, με σοβαρές και εκτεταμένες παραβιάσεις και με αύξηση των παρενοχλήσεων και των επιθέσεων κατά ακτιβιστών και μη κυβερνητικών οργανώσεων. Η ΕΕ εξακολούθησε να υποστηρίζει, να προασπίζει και να προωθεί τα ανθρώπινα δικαιώματα και να παρέχει χρηματοδοτική στήριξη σε οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ανά τον κόσμο. Διεξήχθησαν διάλογοι και διαβουλεύσεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα με περίπου 40 χώρες εταίρους, και με πολύ περισσότερους εταίρους σε τοπικό επίπεδο. Η εξωτερική δράση της ΕΕ στον τομέα αυτό βασίζεται στο στρατηγικό πλαίσιο της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία, που εγκρίθηκε τον Ιούνιο του 2012, και στο νέο [σχέδιο δράσης](#) που εγκρίθηκε από το Συμβούλιο τον Ιούλιο του 2015, το οποίο περιγράφει τις προτεραιότητες και τη στρατηγική για την περίοδο 2015-2019.

Το Ευρωπαϊκό Έτος Ανάπτυξης

Το 2015 ήταν το [Ευρωπαϊκό Έτος Ανάπτυξης](#), με κεντρικό σύνθημα «Ο κόσμος μας, η αξιοπρέπεία μας, το μέλλον μας». Ο κύριος στόχος ήταν η ενημέρωση και η ευαισθητοποίηση των ευρωπαίων πολιτών, και ιδίως των νέων, για τα αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν από την ΕΕ και τα κράτη μέλη της στον τομέα της αναπτυξιακής βοήθειας. Η Ευρωπαϊκή Ένωση παρέμεινε ο μεγαλύτερος χορηγός αναπτυξιακής βοήθειας το 2015. Κατά τη διάρκεια του έτους άρχισε να λειτουργεί πλήρως το [11ο Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης](#), με προϋπολογισμό ύψους 30,5 δισ. ευρώ.

Αναπτυξιακή βοήθεια της ΕΕ: επαρκούν οι πόροι για τις μεγάλες ανάγκες;

(από αριστερά προς τα δεξιά) Ο κ. François Hollande, πρόεδρος της Γαλλίας, ο κ. David Cameron, πρωθυπουργός του Ηνωμένου Βασιλείου, ο κ. Matteo Renzi, πρωθυπουργός της Ιταλίας, ο κ. Jean-Claude Juncker, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ο κ. Donald Tusk, πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, ο κ. Shinzō Abe, πρωθυπουργός της Ιαπωνίας, ο κ. Stephen Harper, πρωθυπουργός του Καναδά, ο κ. Barack Obama, πρόεδρος των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής, και η κ. Angela Merkel, καγκελάρια της Γερμανίας, συζητούν σχετικά με το θεματολόγιο των Ηνωμένων Εθνών για τη βιώσιμη ανάπτυξη κατά τη σύνοδο κορυφής της ομάδας G7, Krün, Γερμανία, 7 Ιουνίου 2015.

Το 2015 η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών ενέκρινε νέους στόχους αειφόρου ανάπτυξης, που θα αποτελέσουν οδηγό για τις προσπάθειες που θα καταβληθούν σε παγκόσμιο επίπεδο για την επίτευξη αειφόρου ανάπτυξης στο διάστημα μέχρι το 2030. Η ΕΕ υποστηρίζει σθεναρά τους 17 στόχους και θα διασφαλίσει την υλοποίησή τους τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό.

Αντιμετώπιση ανθρωπιστικών κρίσεων και καταστάσεων έκτακτης ανάγκης

Η παγκόσμια τάση αύξησης των ανθρωπογενών και των φυσικών καταστροφών συνεχίστηκε κατά τη διάρκεια του έτους. Η [Γενική Διεύθυνση Ανθρωπιστικής Βοήθειας και Πολιτικής Προστασίας \(ECHO\)](#) της Επιτροπής παρέσχε βοήθεια ύψους άνω του 1,5 δισ. ευρώ, συμπεριλαμβανομένης της παροχής [τροφίμων, καταλυμάτων, προστασίας, υγειονομικής περίθαλψης](#) και καθαρού [νερού](#), σε πάνω από 120 εκατομμύρια ανθρώπους σε περισσότερες από 80 χώρες.

Το 2015 η Επιτροπή χορήγησε [ανθρωπιστική βοήθεια](#) ύψους 361 εκατ. ευρώ για τη στήριξη παιδιών, γυναικών και ανδρών που έχουν εμπλακεί στη δίνη της ανθρωπιστικής καταστροφής στη [Συρία](#) και στις

γειτονικές χώρες **Ιορδανία**, **Λίβανο** και **Τουρκία**. Συνολικά, από την έναρξη της σύγκρουσης, η ΕΕ έχει διαθέσει περισσότερα από 5 δισ. ευρώ για να βοηθήσει τους Σύριους και τις κοινότητες υποδοχής στις γειτονικές χώρες. Η χρηματοδότηση αυτή προβλέπεται να αυξηθεί μέσω του νέου **περιφερειακού καταπιστευματικού ταμείου της ΕΕ** για την αντιμετώπιση της κρίσης στη Συρία.

Ο επίτροπος κ. Χρήστος Στυλιανίδης βοηθά στη διανομή της βοήθειας από την ΕΕ στο Νεπάλ, μετά τον σεισμό που προκάλεσε τον θάνατο 8 500 και πλέον ανθρώπων και τον τραυματισμό πολύ περισσότερων, Khotana, Νεπάλ, 2 Μαΐου 2015.

Η Επιτροπή αύξησε επίσης σημαντικά την ανθρωπιστική της βοήθεια στο **Ιράκ**, σε συνολικό ύψος 104,65 εκατ. ευρώ, για την αντιμετώπιση μιας κρίσης εξαιτίας της οποίας πάνω από 10 εκατομμύρια άνθρωποι χρειάζονται άμεση βοήθεια για να επιζήσουν.

Η ΟΥΚΡΑΝΙΚΗ ΚΡΙΣΗ

* Συνεισφορές των θεσμικών οργάνων της ΕΕ και των κρατών μελών.

Πηγές: ΕΕ, Υπάτος Αρμοστής των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης.

Για να βοηθήσει τους πληθυσμούς που πλήττονται από αναγκαστικές εκτοπίσεις, επισιτιστική ανασφάλεια και οξύ υποσιτισμό λόγω της συνεχιζόμενης σύγκρουσης στην Υεμένη, η Επιτροπή χορήγησε ανθρωπιστική βοήθεια ύψους 52 εκατ. ευρώ.

Καθ' όλη τη διάρκεια του 2015 η ΕΕ εξακολούθησε να παρέχει στήριξη στην Ουκρανία, χορηγώντας ενίσχυση 242 εκατ. ευρώ.

Έως το τέλος του 2015 περισσότερα από 1,5 εκατ. παιδιά που μεγαλώνουν σε περιβάλλον συγκρούσεων και σε περιοχές που αντιμετωπίζουν καταστάσεις έκτακτης ανάγκης είχαν επωφεληθεί από σχέδια ανθρωπιστικής βοήθειας που εξασφαλίζουν πρόσβαση στην εκπαίδευση και σε ψυχοκοινωνική στήριξη, στο πλαίσιο της [πρωτοβουλίας της ΕΕ «Παιδιά της Ειρήνης»](#).

Επίσης, το 2015 ο ενωσιακός μηχανισμός πολιτικής προστασίας ενεργοποιήθηκε για 25 καταστάσεις έκτακτης ανάγκης σε χώρες που επλήγησαν από καταστροφές σε όλον τον κόσμο.

Ασφάλεια και άμυνα

Τον Ιούνιο το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ζήτησε από την Ύπατη Εκπρόσωπο και αντιπρόεδρο της Επιτροπής, κ. Federica Mogherini, να καταρτίσει μια συνολική στρατηγική της ΕΕ για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας, σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη, και να την υποβάλει στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο έως τον Ιούνιο του 2016. Σκοπός της νέας στρατηγικής θα είναι να διαμορφωθεί ένα ευρύ όραμα για τον ρόλο της ΕΕ στον κόσμο, με έμφαση στις δράσεις της ΕΕ που μπορούν να προσδώσουν τη μέγιστη δυνατή αξία στις εθνικές ικανότητες.

Η καταπολέμηση της τρομοκρατίας εξακολούθησε να βρίσκεται στο επίκεντρο των εργασιών της ΕΕ κατά τη διάρκεια του έτους. Σε επτά αντιπροσωπείες της ΕΕ τοποθετήθηκαν εμπειρογνώμονες ειδικοί σε θέματα καταπολέμησης της τρομοκρατίας και ασφαλείας, ενώ διεξήχθησαν συζητήσεις για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και οργανώθηκαν πολιτικοί διάλογοι με ορισμένες χώρες και διεθνείς οργανισμούς, όπως τα Ηνωμένα Έθνη και ο Σύνδεσμος Κρατών της Νοτιοανατολικής Ασίας. Η ΕΕ εξακολούθησε να ενισχύει την ολοκληρωμένη προσέγγιση που ακολουθεί όσον αφορά την αντιμετώπιση των εξωτερικών συγκρούσεων και κρίσεων. Διαδραμάτισε ενεργό ρόλο στη στήριξη μέτρων πρόληψης των συγκρούσεων σε περισσότερες από 30 χώρες, μεταξύ άλλων με δράσεις διαμεσολάβησης και σχετικές αναλύσεις.

Ο κ. Ban Ki-moon, γενικός γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών, σε συνάντηση με την Ύπατη Εκπρόσωπο και αντιπρόεδρο της Επιτροπής, κ. Federica Mogherini, Βρυξέλλες, 27 Μαΐου 2015.

«Η υποψηφιότητα και η εκλογή του προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής υπό το πρίσμα του αποτελέσματος των εκλογών για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο είναι ασφαλώς σημαντικές, αλλά αποτελούν μόνο ένα μικρό βήμα για να καταστεί η Ευρωπαϊκή Ένωση πιο δημοκρατική στο σύνολό της. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπό την ηγεσία μου θα είναι προσηλωμένη στην εκπλήρωση της ειδικής εταιρικής σχέσης με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο [...] Δεσμεύομαι επίσης ως προς την ενίσχυση της διαφάνειας όσον αφορά τις επαφές με ενδιαφερόμενα μέρη και εκπροσώπους ομάδων συμφερόντων [...] Προτίθεμαι επίσης να επανεξετάσω τη νομοθεσία που ισχύει για την έγκριση των γενετικά τροποποιημένων οργανισμών».

Jean-Claude Juncker, Πολιτικές κατευθύνσεις, 15 Ιουλίου 2014

Μια ένωση δημοκρατικής αλλαγής

Το 2015 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο συνέβαλε σημαντικά σε ποικιλία συζητήσεων, από την οικονομική κατάσταση στην Ελλάδα μέχρι την προσφυγική κρίση. Τον Οκτώβριο διεξήγαγε συνομιλίες με τη γερμανίδα καγκελάρια κ. Angela Merkel και τον γάλλο πρόεδρο κ. Francois Hollande. Ήταν η πρώτη φορά μέσα σε περισσότερα από 30 χρόνια που οι ηγέτες των δύο μεγαλύτερων κρατών μελών της ΕΕ απευθύνθηκαν από κοινού στο Κοινοβούλιο. Επίσης τον Οκτώβριο το Κοινοβούλιο απένειμε το βραβείο Ζαχάρωφ για την ελευθερία της σκέψης στον σαουδάραβα μπλόγκερ και ακτιβιστή υπέρ των ανθρωπίνων δικαιωμάτων κ. Raif Badawi.

Η Λετονία και το Λουξεμβούργο άσκησαν την εκ περιτροπής προεδρία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης το 2015. Τα θεματολόγια του Συμβουλίου επηρεάστηκαν από τις σημαντικότερες εξελίξεις της χρονιάς, όπως τις εντάσεις στην Ουκρανία, την τρομοκρατία,

την προσφυγική κρίση και την κατάσταση στην Ελλάδα.

Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και η Επιτροπή των Περιφερειών επικέντρωσαν τις δραστηριότητές τους στο πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής για το 2015. Ο κ. Γιώργος Ντάσης εξελέγη νέος πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής, ενώ ο κ. Markku Markkula εξελέγη νέος πρόεδρος της Επιτροπής των Περιφερειών.

Τα εθνικά κοινοβούλια εξακολούθησαν να εκφράζουν τις απόψεις τους για τα ενωσιακά ζητήματα μέσω του πολιτικού διαλόγου με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και του μηχανισμού ελέγχου της επικουρικότητας. Ο μηχανισμός αυτός επιτρέπει στα εθνικά κοινοβούλια της ΕΕ να εκδίδουν γνώμες αν κρίνουν ότι ένα νομοσχέδιο της ΕΕ δεν συμμορφώνεται με την αρχή της επικουρικότητας. Τα μέλη της Επιτροπής πραγματοποίησαν πολυάριθμες επισκέψεις στα εθνικά

κοινοβούλια για να εξηγήσουν τις βασικές προτεραιότητες και τις κυριότερες πολιτικές πρωτοβουλίες.

Κατά τη διάρκεια του 2015 η Επιτροπή διοργάνωσε 53 διαλόγους με τους πολίτες σε ολόκληρη την ΕΕ, παρέχοντάς τους τη δυνατότητα να κάνουν τη φωνή τους να ακουστεί από τους υπεύθυνους λήψης των αποφάσεων στην ΕΕ.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στο κέντρο της πολιτικής ζωής της ΕΕ

Καθ' όλη τη διάρκεια του 2015 το Κοινοβούλιο συζήτησε και εξέθεσε τις απόψεις του για διάφορα θέματα πολιτικής. Πολλοί σημαίνοντες επισκέπτες απηύθυναν λόγο στο Κοινοβούλιο κατά τη διάρκεια του έτους, μεταξύ των οποίων η κ. Laimdota Straujuma, πρωθυπουργός της Λετονίας, η Α.Μ. ο βασιλιάς Abdullah II της Ιορδανίας, ο κ. Ban Ki-moon, γενικός γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών, ο κ. Tsakhiagiin Elbegdorj, πρόεδρος της Μογγολίας, ο κ. Αλέξης Τσίπρας, πρωθυπουργός της Ελλάδας, ο κ. Xavier Bettel, πρωθυπουργός του Λουξεμβούργου, η Α.Μ. ο βασιλιάς Φίλιππος VI της Ισπανίας, ο κ. Francois Hollande, πρόεδρος της Γαλλίας, η κ. Angela Merkel, καγκελάρια της Γερμανίας, ο κ. Sergio Mattarella, πρόεδρος της Ιταλίας, καθώς και οι επικεφαλές των θεσμικών οργάνων της ΕΕ.

Ο κ. Martin Schulz, πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, η κ. Angela Merkel, καγκελάρια της Γερμανίας, η Α.Μ. ο βασιλιάς Φίλιππος VI της Ισπανίας και ο κ. Francois Hollande, πρόεδρος της Γαλλίας, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Στρασβούργο, 7 Οκτωβρίου 2015.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο απένειμε το **βραβείο Ζαχάρωφ για την ελευθερία της σκέψης** στον σαουδάραβα μπλόγκερ και ακτιβιστή για τα ανθρώπινα δικαιώματα κ. Raif Badawi.

Νέοι πρόεδροι για τα δύο συμβουλευτικά όργανα της ΕΕ

Ο κ. Γιώργος Ντάσης εξελέγη πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής στις 7 Οκτωβρίου 2015.

Ο κ. Markku Markkula εξελέγη πρόεδρος της Επιτροπής των Περιφερειών στις 12 Φεβρουαρίου 2015.

Βελτίωση της νομοθεσίας

Τον Μάιο η Επιτροπή έλαβε θετικά μέτρα για την ενίσχυση του ανοιχτού χαρακτήρα και της διαφάνειας της διαδικασίας λήψης αποφάσεων στην ΕΕ, παράλληλα με τη βελτίωση της ποιότητας της νέας νομοθεσίας και την προώθηση της συστηματικής επανεξέτασης της ισχύουσας νομοθεσίας της ΕΕ όταν ενέκρινε το [θεματολόγιο για τη βελτίωση της νομοθεσίας](#).

Η δέσμη μεταρρυθμίσεων εισήγαγε πολλά νέα μέτρα, συμπεριλαμβανομένων νέων διαβουλεύσεων και δυνατοτήτων για ανατροφοδότηση, που θα προσφέρουν περισσότερες ευκαιρίες για ενισχυμένη συμμετοχή των ενδιαφερομένων και για περισσότερες δημόσιες διαβουλεύσεις. Τον Ιούλιο η Επιτροπή εγκαινίασε για τα ενδιαφερόμενα μέρη ένα σύστημα [υποβολής σχολίων σχετικά με τους χάρτες πορείας, τις αρχικές εκτιμήσεις αντικτύπου και τις εγκριθείσες προτάσεις](#), ανοίγοντας τη διαδικασία χάραξης πολιτικής σε περαιτέρω δημόσιο έλεγχο και τροφοδότηση. Αυτό είναι το πρώτο βήμα για την υλοποίηση μιας δικτυακής πύλης για τη βελτίωση της νομοθεσίας, η οποία θα παρέχει φιλική προς τον χρήστη πρόσβαση στις διαδικασίες που ακολουθούνται για τη θέσπιση της νομοθεσίας της ΕΕ.

Επιπλέον, τον Ιούλιο συστάθηκε μια νέα [επιτροπή ρυθμιστικού ελέγχου](#). Ως κεντρικό όργανο, παρέχει υποστήριξη και ενισχυμένο έλεγχο της ποιότητας των εκτιμήσεων αντικτύπου και των αξιολογήσεων της Επιτροπής. Μαζί με τον πρόεδρό της, η επιτροπή θα αποτελείται από έξι μέλη πλήρους απασχόλησης, τρία εκ των οποίων θα επιλεγούν εκτός των θεσμικών οργάνων της ΕΕ.

Τον Δεκέμβριο η Επιτροπή ενέκρινε μια νέα [διοργανική συμφωνία για τη βελτίωση της νομοθεσίας](#) με το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο προκειμένου να βελτιώσει την ποιότητα και τα αποτελέσματα της νομοθεσίας της ΕΕ. Θα επιφέρει αλλαγές καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου χάραξης πολιτικής, από τις διαβουλεύσεις και τις εκτιμήσεις αντικτύπου ως τη θέσπιση, την εφαρμογή και την αξιολόγηση της νομοθεσίας.

της ΕΕ. Το κείμενο αποτέλεσε αντικείμενο διαπραγμάτευσης με το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο και θα πρέπει να εγκριθεί και από τα τρία θεσμικά όργανα πριν τεθεί σε ισχύ.

Η πλατφόρμα REFIT

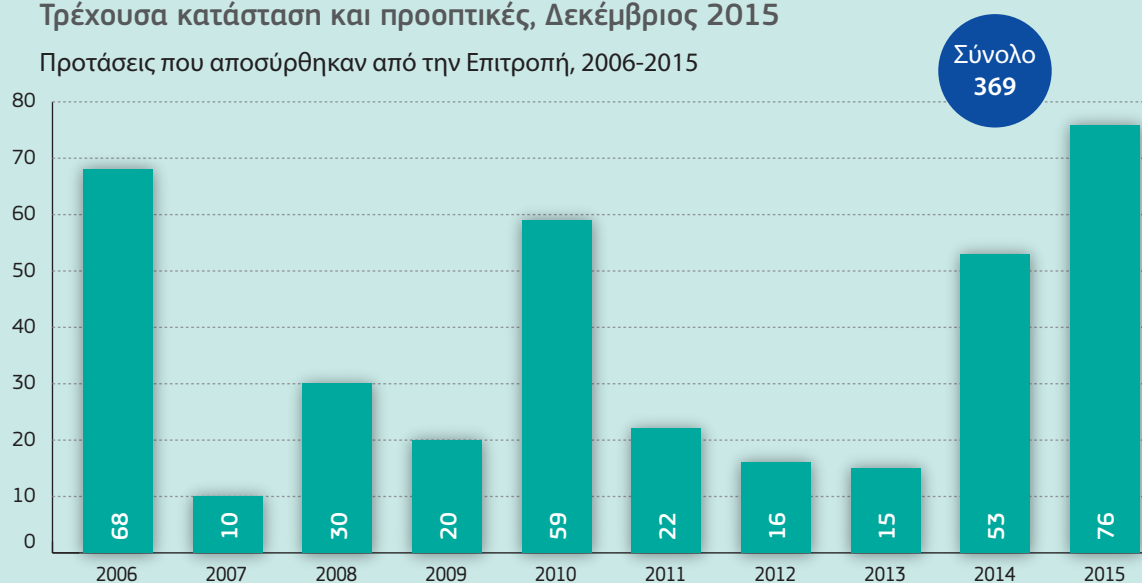
Το **REFIT** είναι το πρόγραμμα βελτίωσης της καταλληλότητας και της αποδοτικότητας του κανονιστικού πλαισίου. Αποτελείται από υψηλού επιπέδου εμπειρογνώμονες από τα κράτη μέλη και ενδιαφερομένους από τις επιχειρήσεις και την κοινωνία των πολιτών. Στόχος του είναι να συγκεντρώσει προτάσεις για τη μείωση του ρυθμιστικού φόρτου, σε ανοικτό διάλογο με τα ενδιαφερόμενα μέρη και τα κράτη μέλη.

Περίπου 200 πρωτοβουλίες έχουν ληφθεί από το 2012 στο πλαίσιο του προγράμματος REFIT. Αυτό επιτεύχθηκε μέσω αξιολογήσεων, νέων πρωτοβουλιών απλούστευσης, αποσύρσεων και καταργήσεων. Η πρόδος όσον αφορά την υλοποίηση των πρωτοβουλιών του προγράμματος REFIT αναφέρθηκε στον [ετήσιο πίνακα αποτελεσμάτων](#) που δημοσιεύθηκε τον Μάιο. Οι εργασίες για την απλούστευση της νομοθεσίας της ΕΕ και τη μείωση του κανονιστικού κόστους συνεχίζονται, διατηρώντας παράλληλα τα οφέλη από την πολιτική αυτή.

ΓΙΑ ΜΙΑ ΑΠΛΟΥΣΤΕΡΗ, ΠΙΟ ΚΑΤΑΝΟΗΤΗ ΚΑΙ ΛΙΓΟΤΕΡΟ ΔΑΠΑΝΗΡΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΤΗΣ ΕΕ

Τρέχουσα κατάσταση και προοπτικές, Δεκέμβριος 2015

Προτάσεις που αποσύρθηκαν από την Επιτροπή, 2006-2015

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Έλεγχος της εφαρμογής του ενωσιακού δικαίου

Τον Ιούλιο η Επιτροπή εξέδωσε την [32η ετήσια έκθεσή της για τον έλεγχο της εφαρμογής του ενωσιακού δικαίου](#), η οποία εξέταζε τις επιδόσεις των κρατών μελών όσον αφορά την ορθή και έγκαιρη εφαρμογή του ενωσιακού δικαίου το 2014.

Η Επιτροπή κινεί διαδικασίες επί παραβάσει όταν ένα κράτος μέλος δεν έχει επιλύσει μια εικαζόμενη παράβαση του δικαίου της ΕΕ ή δεν έχει κοινοποιήσει τα μέτρα για τη μεταφορά μιας οδηγίας στο εθνικό δίκαιο εντός της συμφωνηθείσας προθεσμίας. Πολίτες και ενδιαφερόμενοι φορείς μπορούν να αναφέρουν άμεσα τις εικαζόμενες παραβιάσεις της νομοθεσίας της ΕΕ μέσω του ηλεκτρονικού εντύπου καταγγελίας, το οποίο είναι προσβάσιμο μέσω της δικτυακής πύλης [Δικαιώματα και ευκαιρίες](#). Το 2014 η πλειονότητα των καταγγελιών αφορούσε την απασχόληση, την εσωτερική αγορά και τη δικαιοσύνη.

Οι συνολικές τάσεις δείχνουν ότι ο αριθμός των [επίσημων διαδικασιών επί παραβάσει](#) μειώθηκε κατά τα τελευταία πέντε χρόνια. Όπως και κατά το προηγούμενο έτος, το περιβάλλον, οι μεταφορές, καθώς και η εσωτερική αγορά και οι υπηρεσίες παρέμειναν οι τομείς πολιτικής στους οποίους κινήθηκαν οι περισσότερες διαδικασίες επί παραβάσει. Η μείωση αυτή αντικατοπτρίζει την αποτελεσματικότητα του διαρθρωμένου διαλόγου με τα κράτη μέλη μέσω του μηχανισμού [EU Pilot](#) πριν κινηθεί επίσημη διαδικασία επί παραβάσει.

Διαφάνεια και υποχρέωση λογοδοσίας

Έναρξη της νέας πρωτοβουλίας για τη διαφάνεια και του Μητρώου Διαφάνειας, έκδοση 2.0

Η διαφάνεια είναι σημαντική για τη δημόσια νομιμότητα της διαδικασίας λήψης αποφάσεων στην ΕΕ καθώς και για να κερδηθεί η εμπιστοσύνη των πολιτών.

Τον Ιανουάριο ξεκίνησε μια νέα έκδοση του κοινού [Μητρώου Διαφάνειας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής](#). Το Μητρώο αποτελεί βασικό μέσο για την εφαρμογή της πολιτικής διαφάνειας της Επιτροπής. Σε αυτό παρέχονται πληροφορίες για τα πρόσωπα που επιδιώκουν να επηρεάσουν τη χάραξη πολιτικής στα θεσμικά όργανα της ΕΕ, και απαριθμούνται τα θέματα που παρακολουθούν, οι πελάτες ή τα μέλη τους, η συμμετοχή τους στις δομές της ΕΕ και οι ανθρωπίνι και οικονομικοί πόροι που επενδύουν. Όλοι οι οργανισμοί που προστίθενται στο Μητρώο προσυπογράφουν τον [κώδικα δεοντολογίας](#), ο οποίος χρησιμεύει ως ηθική πυξίδα για τις σχέσεις τους με τα θεσμικά όργανα της ΕΕ.

Έλεγχος του προϋπολογισμού της ΕΕ

Κατόπιν θετικής σύστασης του Συμβουλίου, το Κοινοβούλιο έδωσε τον Απρίλιο την τελική έγκριση, γνωστή ως απαλλαγή, στον τρόπο με τον οποίο η Επιτροπή εκτέλεσε τον προϋπολογισμό της ΕΕ το 2013. Η απαλλαγή είναι ένα από τα μέσα που χρησιμοποιούν το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για να ελέγχουν τον τρόπο με τον οποίο δαπανάται ο προϋπολογισμός της ΕΕ. Όταν χορηγείται, οδηγεί στο επίσημο κλείσιμο των λογαριασμών του οργάνου για ένα συγκεκριμένο έτος.

Η αντιπρόεδρος της Επιτροπής κ. Kristalina Georgieva (αριστερά) συζητά με τον κ. Vítor Manuel da Silva Caldeira, πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου (κέντρο), Βρυξέλλες, 23 Σεπτεμβρίου 2015.

Όταν αποφασίζει αν πρέπει να χορηγήσει, να αναβάλει ή να αρνηθεί μια απαλλαγή, το Κοινοβούλιο λαμβάνει υπόψη την ετήσια έκθεση του [Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου](#). Τον Νοέμβριο το Ελεγκτικό Συνέδριο υπέβαλε την ετήσια έκθεση για την εκτέλεση του προϋπολογισμού της ΕΕ για το 2014. Ο εξωτερικός ελεγκτής της Επιτροπής ενέκρινε για όγδοη συνεχή χρονιά τους λογαριασμούς της ΕΕ, και επιβεβαίωσε ότι τόσο τα έσοδα όσο και οι διοικητικές δαπάνες ήταν απαλλαγμένα από ουσιώδη σφάλματα. Επιπλέον, το Συνέδριο υπολόγισε μείωση του συνολικού ποσοστού σφάλματος στις πληρωμές (4,4 %) για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά.

Από αυτή την άποψη, είναι σημαντικό να υπενθυμιστεί ότι η Επιτροπή έχει αναλάβει τον έλεγχο του 80 % περίπου του ετήσιου προϋπολογισμού της ΕΕ, κυρίως στους τομείς της γεωργίας και της πολιτικής συνοχής, αλλά τα κράτη μέλη είναι εκείνα που φέρουν την κύρια ευθύνη για την καθημερινή διαχείριση των κονδυλίων της ΕΕ. Όταν διαπιστωθούν διοικητικά σφάλματα, η Επιτροπή και οι εθνικές αρχές των κρατών μελών λαμβάνουν μέτρα ώστε να επιστραφούν τα χρήματα. Μεταξύ του 2009 και του 2014 το μέσο ετήσιο ποσό αυτών των δημοσιονομικών διορθώσεων και ανακτήσεων ανήλθε σε 3,2 δισ. ευρώ, ή στο 2,4 % των πληρωμών που πραγματοποιήθηκαν από τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Αυτή η διορθωτική ικανότητα οφείλεται στον πολυετή χαρακτήρα των περισσότερων προγραμμάτων και δείχνει τη δέσμευση όλων των δημόσιων αρχών να προστατεύουν τα χρήματα των φορολογουμένων.

Πρόσβαση σε έγγραφα

Το δικαίωμα της πρόσβασης του κοινού στα έγγραφα αποτελεί σημαντικό εργαλείο στον τομέα της διαφάνειας. Η [ετήσια έκθεση σχετικά με την πρόσβαση στα έγγραφα](#), που εγκρίθηκε τον Αύγουστο και καλύπτει το έτος 2014, περιγράφει τον τρόπο με τον οποίο η Επιτροπή εφάρμοσε τους [ισχύοντες κανόνες και τη νομοθεσία](#) για το θέμα αυτό.

Η ετήσια έκθεση δείχνει σαφώς τη σημασία που έχει το δικαίωμα πρόσβασης στα έγγραφα στο πλαίσιο της συνολικής πολιτικής της Επιτροπής όσον αφορά τη διαφάνεια. Το 2014 η Επιτροπή έλαβε 6 227 αιτήσεις για πρόσβαση σε έγγραφα. Στο 88 % των περιπτώσεων, τα έγγραφα που ζητήθηκαν δημοσιοποιήθηκαν πλήρως ή εν μέρει στο αρχικό στάδιο. Μετά τις αρχικές απαντήσεις των υπηρεσιών, οι αιτούντες είχαν τη δυνατότητα να ζητήσουν από την Επιτροπή να αναθεωρήσει τη θέση της υποβάλλοντας μια επιβεβαιωτική αίτηση. Η Επιτροπή εξέτασε 300 επιβεβαιωτικές αιτήσεις το 2014. Ο αριθμός των επιβεβαιωτικών αιτήσεων συνέχισε να αυξάνεται για έβδομη συνεχή χρονιά, με σημαντική αύξηση κατά 27 % το 2014. Επιπλέον πρόσβαση ευρύτερου χαρακτήρα χορηγήθηκε στο 43 % των περιπτώσεων στο επιβεβαιωτικό στάδιο, αυξάνοντας το συνολικό ποσοστό των αποφάσεων πλήρους ή μερικής δημοσιοποίησης στο 90 %.

Ο όγκος των αιτήσεων πρόσβασης και το υψηλό ποσοστό δημοσιοποίησης εγγράφων δείχνουν ότι το δικαίωμα πρόσβασης σε έγγραφα χρησιμοποιείται ενεργά από τους πολίτες της ΕΕ και οδήγησε στη δημοσιοποίηση μεγάλου αριθμού εγγράφων, πλέον της εκτενούς τεκμηρίωσης που διατίθεται ήδη στον δικτυακό τόπο της Επιτροπής.

Το δικαίωμα των πολιτών στη χρηστή διοίκηση

Το 2015 η [Ευρωπαϊά Διαμεσολαβήτρια](#), κ. Emily O'Reilly, συνέχισε να εφαρμόζει τη στρατηγική της [«Με ορίζοντα το 2019»](#), η οποία αποσκοπεί στην αύξηση της συνάφειας, του αντικτύπου και της προβολής των δραστηριοτήτων του Διαμεσολαβητή. Ανάμεσα στις περιπτώσεις που εξέτασε η Διαμεσολαβήτρια υπήρχαν αυτεπάγγελτες έρευνες για τη [σύνθεση των ομάδων εμπειρογνομόνων της Επιτροπής](#) και για τη [διαφάνεια στους τριμερείς διαλόγους](#), καθώς και μια έρευνα σχετικά με τη [διαφάνεια των διαπραγματεύσεων για τη διατλαντική εταιρική σχέση εμπορίου και επενδύσεων](#).

Η κ. Emily O'Reilly, Ευρωπαϊά Διαμεσολαβήτρια, παρουσιάζει την ετήσια έκθεσή της στον κ. Martin Schulz, πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, Βρυξέλλες, 26 Μαΐου 2015.

Επανεξέταση της διαδικασίας λήψης αποφάσεων για την έγκριση γενετικά τροποποιημένων οργανισμών στα κράτη μέλη

Τον Απρίλιο η Επιτροπή ανταποκρίθηκε στη δέσμευσή της στις πολιτικές κατευθύνσεις της με την ολοκλήρωση της επανεξέτασης της διαδικασίας λήψης αποφάσεων για την έγκριση των γενετικά τροποποιημένων οργανισμών. Υποβλήθηκε μια [νέα νομοθετική πρόταση](#), η οποία παρέχει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να περιορίζουν ή να απαγορεύουν τη χρήση εγκεκριμένων από την ΕΕ γενετικά τροποποιημένων οργανισμών στα τρόφιμα ή τις ζωοτροφές στην επικράτειά τους, βάσει δικών τους εσωτερικών λόγων, εκτός των κινδύνων για την υγεία ή το περιβάλλον. Η επιστημονικά τεκμηριωμένη έγκριση ενός γενετικά τροποποιημένου οργανισμού θα εξακολουθήσει να αξιολογείται σε επίπεδο ΕΕ.

Η πρόταση υποβλήθηκε προς εξέταση στο πλαίσιο της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας από το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, τα οποία εξέδωσαν πρόσφατα οδηγία για τη χορήγηση παρόμοιων αρμοδιοτήτων στα κράτη μέλη στον τομέα της καλλιέργειας γενετικά τροποποιημένου οργανισμού. Το Κοινοβούλιο απέρριψε την πρόταση τον Οκτώβριο. Οι συζητήσεις πρώτης ανάγνωσης συνεχίστηκαν στο Συμβούλιο.

Η ευρωπαϊκή πρωτοβουλία πολιτών

Η [ευρωπαϊκή πρωτοβουλία πολιτών](#) δίνει τη δυνατότητα σε ένα εκατομμύριο πολίτες της ΕΕ από τουλάχιστον επτά κράτη μέλη να καλέσουν την Επιτροπή να υποβάλει νομοθετική πρόταση. Μέχρι σήμερα έχουν υποβληθεί τρεις ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες πολιτών που πληρούσαν τις απαραίτητες προϋποθέσεις και όρια —«Δικαίωμα στο νερό» (Right2Water), «Ένας από μας» (One of Us) και «Σταματήστε τη ζωτομία» (Stop Vivisection)—, στις οποίες η Επιτροπή έχει ανταποκριθεί.

Τον Μάρτιο η Επιτροπή δημοσίευσε μια [έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της πρωτοβουλίας των πολιτών](#), που επανεξετάζει την εφαρμογή αυτού του νέου μέσου από την έναρξη ισχύος του τον Απρίλιο του 2012. Η έκθεση κατέληγε στο συμπέρασμα ότι οι διοργανωτές αντιμετώπισαν δυσκολίες στη δημιουργία διαδικτυακών συστημάτων για τη συγκέντρωση υπογραφών, ιδίως λόγω του περιορισμένου διαθέσιμου χρόνου για τη συγκέντρωση. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή συνέχισε να παρέχει δωρεάν προσωρινές λύσεις φιλοξενίας στους διοργανωτές και ανέθεσε την εκπόνηση μελέτης προκειμένου να αναλυθούν οι επιλογές για την ανάπτυξη μιας βιώσιμης λύσης για τα διαδικτυακά συστήματα συγκέντρωσης. Η έκθεση επισήμανε, επίσης, τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι διοργανωτές όσον αφορά, ειδικότερα, τις αποκλίσεις μεταξύ των όρων και των προσωπικών δεδομένων που απαιτούνται από τα κράτη μέλη κατά τη διαδικασία της συγκέντρωσης. Η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη να εναρμονίσουν και να απλουστεύσουν τις απαιτήσεις αυτές.

Διάλογοι με τους πολίτες

Τον Ιανουάριο του 2015 η Επιτροπή εγκαινίασε μια νέα σειρά διαλόγων με τους πολίτες, όπου οι πολίτες θα μπορούν να κάνουν τη φωνή τους να ακουστεί από τους φορείς λήψης αποφάσεων της ΕΕ, αποδεικνύοντας κατ' αυτόν τον τρόπο ότι η ακρόαση των πολιτών και η συζήτηση μαζί τους αποτελούν σημαντικό μέρος της δημοκρατικής διαδικασίας χάραξης πολιτικών από την ΕΕ. Καθ' όλη τη διάρκεια του έτους η Επιτροπή ήρθε σε επαφή με χιλιάδες πολίτες, μέσα από τη συμμετοχή του προέδρου, των αντιπροέδρων και των μελών της Επιτροπής σε 53 εκδηλώσεις σε ολόκληρη την ΕΕ. Ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, ορισμένα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και πολιτικοί σε εθνικό επίπεδο συμμετείχαν επίσης σ' αυτούς τους διαλόγους.

Επικοινωνήστε με την ΕΕ

ΜΕΣΩ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ

Πληροφορίες για την Ευρωπαϊκή Ένωση σε όλες τις επίσημες γλώσσες διατίθενται από τον δικτυακό τόπο Europa: europa.eu

ΜΕ ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΣΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΗΣ

Σε όλη την Ευρώπη υπάρχουν εκατοντάδες τοπικά κέντρα πληροφοριών της ΕΕ. Μπορείτε να βρείτε τη διεύθυνση του πλησιέστερου σε σας κέντρου στον δικτυακό τόπο: europedirect.europa.eu

ΜΕΣΩ ΤΗΛΕΦΩΝΟΥ Ή ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ

Η Europe Direct είναι μια υπηρεσία που απαντά στα ερωτήματά σας σχετικά με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Μπορείτε να επικοινωνήσετε με αυτή την υπηρεσία τηλεφωνικά, με ατελή κλήση στον αριθμό 00 800 6 7 8 9 10 11 (ορισμένοι φορείς κινητής τηλεφωνίας δεν παρέχουν πρόσβαση σε αριθμούς 00 800 ή χρεώνουν τις κλήσεις αυτές) ή, πληρώνοντας την κλήση εφόσον βρίσκεστε εκτός ΕΕ, στον αριθμό +32 22999696, ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο μέσω του δικτυακού τόπου: europedirect.europa.eu

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Οι εκδόσεις για την ΕΕ είναι προσιτές απλώς με το κτύπημα ενός πλήκτρου στον ιστοχώρο του EU Bookshop: bookshop.europa.eu

Για πληροφορίες και δημοσιεύματα σχετικά με την Ευρωπαϊκή Ένωση στα ελληνικά, μπορείτε να απευθυνθείτε:

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Αντιπροσωπεία στην Ελλάδα
Λεωφόρος Βασιλίσσης Σοφίας 2
106 74 Αθήνα/Athens
ΕΛΛΑΔΑ/GREECE
Τηλ. +30 2107251000
Δικτυακός τόπος: ec.europa.eu/ellada/
Email: comm-rep-athens@ec.europa.eu

Αντιπροσωπεία στην Κύπρο
Σηίτι της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Λεωφόρος Βύρωνος 30
1096 Λευκωσία/Nicosia
ΚΥΠΡΟΣ/CYPRUS
Τηλ. +357 22817770
Δικτυακός τόπος: ec.europa.eu/cyprus
Email: comm-rep-cy@ec.europa.eu

ΓΡΑΦΕΙΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

Γραφείο ενημέρωσης στην Ελλάδα
Λεωφόρος Αμαλίας 8
105 57 Αθήνα/Athens
ΕΛΛΑΔΑ/GREECE
Τηλ. +30 2103278900
Δικτυακός τόπος: www.europarl.gr/
Email: epathinai@europarl.europa.eu

Γραφείο ενημέρωσης στην Κύπρο
Σηίτι της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Λεωφόρος Βύρωνος 30
1096 Λευκωσία/Nicosia
ΚΥΠΡΟΣ/CYPRUS
Τηλ. +357 22870500
Δικτυακός τόπος: www.europarl.europa.eu/nicosia/
Email: epnicosia@ep.europa.eu

Αντιπροσωπείες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και γραφεία ενημέρωσης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου υπάρχουν σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Ευρωπαϊκή Ένωση διαθέτει αντιπροσωπείες και σε άλλα μέρη του κόσμου.

Βρήκατε χρήσιμη αυτή την έκδοση; Πείτε μας: comm-publi-feedback@ec.europa.eu

Η Ευρωπαϊκή Ένωση

